

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΘ' - Τεύχος 1 - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2012
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ του Μακ. Αρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. **ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ**

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Ἑπιχειρήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας κ. Κύριλλος

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Κωνσταντῖνος Χολέβας

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΙΩΝ: Κωνσταντῖνος Χολέβας, Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη, Βασίλειος Τζέροπος, Δρ Θ.

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Χ. Κωβαῖος, Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήνα, Τηλ.: 210-7272.356 – Fax 210-7272.380.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21, ΑΘΗΝΑ Τηλ: 210 72.72.253, Fax: 210 72.72.251
<http://www.ecclesia.gr> e-mail: periodika@ecclesia.gr

Γιὰ τὴν ἀποστολὴ ἀνακοινώσεων καὶ εἰδήσεων ἀπευθύνεσθε:

- γιὰ τὸ περιοδικὸ ΕΚΚΛΗΣΙΑ: periodika@ecclesia.gr
- γιὰ τὸ περιοδικὸ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: efimerios@ecclesia.gr
- γιὰ τὸ περιοδικὸ ΘΕΟΛΟΓΙΑ: theologia@ecclesia.gr

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ	4
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ	
<i>Τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, Ἐόρτιον Γράμμα πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμον.....</i>	5
<i>Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, Ἐόρτιον Γράμμα πρὸς τὸν Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Βαρθολομαῖον».....</i>	6
<i>Τοῦ κ. José Manuel Barrosο, Ἀπαντητικὴ ἐπιστολὴ στὴν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος .....</i>	7
ΜΗΝΥΜΑΤΑ	
<i>Τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, Ἀπόδειξις ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις .....</i>	9
<i>Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, Ἡ διαχρονικότητα τοῦ Παπαδιαμάντη .....</i>	11
<i>Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνατίου, Χαιρετισμὸς στὴν Ἡμερίδα τῆς Ἱεράς Συνόδου γιὰ τὰ 100 χρόνια ἀπὸ τὴν κοίμησιν τοῦ Ἄλ. Παπαδιαμάντη .....</i>	12
ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ	
<i>Πρόγραμμα ἐπισήμου ἐπισκέψεως εἰς Κύπρον τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, 14-18 Δεκεμβρίου 2011 .....</i>	14
<i>Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσόστομου, Προσφώνησις πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο Β΄ .....</i>	17
<i>Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, Ἀντιφώνησις πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου κ. Χρυσόστομο .....</i>	19
<i>Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου κ. Βασιλείου, Προσφώνησις πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμον .....</i>	21
<i>Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσόστομου, Προσφώνησις πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο κατὰ τὸ Συλλεῖτουργο .....</i>	24
<i>Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, Ὁμιλία στὴν Κύπρον κατὰ τὴν Θεία Λειτουργία.....</i>	27
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
<i>Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου στὸ διήμερο Συνέδριο τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων .....</i>	30
<i>Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, Ἡ ἀποστολὴ καὶ τὸ ἔργο τῶν Κληρικῶν στὶς Ἐνοπλεις Δυνάμεις σήμερον .....</i>	32
<i>Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Γεροθέου, Χαιρετισμὸς στὸ Συνέδριο τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων .....</i>	33
<i>Τοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου Νικολάου Γουρδούπη, Ἡ προσωπικότητα τοῦ Στρατιωτικοῦ Ἱερέως ὡς παράγοντας ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου του σήμερον .....</i>	35
<i>Τοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου Παντελεήμονος Χανόγλου, Μέθοδοι καὶ Τεχνικὴ Ἀσκήσεως μιᾶς συγχρόνου ποιμαντικῆς Διακονίας στὸ Στράτευμα .....</i>	39
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	51
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ.....	58
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	60
ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ	64

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ Ἰανουαρίου τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ἀρχίζει μέ τή δημοσίευση τῶν Ἑορτίων Γραμμάτων, τά ὅποια ἀντήλλαξαν τά Χριστούγεννα ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος καί ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος.

Στήν στήλη τῶν Ἐπιστολῶν δημοσιεύουμε τήν ἀπαντητική ἐπιστολή τοῦ Προέδρου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς κ. Μπαρόζο σέ σχετική ἐπιστολή τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Στήν ἐνότητα τῶν Μηνυμάτων δημοσιεύουμε τήν Πατριαρχική Ἀπόδειξη γιά τά Χριστούγεννα καθώς καί τούς χαιρετισμούς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου καί τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ἰγνατίου στήν Ἡμερίδα γιά τόν Ἄλ. Παπαδιαμάντη (Παλαιά Βουλή, 10.12.2012, Διοργάνωση ὑπό τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος).

Τό Χρονικόν Ἐπισκέψεως εἶναι ἀφιερωμένο στήν ἐπίσημη εἰρηνική ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου μετά τῆς συνοδείας του στήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου.

Τά Συνοδικά Ἀνάλεκτα εἶναι ἀφιερωμένα στή διημερίδα γιά τούς Στρατιωτικούς Ἱερεῖς, τήν ὅποια διοργάνωσε στίς 3 καί 4 Νοεμβρίου στό Πολεμικό Μουσεῖο ἡ Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καί Καταστάσεων.

Ἡ ὕλη τοῦ τεύχους ὁλοκληρώνεται μέ τά συνήθη ὑπηρεσιακά κείμενα τῶν Κανονισμῶν Ἀποφάσεων καί τῶν Προκηρύξεων καθώς καί μέ τίς εἰδησεογραφικές στήλες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν καί τῶν Διορθοδόξων-Διαχριστιανικῶν.

Ἐόρτιον Γράμμα πρός τόν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμον

Τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου

Ἀριθμ. Πρωτ. 1187

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καί περικόπητε ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἱερώνυμε, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τήν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

«Ἡ γῆ χορεύει, ὡσπερ αἰσθημένη τήν Θεϊαν ἐπιδημίαν τοῦ δι' εὐσπλαγγίαν ἀπορρήτως ἐκ Παρθένου, ἤδη ἀνατέλλειν μέλλοντος· ὁ οὐρανός δέ ἀνακηρύττει τοῦτον, ὡς φθόγγω μυστικῶ, Ἄστρου ἀνατολῆ φαινομένου, τοῖς Μάγοις πόρρωθεν» (Δεκεμβρίου κγ', α' προεόρτιος κανών, ὡδή θ' τροπ. δ').

Εὐδοκία οὖν τοῦ Πρωτάνεως τοῦ σύμπαντος Θεοῦ, ἐπί τά πρόθυρα ἰστάμενοι τῆς μεγάλης καί φωτοφόρου ἑορτῆς τῆς ὑπέρ λόγον καί ἔννοιαν κατά σάρκα Γεννήσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, χαίροντες μέν καί εὐλογοῦντες καί αἰνοῦντες τόν Δοτήρα τοῦ ἀγαθοῦ τούτου Κύριον, προφρόνως ἐπειγόμεθα εἰς νοεράν τῆς Ὑμετέρας φίλης Μακαριότητος ἐπίσκεψιν.

Ἐν ἑορτίῳ διαθέσει, ἐν ἀγάπῃ ἀδελφικῇ καί φιλήματι ἀγίῳ περιπτυσσόμενοι Αὐτήν καί συγχαίροντες Αὐτῇ καί συνηδόμενοι ἐπί τῇ περὶ ἡμᾶς ἀφράστῳ θείᾳ οἰκονομίᾳ, θερμῶς δεόμεθα τοῦ διὰ τήν ἡμετέραν σωτηρίαν Ἐνανθρωπήσαντος Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἵνα πᾶσαν Αὐτῇ δωρητῆ ἀγαθωσύνην, ἵνα πᾶσαν βραβεύῃ τῇ καθ' Αὐτήν Ἁγία Ἐκκλησία καί τῷ φιλοθέῳ ποιμνίῳ εὐλογίαν καί δωρεάν.

Βεβαίως, ἡ περὶ πάντας ἡμᾶς διεθνῆς κατάστασις τῆς εὐρέως θρυλουμένης κρίσεως, αἱ ἐπικρατοῦσαι ἀνά τόν κόσμον ταραχαί καί δυστυχία, οὐδόλωσ εὐχάριστα, πολὺ δέ ἔλαττον ἑόρτια φαινόμενα ἀπο-

τελοῦσι. Βλέποντες ὅτι οἱ τήν γῆν οἰκοῦντες «ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν» (Ρωμ. γ' 17) εἰσέτι, εἰρήνην οὐκ ἐζήτησαν, οὐδέ «ἐδίωξα αὐτήν» (προβλ. Α' Πέτρο. γ' 11), ὅτι εἴκοσιν αἰῶνας μετὰ τήν ἔλευσιν τοῦ Σωτῆρος τό κακόν θριαμβεῦει, ἐνδέχεται ἵνα καταληφθῶμεν ὑπό θλίψεως. Ὅμως, παρὰ ταῦτα, θαρροῦντες τῷ «εἰς τέλος ἡμᾶς Ἀγαπήσαντι» (προβλ. Ἰωάν. ιγ' 1), «ἔτι καί ἔτι... ἑαυτούς καί ἀλλήλους καί πᾶσαν τήν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα», σπεύσοντες ἵνα ἐτοιμάσωμεν ἑαυτούς εἰς ὑποδοχὴν Αὐτοῦ, ὅτι πρὸς λύτρωσιν ἡμῶν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων» (Πράξ. ζ' 10) ἦλθεν ὁ «μεγάλῃς βουλῆς ἄγγελος.. ἄρχων εἰρήνης» (Ἦσ. Θ' 6).

Ὅθεν, παρακαλοῦμεν τόν Δημιουργόν τῶν αἰῶνων καί Ἐξουσιαστήν τῶν καιρῶν καί χρόνων, ἵνα χαρίσῃται Ὑμῖν τόν ὀσονούπω ἐπιτέλλοντα νέον τῆς χάριτος ἐνιαυτόν ἔμπλεων ἀγαθῶν παντοίων καί ἵνα ἀποδείξῃ τοῦτον καρποφόρον τῇ καθ' Ὑμᾶς Ἀγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ, παρέχων αὐτῇ αἰσίαν ἔκβασιν βουλῶν καί ἔργων καί πᾶσαν καθόλου πρόοδον καί ἀκμήν.

Ταῦτα εὐχόμεθα ὀλοψύχως ἀδελφικῶς καθήκοντι ἐξ ὀνόματος τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, τοῦ καθ' ἡμᾶς Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, αἰτούμενοι δέ παρὰ τῆς Ὑμετέρας Θεοχαριτώτου Μακαριότητος, ὅπως ἐν ταῖς πρὸς Κύριον ἐντεύξεσιν Αὐτῆς μιμησῆται καί τῆς ἡμετέρας Μετριότητος καί τῆς καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας, περιπτυσσόμεθα αὐτῆς Αὐτήν ἀδελφικῶς ἐν Χριστῷ τεχθέντι καί διατελοῦμεν μετ' ἐξειδικασμένης τιμῆς καί τῆς ἐν Αὐτῷ φιλαδελφίας.

Ἁγία Χριστοῦγεννα βια'
Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος

Ἐόρτιον Γράμμα πρός τόν Παναγιώτατον Οἰκουμενικόν Πατριάρχη κ. Βαρθολομαῖον

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου

Πρωτ. 6658
Ἄρ. Διεκπ. 2951

Ἀθήνησι Χριστούγεννα 2011

Παναγιώτατε καί Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καί Οἰκουμενικέ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καί περιπόθητε ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε Βαρθολομαῖε, τήν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης φωσφόρως ἀνατέλλει, καθὼς ἡ τῶν ἑορτῶν Μητροπόλις, ἡ τοῦ Θεανθρώπου γενέθλιος ἡμέρα δηλονότι, καί αὐθις διαυγάξει φρυκτωροῦσα τήν ἀγῆν τῆς μυστικῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ φύσει ἀπρόσιτος Θεός, δι' εὐσπλαγχνίαν ἄπειρον γίνεται προσιτός ἡμῖν, προερχόμενος ὅπως ἐκ Παρθένου ἀγνῆς σαρκί γεννηθῆ ὡς ἄνθρωπος, ἵνα ἡμᾶς τοὺς βροτούς θεούς κατεργάσῃται.

Ἴδού ἡ νύξ ἡ ἐσκοτισμένη ἔργων πλάνης πέπαυται, τοῦ φωτός ἐκ φωτός ἀνατείλαντος τῷ κόσμῳ. Ἴδού ὁ Σωτὴρ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τόν κόσμον, ἵνα τὰ ἔργα τοῦ σκοτούς καταργῆ καί ἵνα δι' Αὐτοῦ ἔξωμεν τό φῶς τῆς ζωῆς.

ὦ θαύματος καινοῦ! Ἡ Κόρη Μαριάμ ὡς ἡ βάτος πυρί καίεται καί οὐ καταφλέγεται, τήν αἴγλην τῆς Θεότητος ἐν γαστρὶ δεχομένη.

Χαρᾶς ἐμπληροῦνται πάντα τὰ πέρατα· ἡ Θεοτόκος γάρ τεκεῖν ἐπείγεται, τόν Βασιλέα τοῦ παντός· ὃ θαύματος ἀνεκφράστου! Ἄρχεται ὁ ἄναρχος, καί σαρκοῦται ὁ ἄσαρκος. Σπήλαιον εἰσδέχεται τόν συ-

νέχοντα ἅπαντα καί ἡ κτίσις ἀγάλλεται συγχορεύουσα.

Δεῦτε οὖν καί ἡμεῖς οἱ πιστοὶ ὑπαντήσωμεν τῷ Κτίστη, ἦκοντι εἰς γῆν, ἐκ Παρθένου ἀνατεῖλαι· ἀγνεία λαμπρυνθῶμεν, ἀρεταῖς ἀστραφθείημεν· τρόμφ καί χαρᾶ ἐτοιμασθῶμεν Χριστόν ιδέσθαι βρεφωθέντα, νοός ὄμμασιν, ἡμᾶς θεοῦντα τοὺς βροτούς ἄκρα ἀγαθότητι.

Τήν ἐν Χριστῷ σωτηρίαν ἡμῶν ἐν ἀγαλλίασει ψυχῆς ἐορτάζοντες καί μετὰ τῆς Ὑμετέρας Σεπτῆς Κορυφῆς καί τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἧς Αὕτη προῖσταται, συνευφραϊνόμενοι ἐπὶ τῆς ὑπέρ ἡμῶν Θείας συγκαταβάσεως, ἀγίῳ καί φιλεόρτῳ ἀσπασμῷ ἐν Κυρίῳ περιπτυσσόμεθα Αὐτήν, εὐχόμενοι ὅπως ὁ φῶς ἐκ φωτός λάμπας ἐν κόσμῳ φωτίση αὐτοῦ τὰ πέρατα καί ὁ τῆς εἰρήνης Ἀρχὸν τόν κόσμον Αὐτοῦ εἰρηνεύσῃ τήν Ἀγίαν Αὐτοῦ Ἐκκλησίαν καλῶς διαφυλάξῃ, τήν δέ λίαν ἡμῖν πεφιλημένην Σεπτὴν Κορυφήν ἐπὶ ἔτη ὡς μήκιστα ἐν ὑγιείᾳ, ἄνωθεν σοφία καί δυνάμει διατηρήσῃ ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς Ἀγιωτάτης Αὐτοῦ Ἐκκλησίας καί πρὸς δόξαν τοῦ Ἁγίου Αὐτοῦ Ὄνόματος, τόν δέ ἐπὶ θύραις νέον Ἐνιαυτόν τῆς Αὐτοῦ χρηστότητος ἐμπλήσῃ θείων δωρεῶν καί εὐλογιῶν παντὶ τῷ εἰς Αὐτόν πιστεύοντι θεολέκτῳ λαῷ.

Ἐπὶ δέ τούτοις, καί αὐθις τήν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα φιλεορτίως κατασπαζόμενοι ἐν Χριστῷ σαρκωθέντι, διατελοῦμεν,

ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος, Πρόεδρος

Ἀπαντητική ἐπιστολή κ. José Manuel Barroso στήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Μακαριώτατε,

Εὐχαριστῶ γιά τήν ἐπιστολή σας μέ τήν ὁποία μοιράζεστε μαζί μας τίς ἀναλύσεις τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τήν κρίση, τίς αἰτίες, τίς πιθανές θεραπείες καί τό ἀντίκτυπό της στόν Ἑλληνικό Λαό.

Πρῶτα ἀπ' ὅλα ἐπιτρέψατέ μου νά καλωσορίσω θερμά τήν ἀναφορά σας στό διάλογο, ὅπως προβλέπεται ἀπό τό ἄρθρο 17 τῆς Συνθήκης τῆς Λισαβόνας. Πράγματι, τό πνεῦμα καί ὁ σκοπός τοῦ ἐν λόγω διαλόγου εἶναι νά δημιουργήσει εὐκαιρίες γιά μία εἰλικρινή καί καρποφόρα ἀνταλλαγή ἀπόψεων μεταξύ Ἐκκλησιῶν καί Εὐρωπαϊκῶν θεσμῶν, πάνω σέ θέματα πού ἐνδιαφέρουν τούς Εὐρωπαίους πολίτες. Τά θέματα πού τίγεται εἶναι πράγματι ἐκεῖνα πού ἔχουν τό περισσότερο ἐνδιαφέρον γιά τήν πλειοψηφία τοῦ Λαοῦ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνωσης.

Πολύ σωστά ὑπογραμμίζετε ὅτι ἡ παρούσα κρίση θέτει εὐρύτερα θέματα πέραν τῆς οἰκονομίας. Αὐτή συνεπάγεται μίας ἀξιοζήτου πρόκλησης γιά τήν νομιμότητα τῶν πολιτικῶν θεσμῶν, ἐφ' ὅσον δοκιμάζεται ἡ ἐμπιστοσύνη πού ἔχουν οἱ πολίτες στους πολιτικούς ἐκπροσώπους τους. Ὅπως ἀσφαλῶς θά γνωρίζετε, οἱ Εὐρωπαϊκοί ἡγέτες καί ἰδίως ἡ Εὐρωπαϊκή Ἐπιτροπή, λαμβάνουν ὀριστικά μέτρα νά συγκρατήσουν τήν ὑπέρτατη κρίση ἐλλείμματος καί νά ἐνδυναμώσουν τήν Εὐρωζώνη, γιά νά ἐνισχύσουν τήν ἄμυνά τους. Σήμερα, ὅπως ποτέ ἄλλοτε, εἶναι ὑψίστης σημασίας ὅλοι οἱ πολιτικοί θεσμοί, συμπεριλαμβανομένων καί ἐκεῖνων σέ εὐρωπαϊκό ἐπίπεδο, νά στείλουν ἕνα ξεκάθαρο μήνυμα ἐμπιστοσύνης καί ἐλπίδας στους συμπολίτες τους, ἀλλιῶς ἡ Δημοκρατία θά κινδυνεύσει καί μόνον λαϊκιστικά κινήματα θά ὠφεληθοῦν.

Μέσα σ' αὐτή τή συνάφεια, ἡ ὑπό τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνωσης συνεχιζόμενη στήριξη τῆς Ἑλλάδας, ἀποτελεῖ χειροπιαστή ἀπόδειξη τῆς ἀποφασιστικότητάς

μας νά συμπαρασταθοῦμε σέ μία ἀπό τίς δικές μας (χώρες) πού βρίσκεται τώρα σέ ἀνάγκη. Θέλω νά ἐπαναλάβω τήν ἐκτίμησή μου γιά τή μεγάλη προσπάθεια πού κάνει ὁ Ἑλληνικός λαός καί νά ἐκφράσω τήν πεποίθησή μου, ὅτι ἡ διαδικασία τῆς προσαρμογῆς θά συνεχίσει μέ τήν ἀταλάντευτη δέσμευση ὅλων τῶν θεσμῶν, συμπεριλαμβανομένης καί τῆς Ἐκκλησίας. Πιστεύω βαθύτατα, ὅτι ἡ Εὐρώπη μπορεῖ νά μετατρέψει τήν πρόκληση αὐτή σέ μία νέα ἀρχή καί εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι τό εὐρωπαϊκό πρόγραμμα μπορεῖ νά ἐξέλθει ἀπό τήν κρίση περισσότερο δυναμωμένο καί ἀναζωογονημένο.

Συμμερίζομαι πλήρως τήν ἄποψή σας ὅτι τώρα, ὅπως ποτέ ἄλλοτε, πρέπει νά ἐμβαθύνουμε στίς ἀξίες πάνω στίς ὁποῖες ἰδρύθηκε ἡ Εὐρωπαϊκή Ἑνωση. Ὅπως πολύ σωστά ὑπογραμμίζετε, ἡ παρούσα οικονομική κρίση εἶναι κατά βάθος μία ἠθική κρίση καί ὀφείλουμε νά ἐπανεξετάσουμε τά ἠθικά θεμέλια τῶν οικονομικῶν καί πολιτικῶν προσπαθειῶν μας.

Στήν ἀρχή πού ἀνέλαβα τήν θέση πού κατέχω, πρὶν ἐπανεκλεγῶ ἀπό τήν Εὐρωβουλή, μοῦ δόθηκε ἡ εὐκαιρία νά ὑπογραμμίσω στίς πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές μου τήν ἴδια μέ σᾶς βασική ἄποψη, ὅτι ἡ Εὐρώπη καί οἱ Εὐρωπαῖοι πρέπει νά ἐπιστρέψουν καί νά μελετήσουν ἐκ νέου τήν δομή τῶν βασικῶν ἀξιῶν, ἐπάνω στίς ὁποῖες στηρίζεται τό εὐρωπαϊκό μας μοντέλο: Ἡ Εὐρώπη κατάφερε νά ἀναπτύξει μία κοινωνική οἰκονομία καί ἕνα μοντέλο κοινωνίας πού ὑπερβαίνει τήν καταστροφική διχοτομία μῆ ρυθμισμένων ἀγορῶν ἢ παντοδύναμων πολιτειῶν. Οἱ ἀπαντήσεις πρέπει νά λαμβάνονται ἀπό τήν κοινωνία οὕτως ὥστε νά ἀνταποκρίνονται στίς ἀνάγκες τῶν ἀνθρώπων. Πρέπει νά βάλουμε τήν ἀνθρώπινη ἀξιοπρέπεια στήν καρδιά τῶν προσπαθειῶν μας.

Αὐτή ἡ ἀρχή ὑπῆρξε γιά μένα μία βασική ἐμπνευση κατά τή διάρκεια τῆς δημόσιας ζωῆς μου. Γίναμε

μάρτυρες της λήξης όρισμένων ιδεολογιών που απέ- τέλεσαν τά πλαίσια της πολιτικής κουλτούρας του είκοστού αιώνα. Ο ριζοσπαστικός καπιταλισμός των ανεξέλεγκτων αγορών και ο άκραϊος κολλεκτιβισμός ήσαν ιδεολογίες απάνθρωπες. Ο σκοπός τους δέν ήταν νά προαγάγουν τήν άξιοπρέπεια του πολίτη, και είμαι αποφασισμένος νά πράξω ό,τι πρέπει, ώστε αυτό τό ιστορικό λάθος νά μήν επαναληφθεϊ. Ταυτό- χρονα, τούτο αποτελεί και τήν έμπνευση που θά μās βγάλει από αυτήν τήν κρίση.

Καί πάλι σās εύχαριστώ για τά εύγενή και έμπνευ- σμένα λόγια σας κατ' αυτό τό κρίσιμο σταυροδρόμι

που βρισκόμαστε, και για τήν κοινωνική σας ευαι- σθησία, ως και για τό έντυπωσιακό έργο που έχει αναλάβει ή Έκκλησία της Ελλάδος στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών για τήν φροντίδα των πλέον άναξιοπαθόντων.

Προσβλέπω νά συνεργασθώ μαζί σας προσωπικά και μέ τό Γραφείο της Άντιπροσωπείας σας στις Βρυ- ξέλλες, για νά προωθήσουμε τίς κοινές μας προσπά- θειες σε αυτούς τους γεμάτους από προκλήσεις και- ρούς.

Πιστά ύμέτερος,
Jose Manuel Barroso

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Ἀπόδειξις ἐπί τοῖς Χριστουγέννοις

Τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου

Χριστός καί πάλιν γεννᾶται καί οἱ Ἄγγελοι καί πάλιν ψάλλουν: Δόξα ἐν Ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπί γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. (Λουκ. β', 14-15).

Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ἄγγελοι ψάλλουν τάς τρεῖς μεγαλειώδεις ταύτας διακηρύξεις καί ἡ μεγίστη πλειονότης τῶν ἀνθρώπων, ἄν καί ἐορτάζει Χριστούγεννα, δέν δύναται νά ἀντιληφθῆ τό νόημα τοῦ ἀγγελικοῦ αὐτοῦ ὕμνου καί διερωτᾶται ἐάν ὄντως σήμερον δοξάζεται ὑπό τῶν ἀνθρώπων ὁ Θεός καί διατί πρέπει νά δοξάζεται, ποῦ δύναται τις νά εὔρη ἐπί γῆς τήν ἐξαγγελθεῖσαν εἰρήνην καί διά ποῖον λόγον ἡ σημερινή ἀνθρωπότης πρέπει νά ζῆ ἐν εὐδοκίᾳ.

Διότι, ὄντως, ἡ πλειονότης τῶν ἀνθρώπων δέν δοξάζει τόν Θεόν, οὔτε διά τῶν ἔργων της, οὔτε διά τῶν χειλέων της, ἀρκετοί δέ ἐξ αὐτῶν ἀμφισβητοῦν καί αὐτήν ταύτην τήν ὑπαρξίν τοῦ Θεοῦ καί τήν παρουσίαν Του εἰς τήν ζωήν των. Εἶναι μάλιστα πολλοί ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἀποδίδουν εἰς τόν Θεόν εὐθύνας, δι' ὅσα δυσάρεστα συμβαίνουν εἰς τήν ζωήν των. Ἄλλ' ὅμως οἱ τοιοῦτοτρόπως ἀγανακτοῦντες ἐναντίον τοῦ Θεοῦ σφάλλουν βαρέως, καθ' ὅσον τό κακόν δέν προέρχεται ἀπό Αὐτόν.

Ἀντιθέτως, ἡ ἐξ ἀγάπης πρὸς τόν ἄνθρωπον σάρκωσις τοῦ Υἱοῦ καί Λόγου τοῦ Θεοῦ καί τά ἐπακολουθήσαντα αὐτήν γεγονότα τῆς Σταυρώσεως καί Ἀναστάσεώς Του, ἀναμορφώνουν τόν πιστόν εἰς τό ἀρχαῖον κάλλος καί χαρίζουν εἰς αὐτόν τήν αἰώνιον ζωήν καί τήν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν εἰρήνην καί καθιστοῦν αὐτόν συγκληρονόμον τῆς αἰωνίου βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Ἡ πρᾶξις αὕτη τῆς τοῦ Θεοῦ Συγκαταβάσεως, ἄν καί περικλείει τήν ἐσχάτην ταπείνωσιν, εἶναι ἀφ' ἑαυτῆς ἱκανή νά ὑπερδοξάσῃ Αὐτόν. Οὕτως, ἄν καί πολλῶν ἀνθρώπων αἱ καρδίαι δέν δοξάζουν τόν Θεόν, ἀποδίδονται δόξα εἰς Αὐτόν, τόν ἐν ὑψίστοις

οἰκοῦντα, ὑπό πάσης τε τῆς κτίσεως καί ὑπό τῶν ἀντιλαμβανομένων τά γενόμενα ἀνθρώπων. Διό καί ἡμεῖς εὐγνωμόνως ἀναφωνοῦμεν μετά τῶν Ἀγγέλων τό Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ διά τήν μεγαλωσύνην τῶν ἔργων Του καί τό ἀσύλληπτόν της ἀγάπης Του πρὸς ἡμᾶς.

Ἡ ἀπορία ὅμως ἀφορᾷ καί εἰς τήν δευτέραν ἐξαγγελίαν τῶν ἀγγέλων καί ἐπί γῆς εἰρήνη. Κατά ποῖον τρόπον εὐρίσκεται ἐπί γῆς εἰρήνη, ὅταν τό ἡμῖς σχεδόν τοῦ πλανήτου εἶναι εἴτε ἐν δράσει εἴτε ἐν προετοιμασίᾳ πολεμικῆ; Ἡ γλυκύφθογγος ἐξαγγελία τῶν Ἀγγέλων ἐπί γῆς εἰρήνη εἶναι βεβαίως πρωτίστως μία ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐάν οἱ ἄνθρωποι ἀκολουθήσουν τόν δρόμον τόν ὁποῖον τό τεχθέν Παιδίον ὑποδεικνύει εἰς αὐτούς, θά φθάσουν εἰς τήν ἐσωτερικήν εἰρήνην καί τήν εἰρηνικήν συμβίωσιν. Ἀλλά, φεῦ, μέγα μέρος τῶν ἀνθρώπων συγκινεῖται καί ἔλκεται ἀπό τά τύμπανα τοῦ πολέμου καί βαρυθυμεῖ εἰς τό ἄκουσμα τῆς ὑποσχέσεως τῆς εἰρηνικῆς ζωῆς. Δέν ὀμιλοῦμεν βεβαίως μόνον περὶ τῶν ζηλωτῶν τῶν δι' ὄπλων πολεμικῶν συρράξεων, ἀλλά κυρίως περὶ ὄλων ἐκείνων, οἱ ὅποιοι μετατρέπουν τήν εὐγενῆ ἄμιλλαν εἰς σύγκρουσιν καί ἔφοδον κατά τῶν συνανθρώπων καί ἐπιδιώκουν τήν ἐξόντωσιν τοῦ ἀντιπάλου. Ὑπ' αὐτήν τήν ἔννοιαν, ὁ πόλεμος βιώνεται ὡς πραγματικότης μεταξὺ τῶν μελῶν ἀντιτιθεμένων κοινωνικῶν ὁμάδων καί παρατάξεων, παντός εἶδους, ἐθνικῶν, κομματικῶν, συνδικαλιστικῶν, οικονομικῶν, ἰδεολογικῶν, θρησκευτικῶν, ἀθλητικῶν καί εἰ τινος ἄλλης, καί ὁ ψυχισμός τῶν μελῶν των διαμορφώνεται εἰς φιλοπόλεμον, ἀντί τοῦ, ὡς θά ἔπρεπε, φιλειρηνικοῦ.

Αὐτό ὅμως δέν ἀναιρεῖ τήν ἀλήθειαν τῆς ἐξαγγελίας τῶν Ἀγγέλων, ὅτι διά τῆς Γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ καί τῆς ἀποδοχῆς τῶν διδαγμάτων Αὐτοῦ, θά ἐπικρατήσῃ ὄντως ἐπί γῆς ἡ εἰρήνη. Ὁ Χριστός ἦλθε κομίζων τήν εἰρήνην καί ἐάν αὕτη δέν κυριαρχῆ εἰς

τόν κόσμον, εϋθύνονται οί μή ἀποδεχόμενοι καί μή βιοῦντες αὐτήν ἄνθρωποι, καί ὄχι ὁ προσφέρων αὐτήν Θεός.

Δεδομένης τῆς τοιαύτης στάσεως τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου ἔναντι τοῦ Θεοῦ καί τῆς προσφερομένης ὑπ' Αὐτοῦ εἰρήνης, δέν εἶναι παράδοξον τό γεγονός ὅτι σπανίζει μεταξύ τῶν ἀνθρώπων ἡ εὐδοκία. Ἡ καλή διάθεσις τοῦ Θεοῦ πρός τούς ἀνθρώπους εἶναι δεδομένη, καί τά εὐμενῆ ἐπακόλουθα αὐτῆς ἐνεργά μέν δι' ὅλους κατ' ἀρχήν τούς ἀνθρώπους, ἰδιαιτέρως δέ αἰσθητά διά τούς ἐμπράκτως ἀποδεχομένους τάς ἀνωτέρω ἀγγελικὰς ἐξαγγελίας. Ἀντιθέτως, διά τούς ἀρνούμενους αὐτάς καί ἐπιδιδόμενους εἰς τήν ἀλλοεμετάλλευσιν καί τόν ἀλληλοσπαραγμόν, αἱ συνέπειαι βιοῦνται ὡς κρίσις ἀγωνίας καί ἄγχους, ὡς κρίσις οἰκονομική καί ὡς κρίσις σκοποῦ τῆς ὑπάρξεως μας καί ἀβεβαιοῦς ὑπαρξιακή.

Ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Πάντα λοιπόν τά ὑπό τῶν Ἀγγέλων ἐξαγγελθέντα κατὰ τήν Γέννησιν τοῦ Κυρίου ἀγαθὰ ὑπάρχουν καί σήμερον καί βιοῦνται ἐν πληρότητι ὑπό τῶν πιστευόντων εἰς τόν Ἰησοῦν Χριστόν ὡς Θεάνθρωπον καί Σωτῆρα τοῦ κόσμου.

Ἄς ἀρχισωμεν ἀπό ἐφέτος νά βιώνωμεν τά Χριστούγεννα ὡς ἀρέσει εἰς τόν ἀγαθοδότην Θεόν, διά νά βιώσωμεν τήν ἐπί γῆς καί ἐντός τῶν καρδιῶν μας ἀνυπέρβλητον Εἰρήνην καί τήν πλήρη ἀγάπης εὐδοκίαν τοῦ Θεοῦ πρός ἡμᾶς.

Ἄς καταστήσωμεν ἑαυτούς πρόσωπα κοινωνοῦντα ἀγαπητικῶς μετά τοῦ Θεοῦ καί τοῦ συνανθρώπου, μετατρεπόμενοι ἀπό ἄτομα εἰς πρόσωπα.

Ἄς ἀποβάλωμεν τά προσωπεῖα τοῦ διεσπασμένου καί ἀποκεκομμένου ἀπό τόν Θεόν καί τήν εἰκόνα Αὐτοῦ, τόν συνάνθρωπον, τόν πλησίον, ἐγωιστικοῦ ἀτόμου, καί ἄς ἐκπληρώσωμεν τόν προορισμόν μας, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ ὁμοίωσις πρός τόν Θεόν διά τῆς ἐμπράκτου πρός Αὐτόν πίστεώς μας.

Ἄς γίνωμεν καί ἡμεῖς ἀναμεταδόται τῶν ἀγγελικῶν ἐξαγγελιῶν πρός τήν ἀνθρωπότητα, ἡ ὁποία δεινῶς πάσχει καί δέν δύναται νά εὔρη, διά τῶν μέσων τά ὁποῖα συνήθως χρησιμοποιεῖ, τήν Εἰρήνην καί τήν Εὐδοκίαν. Ἡ μόνη ὁδός ἀπαλλαγῆς ἐκ τῶν πολεμικῶν καί τῶν οἰκονομικῶν καί τῶν πάσης φύσεως κρίσεων εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Ὅποιος μᾶς διεβεβαίωσεν ὅτι Αὐτός εἶναι ἡ Ὁδός καί ἡ Ἀλήθεια καί ἡ Ζωή.

Δοξάζομεν, λοιπόν, ὀλοκαρδίως τόν ἐν Ὑψίστοις καί μεταξύ ἡμῶν ἀναστρεφόμενον Συγκαταβάνα Ἰησοῦν Χριστόν καί συνδιακηρύσσομεν μετά τῶν Ἀγγέλων ὅτι εἶναι ἐφικτή καί ὑπάρχει ὄντως ἐπί τῆς γῆς καί ἐντός τῶν καρδιῶν μας ἡ Εἰρήνη, διότι κατηλλάγημεν τῷ Θεῷ, ὡς Αὐτός ηὑδόκησε σαρκωθεῖς διά τῆς Γεννήσεως Αὐτοῦ ἐν Φάτνῃ.

Ἄς ζήσωμεν, λοιπόν, ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, τήν χαράν τῆς Γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καί τήν πρόγευσιν τῶν ὄσων ἀγαθῶν διά τόν ἄνθρωπον διακηρύσσει ἡ τριπλῆ ἀγγελικὴ ἐξαγγελία.

Γένοιτο.

Φανάριον, Χριστούγεννα, βια'

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως

Διάπυρος πρός Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

Ἡ διαχρονικότητα τοῦ Παπαδιαμάντη

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου

(Ἡμερίδα πού διοργανώθηκε ἀπό τήν Ε.Σ.Ε. Πολιτιστικῆς Ταυτότητος,
Παλαιά Βουλή, 10.12.2011)

Μνημονεύουμε Ἀλέξανδρο Παπαδιαμάντη μέ βαθεῖα τιμή, ἕναν αἰῶνα ἀπό τήν κοίμησή το. Ὁ Παπαδιαμάντης δημιούργησε ταπεινά καί μέ ἀπλότητα ἕνα λαμπρό ἔργο, θεμελιῶδες γιά τήν νεότερη ἑλληνική πεζογραφία καί τήν λογοτεχνική μας κληρονομιά. Συγχρόνως μᾶς κληροδότησε ἀπλόχερα μίαν ἀγνοῦσα, εὐγενῆ καί αὐθεντική ἔκφραση τῆς νεοελληνικῆς ψυχῆς. Μιλώντας λοιπόν γιά τόν Παπαδιαμάντη, μιλάμε οὐσιαστικά γιά μᾶς, καί μετρούμαστε μέ βάση τήν πληρότητα καί τόν πλοῦτο τῆς χάριτος καί τῆς τέχνης του. Τό ἔργο του, ἀληθινός θησαυρός γιά τήν ἑλληνική γραμματεία, ἀποτελεῖ ἐπίσης τίς ρίζες, τίς πηγές, τήν κληρονομιά μας καί τήν ἐλπίδα μας.

Ὅπως σέ κάθε μέγιστο καί γνήσιο ἔργο τῆς τέχνης, ὁ λόγος του, μέ πηγαία ὀρμή ζωῆς, παραμένει διαχρονικός, πλουτίζοντας ἢ παρασύροντας τούς ἀνθρώπους στή μυστική ροή του ἀνάμεσα στίς γενεές. Ἀποτελεῖ τραγικό, ἀλλά σύνθετος τίμημα γιά τούς μεγάλους δημιουργούς, τό γεγονός ὅτι, παρά τίς σποραδικές καί μεμονωμένες δημοσιεύσεις, ὁ πιό ἐπιφανῆς ἑλληνας διηγηματογράφος δέν εὐτύχησε νά κρατήσει στά χέρια του δικό του βιβλίο. Ἐκατό χρόνια μετά ἀπό τόν θάνατο του, ἡ ἀκτινοβολία τοῦ ἔργου του ἐκτείνεται σχεδόν ἀνεξάντλητη μέσα στό πλῆθος τῶν ἐκδόσεων καί τῶν μελετῶν. Εὐχόμαστε μέ τόν ἴδιο τρόπο νά καρποφορήσει καί στίς ψυχές μας, γιατί ὁ Παπαδιαμάντης δέν εἶναι μόνο λογοτέχνης, ἀλλά πνευματικό μας κεφάλαιο. Συγχαιρόντας σ' αὐτό τό σημεῖο τόν Πρόεδρο τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος καί ἀγαπητό ἀδελφό, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνάτιο καί τούς συνεργάτες του, γιά τή συμβολή τους στή διοργάνωση αὐτῆς τῆς ἡμερίδας, εἴμαστε βέβαιοι ὅτι οἱ ἐμβριθεῖς εἰσηγήσεις τῶν σπουδαίων ὁμιλητῶν θά συντελέσουν ὥστε νά φωτίσουμε ἀκόμη περισσότερο τήν ἀξία καί τό εὔρος τοῦ παπαδιαμαντικοῦ ἔργου.

Μεγάλο ἐνδιαφέρον παρουσιάζουν βεβαίως καί τά κριτικά του δημοσιεύματα, τά ὁποῖα περιλαμβάνουν

προβληματισμούς του γύρω ἀπό ζέοντα θέματα πολιτικά, ἐκκλησιαστικά, γλώσσας καί παιδείας. Στήν διηγηματογραφία, ἡ γνωστή ἀπαράμιλλη παραστατικότητα τῶν περιγραφῶν καί ἡ διεισδυτικότητα τῶν ψυχογραφημάτων, καθώς καί τό ὕφος καί ἡ ἰδιαιτερότητα τῆς γραφῆς του, ἀποτελοῦν σύνθετη ἀποτύπωση τῆς λογοτεχνικῆς του δεινότητος καί τῆς εὐγενικῆς του ψυχῆς σέ πηγαία προέκταση τῆς ζωντανῆς μας παράδοσης. Μιάς ψυχῆς λεπτῆς καί εὐαίσθητης, χαριέσσας καί στοχαστικῆς, ἡ ὁποία ἐκδηλώνεται πάντοτε χωρίς ἐπιτήδευση ἢ ἐκζητήση, ἀλλά μέ σπάνια δεξιότητα καί ἀβίαστη ἔμπνευση, μέ νεάζουσα χάρη καί πηγαία δημιουργικότητα. Μιάς γραφῆς ἀξεδιάλυτης ἀπό τόν συγγραφέα καί τή ζωή του.

Κατά τή δική του ἔκφραση, ὡς «τέκνον γνήσιον τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας», υἱός ἱερέως καί μέ ἐπώνυμο παπαδικό, ὑπῆρξε πλούσιος γαλουχημένος μέ τήν ὀρθόδοξη παράδοση. Ὡς φυγόκοσμο παπαδοπαίδι στήν Ἀθήνα καί στήν γενέτειρά του, γίνεται γνήσιος ἔκφραστής μᾶς ζωντανῆς ἐκκλησιαστικῆς παράδοσης καί μᾶς αὐθεντικῆς βίωσης τῆς ὀρθόδοξης πίστεως. Τό ἔργο τοῦ μεγάλου σκιαθίτη δημιουργοῦ διαπερνᾷ μία αἴσθηση ἱερότητας μέ μυστηριακή χάρη, καί εἶναι αὐτό ἀκριβῶς πού τόν ἀναδεικνύει σέ τόσο ποιητικό ζωγράφο τῆς φύσης, ἀλλά καί ἄριστο ἀνατόμο τῆς λαϊκῆς ψυχῆς καί συνειδήσης. Ἡ ποιητική πνοή πού διατρέχει τίς σελίδες του, ὅπως σημειώνει γιά τόν ἴδιο ὁ Ὀδυσσεύς Ἐλύτης, συνεγείρει τίς λέξεις «μ' ἕναν τρόπο πού δέν ἔχει τόν ὁμοῖό του στά πεζογραφήματα τῆς ἐποχῆς». Μέ ὅλο τό νοητό τῆς βάθος, ἡ εὐρεῖα χώρα τοῦ ἔργου τοῦ Παπαδιαμάντη εἶναι ἡ πατρίδα τοῦ πνεύματός μας. Σ' αὐτή θά βροῦμε τήν αὐθεντικότητα τοῦ γένους μας καί ὅλους τοῦ τιμότερους παλμούς τῆς καρδιάς τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερώνυμος Β',
Πρόεδρος

Χαιρετισμός στην Ήμερίδα της Ίεράς Συνόδου για τὰ 100 χρόνια ἀπό τήν κοίμηση τοῦ Ἀλ. Παπαδιαμάντη

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ κ. Ἰγνατίου,
Προέδρου τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος

(Παλαιά Βουλή, 10.12.2011)

«Μέ αισθήματα χαρᾶς, εὐχαριστιῶν καί σεβασμοῦ χαιρετίζω τήν ἑναρξη τῆς Ήμερίδος τῆς Ἐπιτροπῆς μας μέ θέμα «Ἡ διαχρονικότητα τοῦ Παπαδιαμάντη», ἡ ὁποία πραγματοποιεῖται ἀπό τήν Ίερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τελεῖ ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου, μέ τήν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως 100 χρόνων ἀπό τήν κοίμηση τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη.

Ὁ Παπαδιαμάντης κατεῖχε ἕνα ὄνομα σηματοφόρο τῆς μεγαλοφυοῦς σύλληψης τῶν ἀοράτων δυνάμεων τῆς γλώσσας μας. Μία ἀνάγνωση βαθύτατη, ἕνα χρυσόβουλλο καί ἕνας προκαταβολικός αἶνος, σέ ἐκείνον πού λάμπρυνε τήν ἑλληνική γραμματολογία μέ τήν καταγραφή τῆς βασανισμένης ἀνθρώπινης ψυχῆς, τῶν τοπικῶν ἠθῶν τῆς γενέτειράς του καί τῆς κατασκευαστικῆς ὁμορφιάς τῆς φύσης, μέ ἕναν τρόπο ἀπαράμιλλης ἀφύπνισης καί σύμπλευσης τοῦ ἀναγνωστικοῦ του κοινοῦ μέ τό αἰῶνιο. Ἕνα ὄνομα ταυτόχρονης εὐχῆς καί πραγμάτωσης, μία ἀληθινή συστέγαση καί συμπόρευση τῶν δύο δυνάμεων τοῦ συγγραφικοῦ του ἔργου, τοῦ Ὁρθοδόξου χριστιανικοῦ βιώματος καί τοῦ προσωπικοῦ ἀπαυγάσματος τοῦ γραπτοῦ λόγου, τό ἐμφορούμενο ἀπό τήν εὐλαβῆ προσέγγιση ὅλων τῶν πλασμάτων τῆς γραφίδας του. Ἀνιχνευτές τῶν διακριτικῶν του βημάτων ὑπῆρξαν ὁ Ἐλύτης καί ὁ Σεφέρης, οἱ ὁποῖοι ἐξύμνησαν τήν «ποιητική νοημοσύνη» τοῦ κοσμοκαλόγερου τῆς περσόεσσας πεζογραφίας: τήν ἰκανότητα πρόσληψης τοῦ ἀνείπωτου καί τῆς ἀντήχησής του στήν καρδιά. Ἔχει ὑμνηθεῖ καί ὑμνεῖται ἔσαεί, μετά θάνατον, κατά τό θλιβερό πρότυπο, τό ὁποῖο τείνει νά τιμᾷ τό πνεῦμα μετά τήν κατάλυση τοῦ σαρκίου. Ἄς εἶναι ἀναπαυμένη ἡ ψυχὴ τοῦ ταπεινοῦ καί λαμπροῦ δούλου τοῦ Θεοῦ στήν Βασιλεία Του.

Ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης γεννήθηκε τό ἔτος 1851 στή Σκιάθο, τό νησί τῆς ἀποκάλυψής του, τό νη-

σί πού δεξιώθηκε τήν ἀνάδυσή του σέ ὄροσημο τῆς ἀνθρώπινης συνθήκης. Ὑπῆρξε υἱός παπᾶ καί γαλουχήθηκε σέ ἕνα περιβάλλον βαθύτατα θρησκευτικό, φτωχικό καί ἀπομονωμένο, συστατικά πού διαμόρφωσαν τήν εὐαίσθητη προσωπικότητά του, καί τόν κατέστησαν νησίδα μοναδικῶν ἀξιῶν καί δημιουργικοῦ πόνου. Βαθύτατα θρησκευόμενος, μονήρης καί ταπεινός, ἀνάλωσε τή ζωή του στούς δύο συγγλίνοντες πόλους τῆς συγγραφῆς τοῦ ἔργου του, τήν ψαλτική του συμμετοχὴ στήν λειτουργικὴ ζωή τῆς Ἐκκλησίας καί τήν γλαφυρὴ ἀπεικόνιση τῶν φανερῶν καί τῶν ἀρρήτων. Ἡ πολύπλευρη μόρφωσή του, ἀτελής κατά τούς κοινωνικούς τύπους, ὑπῆρξε ἀπόρροια ἐνδελεχοῦς καί προσωπικῆς ἐνασχόλησης στό φτωχικό του δωμάτιο, κάπου στήν Ἀθήνα, ὅπου μετοίκησε γιὰ βιοποριστικούς λόγους. «Δέν μπορῶ νά κάνω τίποτα ἄλλο ἀπὸ τό νά γράφω», εἶχε κάποτε ὁμολογήσει καί αὐτὴν τὴν κλίση ἀνήγαγε σέ λειτουργημάτων καί ἰλαρὸ φεγγοβόλημα στήν ψυχὴ καί τὴ διάνοια τῶν ἀναγνωστῶν του. Αὐτοδίδακτος στήν Ἀγγλικὴ καί Γαλλικὴ γλῶσσα, ἐπιδόθηκε ἀρχικὰ σέ μεταφράσεις μυθιστορημάτων τοῦ Οὐγκώ, τοῦ Ντοστογιέφσκι καί ἄλλων, πρὶν δημοσιεύσει σέ ἐπιφυλλίδες, στήν ἑφημερίδα Ἀκρόπολη, τὰ δικά του ἱστορικά μυθιστορήματα, τούς «Ἐμπόρους τῶν Ἐθνῶν» καί τὴ «Γυφτοπούλα», μέ τήν ἐνθερμὴ ὑποστήριξη τοῦ Βλάση Γαβριηλίδη. Λάτρης τοῦ παρελθόντος καί τοῦ θεοκρατικοῦ Βυζαντίου, παρέμεινε ἀνεπηρέαστος, ἀτόπιος, μοναχικός, σεμνός καί ἀπόμακρος, ἔσερνε τήν πληγωμένη του ψυχὴ, τόν εὐαίσθητο ψυχισμό του, σχεδόν ρακένδυτος, γύρω καί μακριὰ ἀπὸ τήν ζωὴ τῆς πρωτεύουσας. Ὁξυδερκῆς παρατηρητῆς συναισθημάτων καί συμπεριφορῶν τῆς μικρῆς κοινωνίας τοῦ νησιοῦ του, ἐπέδυσσε τήν πνευματικὴ του ἐμπειρία σέ 180 περίπου θαυμαστά διηγήματα στήν «ἀτημέλητη καθαρεύουσά του», τὴ διάσπαρτη ἀπὸ

τά διαμάντια τῆς τοπολαλιᾶς καί τοῦ δημιουργικοῦ του οἴστρου. Ὑπῆρξε ἠθογράφος ἀπαράμιλλος καί ἡ μαγεία του, ἡ ὑπερβαίνουσα τά στεγνά, φιλολογικά κριτήρια, ἔγκειται στήν ἀλήθεια πού ἀναβλύζει, πού μοσχοβολᾷ σέ κάθε μαρτυρία τῶν ἡρώων καί ἡρώιδων του. Ἡ γλώσσα στά χέρια του ἀποκαλύπτει ἕνα πλαστικό θάμβος πού ἐκπλήσσει καί ἀγαλλιᾶζει μέ τά στοιχεῖα τῆς θείας Χάριτος, ὅταν ἐναποτίθεται στό κεφάλι τοῦ εὐσεβοῦς μελετητῆ· Ξεδιπλώνεται χαρίεσσα, παιγνιώδης, ὀλοζώντανη, μία καταβύθιση καί μία πλούσια ἀνάδυση ἀπό τά ἔγκατα τοῦ λόγου. Ὁ Λόγος, τόν ὅποιον τιμᾷ διά βίου, τοῦ χαρίζεται. Εἶναι ἡ ζωογόνος πρώτη ὕλη. Στόν μικρόκοσμο εἰσάγει παραλλαγμένα οἰκεῖα πρόσωπα καί περιστατικά, τόν ἴδιο τόν ἑαυτό του μέ ὄλες τίς ἀνεκπλήρωτες ἐπιθυμίες πού τόν στοιχειώνουν, πού πραγματώνονται μέ τήν νοσταλγία, ποιητικῆ ἀδεία τοῦ Ποιητῆ. Σκύβει μέ εὐγένεια καί κατανόηση πάνω στό ἀνθρώπινο δρᾶμα πού ξετυλίγεται, πραγματώνεται καί ἀένα ἐπανέρχεται γιά νά βιωθεῖ ἐκ νέου, νά διαμορφώσει, νά παραδειγματίσει, νά διδάξει τήν καρτερία, νά κάνει τήν τιμωρία νά ἀναβλύσει καθαρήτεια, καί νά σμίξει τό ὄρατό μέ τό ἀόρατο, τό ἀνθρώπινο μέ τό θεῖο στόν ἄνθρωπο. Ὁ Παπαδιαμάντης τό διαμεσολαβεῖ. Παρακολουθεῖ καί καταγράφει. Αἰσθάνεται καί ἀποδίδει μέ γνησιότητα καί ἀγάπη. Σέ μικρή, ἀνθρώπινη κλίμακα διαπραγματεύεται τά ἱερά καί τά ὄσια, τά ἀνιέρα καί τά ἀνόσια, κατανοώντας, μεταγγίζοντας τά καί ἀναδεικνύει τά στοιχεῖα τῆς πολιτιστικῆς μας ταυτότητας γιά τήν συνέχιση τῆς κοινῆς πορείας τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί τῆς Ὁρθοδοξίας, πάνω στήν Πίστη, τήν Ἀλήθεια, τήν Ἐλευθερία, τήν Ἀρετή καί τήν Δικαιοσύνη.

Ἡ φύση καί τό πέλαγος, τό θρησκευτικό συναίσθημα, τά πάθη πού ἄγουν καί φέρουν τίς τυραννισμένες ψυχές, ἡ σύλληψη καί συμπερίληψη τοῦ ὑπερφυσικοῦ στά δρώμενα αὐτοῦ του κόσμου ἀποτελοῦν τό σύμπαν τοῦ Παπαδιαμάντη καί οἱ ἡρώες του ἀναπτύσσονται, ταξιδεύουν ἢ πελαγοδρομοῦν, βιώνοντας ἢ προκαλώντας τό ὑπερφυσικό, ὑπό τή σκέπη Ἐκείνου πού τά πάντα ὄρᾳ συμπάσχοντας καί συμπονώντας. Ὁ Παπαδιαμάντης, συλλαμβάνει καί ἀφουγκράζεται τό εἰδικό, τό προσωπικό, μυστικό σκίρτημα τῆς ψυχῆς καί τοῦ μυαλοῦ, πρὶν τά συλλάβει, πρὶν τά ἀφουγκρασεῖ, πρὶν τά ἐρμηνεύσει ὁ κάτοχός του, καί καταθέτοντας τό, φωτισμένο, διαυγές, τό ἀνάγει σέ κοινό, ἀνθρώπινο βίωμα.

Γιά τόν Παπαδιαμάντη ὁ ἄνθρωπος εἶναι παιδί τῆς θάλασσας καί τῆς γῆς, διφυές δημιούργημα τοῦ Θεοῦ καί ταυτιζόμενος μέ αὐτά τά στοιχεῖα, προσπαθεῖ νά κατανοήσει τό μυστήριο τῆς ζωῆς πού εἶναι καί δικό του. Γι' αὐτό ἡ θάλασσα καί ἡ φύση στά χέρια τοῦ μεσολαβητῆ καθαγιάζονται, δελεάζουν, καί προκαλοῦν τήν ἀναγνώριση καί τήν ἀποδοχή τῆς συμβολῆς τους στό πολυσήμαντό της ὑπαρξῆς. Τό θρησκευτικό συναίσθημα τοῦ Παπαδιαμάντη ἀποτελεῖ τό βάθος κάθε διηγήματός του, τό ἀεράκι πού ἀναπνέουν ἀσυναίσθητα ἡ συνειδητά τά δρώμενα ἀντικείμενα τῆς σύλληψης καί ἐκτέλεσής του. Σέ αὐτό, στήν ἀπόλυτη λιτότητά του, στό ἀδιαπραγμάτευτο τῆς συμμετοχῆς του στά δρώμενα αὐτοῦ τοῦ κόσμου καί τοῦ ἄλλου, στή μακάγια ἀποδοχή αὐτῆς τῆς ἀλήθειας πού ὁ Παπαδιαμάντης πρσεβεύει, καταφεύγει ἡ ἀδήλωτη, ἀλλά πάντοτε παρούσα ἀνθρώπινη ἀνάγκη γιά τό ἀπόλυτο, γιά τό ὑπερβατικό. Καί πάλι καταλύτης καί μεσολαβητής εἶναι ὁ ἀληθινός του λόγος.

Αὐτόν τόν λόγο τοῦ Ἀλέξανδρου Παπαδιαμάντη, σήμερα, ἡ Ἱερά Σύνοδος τιμᾷ καί εὐχαριστοῦμε ὄλως ἰδιαίτερος τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο, ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ ὁποῦοι πραγματοποιεῖται ἡ Ἡμερίδα αὐτή πού σκοπό ἔχει νά ἀναδείξει τή διαχρονικότητα καί τήν ἐπικαιρότητα τῶν βαθύτερων ζητημάτων τοῦ ἔργου του, ὡς ἐνισχυτικῆ ἐμπνευση καί στήριγμα στήν ζωή μας. Στίς ἡμέρες αὐτές πού καλεῖται ἐν πολλοῖς ἡ ζωή μας νά ἀναδιοργανωθεῖ ὑπό τήν πίεση πολλῶν ἐτερόκλητων πιέσεων, τό διακύβευμα γιά τόν πολιτισμό καί τήν ταυτότητά του εἶναι ἡ ἀπειλή τῆς συντριβῆς θεμελιωδῶν ἀξιών καί στοιχείων τῆς πολιτιστικῆς μας ταυτότητας, νά παραμείνει μία ἀγωνία πού θά μεγιστοποιήσει τό θάρρος καί τίς λυτρωτικά σωτήριες ἐσωτερικές δυνάμεις τοῦ γένους μας, ὥστε τά ἱερότερα μας νά μᾶς ἀναγεννήσουν καί νά καθορίσουν δημιουργικά τούς ὅρους τοῦ τρόπου τῆς ὑπάρξεώς μας.

Θεοῦ εὐχαριστῶ τούς συμμετέχοντες στήν Ἡμερίδα μας· εἶναι ὄλοι ἐξέχουσες προσωπικότητες καί ἐμβριθεῖς μελετητές τοῦ ἔργου τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη. Ἰδιαίτερος εὐχαριστῶ τόν ἀγαπητό ἐν Χριστῷ ἀδελφό μου, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Χαλκίδος κ. Χρυσόστομο γιά τήν παρουσία του καί τήν Εἰσήγησή του, καθώς καί τά Μέλη τῆς Εἰδικῆς Συνδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί εὐχομαι γιά τούς καλούς καρπούς τῆς Ἡμερίδος μας».

ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ

Πρόγραμμα επίσημου επισκέψεως εἰς Κύπρον τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, 14-18 Δεκεμβρίου 2011

Ἐπίσημος Συνοδεία τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου

1. Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐλασσῶνος κ. Βασίλειος,
Πρόεδρος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν.
2. Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σιδηροκάστρου κ. Μακάριος.
3. Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γλυφάδας κ. Παῦλος, Συνοδικός Σύνεδρος.
4. Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐδέσσης, Πέλλης καί Ἀλωπίας κ. Ἰωήλ, Συνοδικός Σύνεδρος.
5. Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Χρυσόστομος, Συνοδικός Σύνεδρος.
6. Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Διαυλείας κ. Γαβριήλ, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱεραῆς Συνόδου.
7. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Νεκτάριος Παρασκευᾶκος, Γραμματεὺς Γραφείου Συντονισμοῦ Ὑποθέσεων τῆς Ἱεραῆς Συνόδου.
8. Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Στέφανος Ἀβραμίδης, Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν Σχέσεων.
9. Ἱερολογιώτατος Ἀρχιδιάκονος Ἐπιφάνιος Ἀρβανίτης.
10. κ. Ἰωάννης Λαψανᾶς.
11. κ. Κωνσταντῖνος Δήμητρας.

Σύνοδοι

*τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου Πλήν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Νέας Ἰουστινιανῆς καί πάσης Κύπρου
κ. Χρυσοστόμου*

1. Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κιτίου κ. Χρυσόστομος.

2. Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Καρπασίας κ. Χριστοφόρος.

3. Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ. Νικόλαος.

4. Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μεσαορίας κ. Γρηγόριος.

5. Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερώνυμος Πυλιώτης, Πρωτοσύγκελλος Ἱεραῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου.

6. Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Δημοσθένης Δημοσθένους.

Πρόγραμμα

*Ἐπισκέψεως εἰς Κύπρον
τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου*

Τετάρτη 14 Δεκεμβρίου

- 17.40: Ἀφίξεις εἰς τόν Ἀερολιμένα Λάρνακος.
Ὑποδοχή ὑπό τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου καί Μελῶν τῆς Ἱεραῆς Συνόδου, τῆς Α.Ε. τοῦ Πρέσβευος τῆς Ἑλλάδος καί ἄλλων Ἐπισήμων.
Δηλώσεις τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου καί τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Μέσων Ἐνημερώσεως.
- 18.40: Ἀναχώρησις διὰ τὴν Λευκωσίαν.
- 19.15: Ἀφίξεις εἰς τὴν Λευκωσίαν.
Κατάλυσις εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον «Hilton Park». Δείπνον.

Πέμπτη 15 Δεκεμβρίου

- 09.45: Ἀναχώρησις διὰ τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν.
- 10.00: Ἀφίξεις εἰς τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπὴν.
Ὑποδοχή ὑπό τοῦ Μακαριωτάτου καί τῶν

Μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπισήμων, κλήρου καὶ λαοῦ.

Δοξολογία εἰς τόν ΚαθεδρικόΝ Ναόν Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου. Σύντομος προσφώνησις ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου καὶ ἀντιφώνησις ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

- 11.00: Ἄνοδος εἰς τό Μέγα Συνοδικόν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.
- 12.00: Πανηγυρική Συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ἐν ἣ παρίσταται καὶ ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, μετὰ τῆς συνοδείας Αὐτοῦ.
- 13.00: Ἀνεπίσημον γεῦμα εἰς τὴν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπήν.
Ἐπιστροφή εἰς τό Ξενοδοχεῖον.
- 16.45: Ἀναχώρησις διὰ τό ΠροεδρικόΝ Μέγαρον.
- 17.00: Συνάντησις μετὰ τῆς Α.Ε. τοῦ Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια.
- 18.00: Ἐπιστροφή εἰς τό Ξενοδοχεῖον.
- 20.00: Δεῖπνον εἰς τό Ξενοδοχεῖον «Hilton Park» παρατιθέμενον ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγγέλλου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου, Πανοσιολογιώτατου Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἱερωνύμου Πυλιώτου, πρὸς τιμὴν τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Παρασκευὴ 16 Δεκεμβρίου

- 09.00: Ἀναχώρησις διὰ τόν Τύμβον Μακεδονίτισης.
- 09.15: Τρισάγιον καὶ κατάθεσις στεφάνου εἰς τόν Τύμβον Μακεδονίτισης.
- 10.00: Τρισάγιον καὶ κατάθεσις στεφάνου εἰς τὰ Φυλακισμένα Μνήματα.
- 11.00: Ἐπίσκεψις εἰς τό Βυζαντινόν Μουσεῖον τοῦ Πολιτιστικοῦ Ἰδρύματος Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄.
- 13.00: Γεῦμα παρατιθέμενον ὑπὸ τῆς Α.Ε. τοῦ Πρέσβευος τῆς Ἑλλάδος κ. Βασίλειου Παπαϊωάννου (Πρεσβευτικὴ Κατοικία).
- 15.00: Ἐπιστροφή εἰς τό Ξενοδοχεῖον.

18.00: Ἀναχώρησις διὰ τό Στρατόπεδον τῆς Ἑλληνικῆς Δυνάμεως Κύπρου (ΕΛ.ΔΥ.Κ.), εἰς Μαλούνταν.

18.30: Ἐπίσκεψις εἰς τό Στρατόπεδον τῆς ΕΛ.ΔΥ.Κ.

19.30: Ἐπιστροφή εἰς τό Ξενοδοχεῖον.
Δεῖπνον.

Σάββατο 17 Δεκεμβρίου

09.15: Ἀναχώρησις διὰ τό Πολιτιστικόν Κέντρον Ἀμμοχώστου.

10.15: Ἀφίξις εἰς τό Πολιτιστικόν Κέντρον Ἀμμοχώστου. Ὑποδοχὴ ὑπὸ τοῦ Δημάρχου Ἀμμοχώστου καὶ τῶν Μελῶν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου.

10.45: Ἀναχώρησις διὰ τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Κωνσταντίας-Ἀμμοχώστου.

11.00: Ἀφίξις εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Κωνσταντίας-Ἀμμοχώστου.

Ὑποδοχὴ ὑπὸ τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου κ. Βασιλίου καὶ τῶν Ἀρχῶν τῆς πόλεως.

Δοξολογία εἰς τόν Μητροπολιτικόν Ναόν Ἁγίου Γεωργίου. Σύντομος προσφώνησις ὑπὸ τῆς Α.Π. τοῦ Μητροπολίτου Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου καὶ ἀντιφώνησις ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Ἄνοδος εἰς τό Συνοδικόν καὶ συνάντησις μετὰ τῶν Ἀρχῶν καὶ τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως.

13.00: Γεῦμα εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Κωνσταντίας-Ἀμμοχώστου, παρατιθέμενον ὑπὸ τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Κωνσταντίας-Ἀμμοχώστου.

15.00: Ἀναχώρησις διὰ τὴν Λευκωσίαν.

Κυριακὴ 17 Δεκεμβρίου

07.15: Συλλεΐτουργον εἰς τόν ἹερόΝ Ναόν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Στροβόλου.

Εἰς τό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας, προσφώνησις ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου καὶ ἀπονομή παρ' Αὐτοῦ εἰς τὴν Α.Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τοῦ Παρασήμου τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα. Ἀντιφώνησις ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιε-

- πισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος. (Ἡ Θεία Λειτουργία καί αἱ ὁμιλίες θά μεταδίδονται τηλεοπτικῶς ὑπό τοῦ Τηλεοπτικοῦ Σταθμοῦ «ΜΕΓΑ» καί ραδιοφωνικῶς ὑπό τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἰδρύματος Κύπρου καί τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ «Ὁ Λόγος»).
- Μετά τήν Θείαν Λειτουργίαν θά παρατεθῇ πρόγευμα εἰς τήν αἴθουσαν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.
- 11.45: Ἀναχώρησις διά τήν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπήν.
- 13.00: Ἐπίσημον γεῦμα εἰς τήν Ἱεράν Ἀρχιεπισκοπήν, παρατιθέμενον ὑπό τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου πρὸς τιμὴν τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος.
- 15.00: Ἐπιστροφή εἰς τό Ξενοδοχεῖον.
- 16.45: Ἀναχώρησις διά τόν Ἀερολιμένα Λάρνακος.
- 17.15: Ἄφιξις εἰς τόν Ἀερολιμένα Λάρνακος.
- 18.30: Ἀπογείωσις τοῦ Ἀεροσκάφους.

Προσφώνηση πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο Β΄

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσοστόμου

(Καθεδρικός Ἱ. Ναὸς Ἁγίου Ἰωάννου Λευκωσίας, 15.12.2011)

Μακαριώτατε,

Καλῶς ἤλθατε εἰς Γῆν ἐναλίαν, εἰς τὴν νῆσον τῶν Ἁγίων καὶ τῶν Μαρτύρων.

Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς αὐτῆς Σᾶς ἀπευθύνουν δι' ἐμοῦ ἐγκαρδίως τὸ « ὡς εὖ παρέστητε ».

Ἐν τῷ προσώπῳ Σας, ὀλόκληρος ἡ Κύπρος χαιρετίζει τὴν Ὑμετέρα Μακαριότητα, τὴν τιμία Συνοδία Σας, τὴν Ἱεραρχία, τὸν κληρὸ καὶ τὸν λαὸ τῆς Μητρὸς Πατρίδος.

Ἡ χαρὰ μας αὐτῇ, Μακαριώτατε, μεγαλώνει ἀκόμη περισσότερο, ἀναλογιζόμενοι ὅτι ἔχουμε σὸ μέσο τῆς ἀγάπης μας τὸν σεπτὸ Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἔθνους μας, τοῦ ὁποῖου τὸ πρόσωπο κοσμεῖται μὲ μία εὐοσμη ἀνθοδέσμη ἀρετῶν.

Ἐπὶ πλέον, Μακαριώτατε, οἱ ἄγρυτοι καὶ ἀδιάλειπτοι ἀγῶνες Σας γιὰ τὴν Ἐκκλησία, καθὼς καὶ οἱ ἐνθεες προσπάθειές Σας νὰ μορφώσετε Χριστό, καὶ μάλιστα Ἐσταυρωμένο, στίς ψυχές τοῦ ἀγωνιῶντος καὶ δοκιμαζόμενου ἀπὸ τὰ πολυποίκιλα κοινωνικά, οἰκονομικά καὶ ἐθνικά προβλήματα ποιμνίου Σας, πλημμυρίζουν τὶς ψυχές μας μὲ αἰσθήματα βαθύτατου σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης πρὸς τὸ πρόσωπό Σας.

Τὴν εἰρηνική Σας ἐπίσκεψη Μακαριώτατε δέν τὴν θεωροῦμε ἀπλῶς ὡς μία φιλοφρονητικὴ οὔτε ὡς μία ἐθιμοτυπικὴ ἐπίσκεψη, πού μαρτυρεῖ τὴν ἐνότητα τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς μας καὶ συσφίγγει ἀκόμη περισσότερο τοὺς ἤδη ὑφιστάμενους στενοὺς πνευματικούς δεσμούς μεταξύ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν μας. Ἀλλὰ τὴν ἐρμηνεύουμε ὡς μία ἐπίσκεψη πού ἀποσκοπεῖ στὴν τόνωση, τόσο τοῦ θρησκευτικοῦ ὅσο καὶ τοῦ ἐθνικοῦ φρονήματος τοῦ λαοῦ μας, γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ χαλεπώτατου ἀγώνα τῆς ἐθνικῆς καὶ φυσικῆς του ἐπιβίωσης, πού γιὰ τριάντα ἐπτὰ τῶρα χρόνια διεξάγει.

Ἡ παρουσία Σας ἐπίσης θά μᾶς προσφέρει τὴ χαρὰ νὰ ἀνταλλάξουμε ἀπόψεις γιὰ τὰ μεγάλα καὶ δύσκολα ἐκκλησιαστικά θέματα καὶ νὰ ἀντλήσουμε ἀπὸ τὴ σοφία Σας, τίς βιωματικές Σας ἐμπειρίες, γύρω ἀπὸ τὰ θέματα τῆς ὀργάνωσης τῆς Ἐκκλησίας, τῆς διαποίμανσης τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καθὼς καὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς.

Ἡ κατὰ Κύπρον Ἐκκλησία Μακαριώτατε εἶναι μικρὴ ἀριθμητικά ἀλλὰ πάντοτε παρούσα, ζῶσα καὶ δρῶσα δυναμικά, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, στὰ χριστιανικά θέματα τῆς ζωῆς. Κατὰ τὴ μακρόχρονη ἱστορικὴ της πορεία συνέβαλε στὴ διατύπωση τῶν δογμάτων τῆς Ἐκκλησίας μας, στὴν καταπολέμηση τῶν αἵρέσεων καὶ διέλαμψε στὴ χριστιανικὴ ἀρετὴ καὶ στὴν ἀγιότητα.

Στίς μακρὲς καὶ ἀσέληνες νύχτες τῶν αἰώνων τῆς σκλαβιάς ἡ Κυπριακὴ Ἐκκλησία, ὡς πραγματικὰ φιλόστοργη Μητέρα, διεφύλαξε τὸ ποιμνίό της στοὺς κόλπους τῆς ἀγάπης Της, τὸ παραμύθησε, τὸ ἐνεθάρρυνε, τὸ ἐνέπνευσε, καλλιέργησε σ' αὐτὸ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν πίστη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὸ κράτησε ριζωμένο στὴ Γῆ τῶν Πατέρων του, ὄχι ἀπλῶς ἐλληνικὸ ἀλλὰ καὶ βαθύτατα ὀρθόδοξο!

* * *

Κατὰ τὴ σύντομη παραμονή Σας, Ἁγίε Ἀδελφέ, στὴ νῆσο μας, θά ἔχετε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐπισκεφθεῖτε Μνημεῖα ἱερά καὶ σεβάσματα πανορθόδοξα καὶ παγχριστιανικά, τὰ ὁποῖα μαρτυροῦν τὴ χριστιανικότητα καὶ τὴν ἐλληνικότητα τοῦ νησιοῦ μας, διὰ μέσου τῶν αἰώνων.

Θά βαδίσετε στὰ βήματα τῶν Ἀποστόλων Βαρνάβα, Παύλου καὶ Μάρκου καὶ θά ἀφουγκρασεῖτε νοερῶς τὴ χριστιανικὴ διδασκαλία τόσο τῶν Ἀποστόλων ὅσο καὶ τῶν Πατέρων καὶ Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας μας, τῶν εἴκοσι χριστιανικῶν αἰώνων.

Ἀλλά –φεῦ Ἅγιε Ἀδελφέ– δέν θά μπορέσετε νά ἐπι-
σκεφθεῖτε τόν τάφο τοῦ Ἰδρυτοῦ καί Προστάτου τῆς
Ἐκκλησίας μας, τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα οὔτε τοῦ
Ἁγίου Σπυρίδωνος. Ἡ Ἱερά Μονή τοῦ Ἀποστόλου
Ἀνδρέα, πού ἔγινε τό σύμβολο τοῦ Ἀγῶνα μας, κατα-
πατεῖται ἐπίσης βάνουσα ἀπό τίς ὀρδές τοῦ Ἀπίλα.

Ἀδύνατη θά εἶναι καί ἡ ἐπίσκεψή Σας στίς θαλασ-
σοφίλιτες ἀκτές τῆς Βόρειας Κύπρου μας, πού εἶναι
κατάσπαρτες μέ ὄμορφα λευκοντυμένα ἐκκλησιάκια,
πού μαρτυροῦν τή χριστιανικότητα τῆς ἁγιοτόκου νή-
σου μας. Ἐκεῖ πιά, ἀντί νά ἀκούονται οἱ δοξολογίες
τῶν πιστῶν μας πρὸς τόν Ποιητή τῶν Οὐρανῶν καί
τῆς Γῆς, ἀκούεται βαριά καί καταθλιπτική ἡ φωνή
τοῦ μουεζίνη.

Θά ἔχετε ὅμως τή δυνατότητα νά γνωρίσετε ὀλό-
κληρο τό λαό μας, πρόσφυγες καί μή καί νά διαπι-
στώσετε τούς πόθους καί τούς ὄραματισμούς του γιά
μία πατρίδα ἐλεύθερη καί ἀπαλλαγμένη ἀπό ἀλλό-
θρησκους εἰσβολεῖς καί ὀποιαδήποτε ἄλλα στρατεύ-
ματα κατοχῆς.

* * *

Ὁ λαός αὐτός θά ὑποδεχτεῖ, τόσο Ἵμας ὅσο καί
τήν τιμία Συνοδία Σας, μέ τόν βαθύτατο σεβασμό του
καί θά Σᾶς ἐκφράσει τά αἰσθήματα τῆς χαρᾶς του
γιά τήν ἐδῶ παρουσία Σας καί τοῦ θαυμασμοῦ του
γιά τό πολυσχιδές ἔργο, τό ὀποῖο μέ τόση θεοσέβεια
ἐπιτελεῖτε.

Ὡς εὖ παρέστητε Μακαριώτατε.

Ἀντιφώνηση πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου κ. Χρυσόστομο

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου

(Καθεδρικός Ἱ. Ναός Ἁγίου Ἰωάννου Λευκωσίας, 15.12.2011)

*«Οἷτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες ὑπὸ τοῦ Πνεύματος
τοῦ Ἁγίου κατήλθον εἰς τὴν Σελεύκειαν, ἐκεῖθεν
τε ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον, καὶ γενόμενοι ἐν
Σαλαμῖνι κατήγγελλον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ...»
(Πράξ. 13. 4-5).*

Μέ αὐτούς τούς λόγους περιγράφουν οἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων τὴν ἔλευση τῶν Ἀποστόλων Παύλου καὶ Βαρνάβα μαζί με τὸν συνοδό τους Ἰωάννη Μάρκο στὴν Μεγαλόνησο Κύπρο. Καὶ ἐμεῖς ἐρχόμαστε σήμερα ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στὴν Ἀδελφὴ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, γιὰ νὰ ἐπιτελέσουμε τὴν Εἰρηνικὴ μας Ἐπίσκεψη καὶ νὰ συναντήσουμε ὁμαίμονες καὶ ὁμοδόξους ἀδελφούς.

Ἐρχόμαστε γιὰ νὰ ἰχνηλατήσουμε με δέος τὰ βήματα τῶν δύο Ἀποστόλων, οἱ ὅποιοι ἐκήρυξαν τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ στὴν Κύπρο καὶ νὰ προσκυνήσουμε τὰ λείψανα τῶν ἀπειραρίθμων Ἁγίων καὶ τῶν Μαρτύρων τῆς Πίστεώς μας, οἱ ὅποιοι ἐλάμπρυναν με τὴν ἀγωνιστικὴ τους παρουσία τὴν Νῆσο σας.

Μεταφέρουμε ἀδελφικό χαιρετισμὸ πρὸς κάθε ὀρθόδοξο Ἕλληνα τῆς Κύπρου ἀπὸ τὸν ὀρθόδοξο Κλῆρο καὶ τὸ ποίμνιο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Εἴμαστε μέτοχοι τῆς ἰδίας ἱστορικῆς, θρησκευτικῆς, πολιτιστικῆς καὶ γλωσσικῆς κληρονομιάς καὶ οἱ δεσμοί μας πρέπει νὰ παραμένουν πάντα στενοὶ καὶ εἰλικρινεῖς.

Ἀσπαζόμαστε με ἀδελφικὴ ἀγάπη καὶ τιμὴ τὸν Προκαθήμενο τῆς ἐν Κύπρῳ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸν Μακαριώτατο ἀδελφὸ καὶ συλλειτουργό ἡμῶν κ. Χρυσόστομον, τὴν περὶ Αὐτὸν σελτὴ χορεία τῶν Ἁγίων Ἱεραρχῶν, τὸν εὐλαβὴ Κλῆρο καὶ τὸν λαό, καθὼς καὶ τίς πολιτικὲς ἀρχές τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Προσενχόμαστε καὶ εὐχόμαστε, ὥστε ὅλες οἱ θρησκευτικὲς κοινότητες τῆς Κύπρου νὰ ζοῦν σὲ κλίμα

εἰρήνης καὶ ἀλληλοκατανοήσεως, γιὰ νὰ ἐδραιωθεῖ ἡ εἰρηνικὴ συμβίωση καὶ νὰ ἀποφευχθοῦν στο μέλλον τὰ θλιβερά γεγονότα τοῦ προσφάτου παρελθόντος.

Προσκυνοῦμε, Μακαριώτατε, τούς τάφους τῶν μαρτύρων, τῶν Ἁγίων καὶ τῶν Ἡρώων, πού εἶναι διάσπαρτοι σὲ ὅλη τὴν Κύπρο. Κλίνουμε γόνυ εὐλαβῶς μπροστὰ στὰ λείψανα τῶν Ἁγίων καὶ στίς θαυματουργές εἰκόνες πού προστατεύουν τὴν Μεγαλόνησο. Καὶ ἀποτίουμε τὸν ὀφειλόμενο φόρο τιμῆς μπροστὰ στὰ μνήματα τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ἐλευθερίας, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν πρότυπα γιὰ τὴ σημερινὴ νεολαία τῆς Κύπρου καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Θαυμάζουμε τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν ἀγωνιστικὴ τῶν ἐγκλωβισμένων, τῶν προσφύγων καὶ τῶν συγγενῶν τῶν Ἀγνοουμένων καὶ τούς βεβαιώνουμε ὅτι συμμεριζόμαστε ἀπολύτως τὸν πόνο τους. Προσενχόμαστε γιὰ τὴν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων τους καὶ ὑποσχόμαστε νὰ καταβάλουμε κάθε δυνατὴ προσπάθεια γιὰ νὰ συμπαρασταθοῦμε ἐμπράκτως στο πρόβλημά τους.

* * *

Θλίβομαι προσωπικῶς, Μακαριώτατε, διότι, ὡς μελετητῆς τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας καὶ Τέχνης καὶ ὡς προλύτης τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας, θά ἐπιθυμοῦσα διακαῶς νὰ ἐπισκεφθῶ τάφους Ἁγίων, Μονές καὶ ἱστορικούς Ναούς στο βόρειο τμήμα τῆς Κύπρου. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι, γιὰ λόγους ἀνωτέρας βίας, τοῦτο σήμερα δὲν εἶναι δυνατόν. Εὐχομαι καὶ ἐλπίζω, με τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, μία τέτοια ἐπίσκεψη νὰ καταστῆ ἐφικτὴ στο ἄμεσο μέλλον.

Ὁμολογῶ ὅτι μᾶς ἐντυπωσιάζει ἡ πολυσχιδῆς κοινωνικὴ, πολιτιστικὴ, ἐκπαιδευτικὴ καὶ ἱεραποστολικὴ δραστηριότητα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου. Μετά τὸ σοβαρὸ πλῆγμα πού ἐδέχθη ὁ Κυπριακὸς Ἕλληνισμὸς τὸ 1974, ἡ Πίστη στὸν Θεό, ἡ δημιουργικότητα τοῦ λαοῦ καὶ ἡ ἐλπίδα γιὰ ἓνα καλύτερο μέλλον, ὀδή-

γησαν τήν κυπριακή κοινωνία σέ ταχύτατα βήματα προόδου καί ἀναδημοουργίας. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου διαδραμάτισε καί συνεχίζει νά διαδραματίζει ἕνα σημαντικό καθοδηγητικό ρόλο σ' αὐτή τήν προσπάθεια, τήν ὁποία θαυμάζει κάθε ἐπισκέπτης τῆς Κύπρου. Σᾶς συγχαίρουμε καί γιά τήν ἀνύστακτη καί συνεχή φροντίδα σας, μέ στόχο τόν ἐπαναπατρισμό τῶν λεηλατημένων ἐκκλησιαστικῶν θησαυρῶν τοῦ κατεχομένου τμήματος, καί γιά τήν διεθνή καταγγελία καί ἐνημέρωση γύρω ἀπό τό σοβαρότατο αὐτό πρόβλημα.

Οἱ κοινοί μας ἀγῶνες, οἱ κοινές ρίζες, τά κοινά προβλήματα καί οἱ κοινοί ὄραματισμοί, ἐπιβάλλουν νά εἴμαστε ἐνωμένοι καί σταθεροί στίς πατροπαράδοτες χριστιανικές, ἱστορικές, πολιτιστικές καί μορφωτικές ἀξίες μας, χωρίς νά ἀπεμπολοῦμε τίς παραδόσεις μας, ἀλλά καί χωρίς νά ἀρνούμαστε τόν διάλογο καί τήν εἰρηνική συνύπαρξη μέ τούς ἄλλους πολιτισμούς.

Σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμότητα, Μακαριώτατε, γιά τή λαμπρή καί ἐγκάρδια αὐτή ὑποδοχή καί σᾶς περιμένουμε μέ χαρά σὺν Θεῷ στήν Ἀθήνα.

Προσφώνηση πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμον

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Κωνσταντίας - Ἀμμοχώστου κ. Βασιλείου

(17.12.2011)

Μακαριώτατε, Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμε,
Τίμια Συνοδεία Ἀρχιερέων, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν,
Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κύπρου κ. Χρυσόστο-
με,
Τίμια Μέλη τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιο-
τάτης Ἐκκλησίας Κύπρου,
Τίμιον Πρεσβυτέριον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεραῆς Μητρο-
πόλεως,
Ἐντιμώτατοι κύριοι Δήμαρχοι, ἐντιμώτατοι κύριοι
Βουλευτές, Ἀξιότιμοι κύριοι Πρόεδροι τῶν Κοι-
νοτήτων,
Κύριοι ἐκπρόσωποι τοῦ Στρατοῦ, τῆς Ἀστυνομίας
καὶ τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας Ἐπαρχίας Ἀμ-
μοχώστου,
Τιμημένοι νέες καὶ νέοι τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τῆς
Ἐπαρχίας Ἀμμοχώστου,
Κύριοι ἐκπρόσωποι τῶν Συνδέσμων Γονέων καὶ τῶν
Σχολικῶν Ὄργανώσεων,
Εὐσεβές πλήρωμα τῆς Ἱεραῆς Μητροπόλεώς μας,

Ὁ κληρὸς καὶ ὁ λαὸς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεραῆς Μητρο-
πόλεως Κωνσταντίας καὶ Ἀμμοχώστου, μαζί με τὴν
ταπεινότητά μου, σὰς ὑποδεχόμεστε, Μακαριώτατε,
μαζί με τὴν τίμια Συνοδεία σας, καὶ ἐκφράζουμε τὴ
μεγάλη μας χαρὰ γιατί με τὴν εἰρηνική σας ἐπίσκεψη
στὴν Ἀγιώτατη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ὀδηγήσατε
τά βήματά σας καὶ στὴ δική μας Ἱερά Μητρόπολη.
Γι' αὐτό σὰς ἐκφράζουμε τὴν εὐγνωμοσύνη μας καὶ
τίς εὐχαριστίες μας.

Ὑποδεχόμενοι ἐσᾶς, Μακαριώτατε, ὅπως καὶ τὰ
μέλη τῆς τίμιας Συνοδείας σας, ὑποδεχόμεστε ὄχι
μόνο τὸν Προκαθήμενο τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας,
ἀλλὰ σὸ πρόσωπό σας, ὑποδεχόμεστε καὶ ἀπευθύ-
νουμε ἐγκάρδιο χαιρετισμό πρὸς ὀλόκληρο τὸν
ἀδελφὸ ἑλληνικὸ λαό. Γνωρίζετε καὶ σεῖς πολὺ καλά

πόσο ὁ Κυπριακὸς Ἑλληνισμὸς εἶναι συναισθηματι-
κὰ καὶ ἐθνικὰ συνδεδεμένος μετὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ πό-
σο στήριξε τίς ἐλπίδες του, τοὺς μακρόχρονους
ἀγῶνες τῆς ἐθνικῆς, τῆς θρησκευτικῆς καὶ τῆς φυ-
σικῆς του ἐπιβίωσης, ὅπως καὶ τῆς σύγχρονης πορεί-
ας του μέσα σὸ εὐρωπαϊκὸ περιβάλλον στὴν Μητέ-
ρα Πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα. Θὰ θέλαμε, βέβαια, ἡ
ὑποδοχὴ αὐτὴ νὰ εἶχε γίνεи στὴν Ἀμμόχωστο, στὴ φυ-
σικὴ ἔδρα τῆς Μητροπόλεώς μας καὶ νὰ μπορούσατε
νὰ προσκυνήσετε σὸν Τάφο καὶ στὴ γεραρὰ καὶ
ἱστορικὴ Μονὴ τοῦ Ἰδρυτῆ καὶ Προστάτη τῆς Ἐκ-
κλησίας μας Ἀποστόλου Βαρνάβα, καθὼς καὶ στὴν
ἀρχαία Βασιλικὴ του Μεγάλου Ἐπιφανίου Ἀρχιεπι-
σκόπου Κωνσταντίας, προστάτη τῆς Μητροπόλεώς
μας, ἀλλὰ βεβαίως καὶ νὰ ἐπισκεφθεῖτε τὴν Ἀρχαία
Σαλαμίνα, τὴν κοιτίδα τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου.
Ἐπειδὴ, δυστυχῶς, συνεχίζεται τὸ ἔγκλημα τῆς
εἰσβολῆς καὶ τῆς κατοχῆς, γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ σὰς ὑπο-
δεχόμεστε στὴν προσωρινὴ αὐτὴ ἔδρα τῆς Μητροπό-
λεώς μας, στὴν πόλη τοῦ Παραλιμνίου.

Ἡ ἐπίσκεψή σας στὴ Μητρόπολή μας καὶ στὴ μη-
τροπολιτικὴ μας περιφέρεια εἶναι ἀντιπροσωπευτικὴ
γιὰ τὴν ἱστορία, γιὰ τὸ παρελθόν καὶ γιὰ τὸ παρόν
τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν γένει
γιὰ ὅλη τὴν Κύπρο. Αὐτὰ πού συνέβησαν ἢ καὶ συνε-
χίζουν νὰ συμβαίνουν στὴν περιοχὴ μας εἶναι ἐνδει-
κτικὰ τοῦ συνόλου τῆς ἐνδοξῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας
τοῦ τόπου, τῆς ἐκκλησιαστικῆς του πορείας, ἀλλὰ
συγχρόνως καὶ τοῦ σύγχρονου δράματος τοῦ Ἑλ-
ληνικοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου. Πρὸ ὀλίγου ἐπισκεφθῆ-
κατε τὸ Πολιτιστικὸ Κέντρο τοῦ κατεχόμενου Δήμου
τῆς Ἀμμοχώστου καὶ διαπιστώσατε ἰδίως ὄμμασι
ἀπὸ μακριὰ τὴν τόσο κοντὰ εὐρισκόμενη βασιλεύου-
σα πόλη τῆς Ἀμμοχώστου καὶ ἐν τούτοις τόσο μα-
κριὰ ἔνεκα τῆς κατοχῆς τῆς ἀπὸ τοὺς εἰσβολεῖς. Αὐτὴ

είναι η κατάσταση όλων των κατεχομένων εδαφών της Πατρίδας μας, μέ τους ιερούς ναούς μας να βεβηλώνονται και να καταστρέφονται, τόν Κυπριακό Έλληνισμό να στερείται των βασικών δικαιωμάτων και ελευθεριών του, τούς πρόσφυγες να εμποδίζονται να επιστρέψουν στίς εστίες και περιουσίες τους, τήν Κύπρο να συνεχίζει να δέχεται ακόμα και σήμερα τίς απειλές από τήν κατοχική χώρα και κανένας από τούς ισχυρούς του κόσμου αυτού να μή θέλει να στηρίξει τό δίκαιο, έπιβραβεύοντας έτσι τό άδικο του κατακτητή.

Παράκληση και παρηγορία του Κυπριακού Έλληνισμού ήταν και συνεχίζουν να παραμένουν οι Άγιοι του, οι όποιοι πρεσβεύουν στον Τριαδικό Θεό, ώστε να κολοβώσει τό χρόνο της δοκιμασίας του και να προσφέρει τή λύτρωση από τά δεινά της κατοχής. Κατά τή διάρκεια των δύο χιλιάδων χρόνων ιστορίας του Χριστιανισμού της Κύπρου, ό λαός μας κατόρθωσε να διατηρήσει τήν Όρθόδοξη Χριστιανική πίστη και Έλληνικότητά του, παρά τό όπι διήλθε διά πυρός και σιδήρου και ύπέστη πάμπολλα δεινά, είτε κατά τή διάρκεια των Άραβικών επιδρομών, είτε κατά τήν περίοδο της κατακτησεως της Κύπρου από τούς Σταυροφόρους, τήν εγκατάσταση Λατινικής Ίεραρχίας και τής συστηματικής προσπάθειας έκλατινισμού του όρθόδοξου πληρώματος, είτε κατά τή διάρκεια της στυγνής Όθωμανικής έπικυριαρχίας, είτε κατά τήν περίοδο της απάνθρωπης Άγγλικής αποικιοκρατίας, και ακόμα ένεκα της πρό 37 χρόνων εισβολής και κατοχής από τά Τουρκικά στρατεύματα. Ειδικότερα, Μακαριώτατε, αυτή ή πόλη έχει να προβάλει τούς τελευταίους ήρωες του Κυπριακού Έλληνισμού, τόν Τάσο Μάρκου, πού αγωνίσθηκε ήρωικά κατά τήν εισβολή και άγνοείται ακόμα ή τύχη του, όπως και τούς άλλους δύο ήρωομάρτυρες, τόν Τάσο Ίσαάκ και τόν Σολομό Σολομού πού αντίσάθηκαν στήν άδικία και έδειξαν ψυχική άνδρεία αντικρίζοντας κατά πρόσωπο τούς κατακτητές και ελέγχοντάς τους για τά έγκλήματά τους και τίς άδικίες μέ τήν ήρωική τους θυσία.

Παρά τά δεινά αυτά, ή Έκκλησία της Κύπρου δέν έπαψε να γεννά Άγίους και οι Άγιοι της να αποτελούν τό βάλλασμο και τήν παρηγορία του Όρθόδοξου πληρώματος. Έχει δικαίως χαρακτηριστεί ή Κύπρος ως «Νήσος των Άγίων». Παραφράζοντας τούς λόγους του σύγχρονου Σέρβου Άγιολόγου και Άγι-

ου Ίουστίνου Πόποβιτς, θά έλεγα και εγώ: «Τί είναι εκείνο τό όποιο συνιστά τόν παράδεισο της Κυπριακής ψυχής; Είναι οι θεοφόροι και χριστοφόροι Κύπριοι Άγιοι, όπως και όλόκληρη ή χορεία των Άγίων άνδρών και γυναικών της Καθολικής Όρθόδοξου Έκκλησίας, οι όποιοι κατ' έξαιρετο τρόπο τιμώνται στήν Κύπρο, αρχίζοντας από τόν θεμελιωτή της Έκκλησίας της Πατρίδας του, τόν ένδοξο Μάρτυρα και Άπόστολο της κατά Κύπρον Έκκλησίας, τόν Υίο της Παρακλήσεως Βαρνάβα, τόν Μέγα Έπιφάνιο, τόν κατ' ουσία θεμελιωτή του αυτοκεφάλου της Έκκλησίας, τόν Άγιο Λάζαρο της κατά Κίτιον Έκκλησίας, τόν Πρωτόκλητο Άπόστολο Άνδρέα, τόν ένδοξο και θαυματουργό Σπυριδώνα, τόν Άγιο Νεόφυτο, τόν αποκληθέντα Χρυσόστομο της Κυπριακής Έκκλησίας, τήν Άγία Φωτεινή και τόν Άγιο Φίλωνα Καρπασίας, τόν Άγιο Πανάρετο Πάφου, τόν Άγιο Κενδέα, τόν Άγιο Άναστάσιο από τήν Περιστερωνοπηγή, τήν Άγία Αίκατερίνη, τήν Άγία Θέκλα και άλλους ών ουκ έστιν αριθμός. Αυτό είναι ένα μικρό δείγμα του θαυμάσιου άπέραντου παραδείσου της κυπριακής ψυχής και ευσέβειας, επειδή είναι θαυμάσια ή άπέραντη άγιότητα των ένδόξων άγίων της Κύπρου. Έκαστος άγιος σημαίνει ψυχή πού λυτρώθηκε από τήν άμαρτία, από τό θάνατο και από τό διάβολο και έχει ένωθεί μέ τόν Θεό, έχει ένωθεί μέ τήν άγιότητα και αιωνιότητά Του.

Περιγράφοντας τήν Κύπρο ως Νήσο των Άγίων, ό Χρονικογράφος Λεόντιος Μαχαιράς λέγει χαρακτηριστικά μεταξύ άλλων: «Είναι αναγκαίο να πλέξω τό έγκώμιο της άγίας Νήσου Κύπρου, και όποιο έγκώμιο και άν είναι αυτό, δέν θά είναι αντίθετο προς τήν πραγματικότητα» (Χρονικό Λεοντίου Μαχαιρά, σελ. 20 της Γαλλικής μεταφράσεως).

Πού εύρίσκεται, λοιπόν, ό παράδεισος της Κυπριακής ψυχής; Στήν Ύπεραγία Θεοτόκο, τήν Παναγία Μητέρα μας, στο όνομα της όποίας είναι άφιερωμένες οι σημαντικότερες Μονές της Κύπρου Κύκκου και Μαχαιρά, στους όσοιομάρτυρες της Μονής Κανάρας, πού μαρτύρησαν κατά τήν περίοδο της Λατινοκρατίας, στον Άγιο Γεώργιο, πού ιδιαίτερος τιμάται στήν Κύπρο, αλλά και σε κάθε μάρτυρα, σε κάθε όμολογητή, και σε κάθε άσκητή, σε κάθε δίκαιο της Κυπριακής γής, εκεί εύρίσκεται ό παράδεισος, εκεί εύρίσκεται ή παράκληση και ή παρηγορία, εκεί εύρίσκεται ή έλπίδα για τή λύτρωση από τά δεινά

του. Ὅπως βεβαιώνει ὁ κοσμήτωρ τῆς Θεολογίας Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ὅσο περισσότερους Ἅγιους ἔχουμε στὸν οὐρανό, τόσο περισσότερους πρεσβευτές ἔχουμε ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.

Μέσα ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἐμπειρία τῆς εἰσόδου τῆς ἀγιότητος στὴ ζωὴ καὶ στὸν καθημερινό βίον τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ, ἀλλὰ εἶμαι βέβαιος καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ Ὀρθόδοξου λαοῦ, τὸν ὁποῖο θεοφιλῶς ποιμαίνετε, Μακαριώτατε, πηγάζει ἓνα συμπέρασμα καὶ μία πτυχὴ τῆς εὐθύνης τῶν Ἐκκλησιῶν μας ἀμοιβαίως. Τῆς εὐθύνης τους νὰ στηρίξουν τοὺς χειμαζόμενους συνανθρώπους μας ἀπὸ τὴ σύγχρονη πνευματικὴ καὶ οἰκονομικὴ κρίση. Ἀπὸ τὴν ἀξία τῆς ἀγιότητος ὁ κόσμος μετακινήθηκε στὴν ἀξία τοῦ ὑλικοῦ πλουτισμοῦ καὶ ἔφερε τὸ χάσμα μεταξὺ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ὕλης καὶ γι' αὐτὸ παρατηρεῖται ἡ πτώση τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου καὶ ἡ ἀποτυχία τῶν δικῶν τοῦ πύργων τῆς Βαβέλ.

Παρακολουθοῦμε ἐναγωνίως, Μακαριώτατε, τὰ ὅσα συμβαίνουν στὴν Ἑλλάδα καὶ τὰ συνεχῶς συσσωρευόμενα δεινὰ τοῦ ἀδελφοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὁ πόνος τους εἶναι καὶ δικός μας πόνος, οἱ δοκιμασίες τους εἶναι καὶ δικές μας δοκιμασίες. Κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο: «Εἶτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη» (Α΄ Κορ. 12:26). Ὁ Κυπριακὸς Ἑλληνισμὸς αἰσθάνεται ὅτι ἀνήκει, τόσο ἱστορικά, ὅσο καὶ πολιτιστικά, καὶ ἐθνικά, καὶ εἶναι μέλος τοῦ ἰδιοῦ σώματος τοῦ Ἑλληνικοῦ Γένους. Ἡ εὐχὴ καὶ προσευχὴ ὄλων μας εἶναι νὰ βελτιωθεῖ ἡ παρούσα κατά-

σταση, ὥστε ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς νὰ ἀνακτήσει τὴν ἀξιοπρέπεια καὶ τὴ θέση ποῦ τοῦ ἀρμόζει μέσα στὴν Εὐρώπη καὶ στὴν παγκόσμια κοινότητα.

Ἐνώνουμε τίς προσευχές μας μέ τίς δικές σας, Μακαριώτατε, οὕτως ὥστε, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τοῦ ὁποῖου θά γιορτάσουμε ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν τὴν κατά σάρκα Γέννηση ἀπὸ τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο καὶ ἀειπάρθενο Μαρία, νὰ κομίσει τὴ χαρὰ, τὴν ἐλπίδα, τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἀναψυχή, τόσο στὸν Ἑλληνικὸ λαό, ὅσο καὶ στὸν Κυπριακὸ Ἑλληνισμό, τὸ δὲ νέον ἔτος 2012 νὰ εἶναι εὐλογημένο ἀπὸ τὸν Φιλάνθρωπο Κύριο, ἀπαλλάσσοντάς μας ἀπὸ τίς ποικίλες δοκιμασίες τοῦ παρόντος καιροῦ.

Μετὰ ἀπὸ αὐτές τίς λιγοστὲς σκέψεις, Μακαριώτατε, παρακαλῶ, δεχθεῖτε ἐκ μέρους ἐμοῦ προσωπικά, ἐκ μέρους τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κωνσταντίας καὶ Ἀμμοχώστου, κυρίως ἐκ μέρους τῆς μαθητιώσας νεολαίας μας ποῦ συγκεντρώθηκε ἐδῶ γιὰ νὰ λάβει τὴν εὐχὴ καὶ εὐλογία σας, αὐτὴ τὴν ἱερά εἰκόνα τῶν ἐπιφανῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας Κύπρου, τοῦ Ἁγίου ἐνδόξου καὶ πανευφήμου Ἀποστόλου Βαρνάβα καὶ τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου τοῦ Μεγάλου, Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντίας, μέ τὴν εὐχὴ, σύντομα νὰ μᾶς ἔλθετε ξανά γιὰ νὰ γιορτάσουμε τὰ ἐλευθέρια τῆς κατεχόμενης γῆς μας, ἐπισκεπτόμενοι, τόσο τὴ Μονὴ τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, ὅσο καὶ τὴ Βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου στὴ Σαλαμίνα, ὅπως βεβαίως καὶ ὅλες τίς κατεχόμενες περιοχές τῆς Πατρίδας μας.

«Εἰς πολλὰ ἔτη Δέσποτα». Ὡς εὖ παρέστητε!

Προσφώνηση προς τόν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμο κατά τό Συλλεΐτουργο

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Χρυσοστόμου

(Ἱερός Ναός τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Στροβόλου,
18 Δεκεμβρίου 2011)

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμε,

Εὐχαριστοῦμε ἀπό τά μύχια τῆς ψυχῆς μας τόν ἐν Τριάδι προσκυνούμενο Θεόν ἡμῶν πού μᾶς ἀξιώνει σήμερα αὐτῆς τῆς μεγάλης χαρᾶς, τῆς ἐν τῇ Θεῖα Εὐχαριστία κορυφώσεως τῆς συνάντησής μας. Ἡ Θεῖα Εὐχαριστία ἐκφράζει τήν πληρότητα τῆς Ἐκκλησίας. Ἀποτελεῖ τήν ὑπαρκτή πραγματικότητα οὐρανοῦ καί γῆς, τῆς στρατευομένης καί τῆς θριαμβεύουσας Ἐκκλησίας, μέ ὑπέρτατη ἀναφορά στόν Ἰησοῦ Χριστό. Παρόντες στή διακήρυξη τῆς ἐνότητός μας στό Σῶμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ οἱ προαπελθόντες πατέρες καί ἀδελφοί ἡμῶν καί ἐπικεφαλῆς οἱ τοπικοί μας ἅγιοι: Ὁ κοινός μας μέγας ἀπόστολος Παῦλος πού μαζί μέ τόν Βαρνάβα καί τόν Μάρκο, εὐαγγελίστηκαν ἤδη ἀπό τό 45 μ.Χ. τόν Χριστό στήν Κύπρο, ὁ Σπυρίδων ὁ Τριμυθοῦντος, ὁ Ἐπιφάνιος ὁ Κωνσταντίας, ὁ ὄσιος Νεόφυτος ὁ Ἑγκλειστος. Μά καί οἱ δικοί σας τοπικοί ἅγιοι ὁ Διονύσιος ὁ Ἀρειοπαγίτης, ἡ Λυδία ἡ πορφυρόπωλις, ἡ Φιλοθέη ἡ Ἀθηναία, ὁ χορός τῶν νεομαρτύρων καί τῶν ἐν ἐσχάτοις χρόνοις διαλαμπάντων ἁγίων. Ὅλοι συναγάλλονται μαζί μας βλέποντας τά «ἔκγονα» τους νά μένουν σταθερά καί ἀμετακίνητα στούς δρόμους πού ἐκείνοι ἐχάραξαν καί ἐβάδισαν.

«Ἐστῶτες ἐν τόπῳ ἁγίῳ», σᾶς καλωσορίζουμε ἀκόμα μία φορά, ἐπίσημα αὐτή τή στιγμή, στή νῆσο μας. Στό πρόσωπό σας καλωσορίζουμε καί ἀσπαζόμαστε ὅλη τή σεπτή ἱεραρχία, σύμπαντα τόν κληρο καί τό φιλόχριστο λαό τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί ὁλόκληρο τόν Ἑλληνικό λαό.

Ὁ ἐρχομός σας ἐδῶ δέν ἀποδεικνύει μόνο τήν ἐνότητα τῆς πίστεως καί τόν σύνδεσμο τῆς ἀγάπης μεταξύ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας, ὅπως ἔμπρακτα διακηρύττουμε μέ τό σημερινό συλλεΐτουργό μας. Οὔτε κι

ἡ ἐπίσκεψή σας μοιάζει μέ τήν ἐπίσκεψη τοῦ Προκαθμένου ὁποιασδήποτε ἄλλης Ἐκκλησίας. Ἡ ἐπίσκεψή σας, Μακαριώτατε, ἐπιβεβαιώνει πρωτίστως τήν ἐνότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Δέν ἀποδεικνύει τό ὁμόθησκον μόνον. Προβάλλει τό ὁμαίμον καί τό ὁμόγλωσσον. Τονίζει τήν ἀγάπη καί τό ἐνδιαφέρον σας γιά τόν ἀγωνιζόμενο Κυπριακό Ἑλληνισμό.

Ἡ ἐπίσκεψή σας στή σημερινή δύσκολη, γιά ὅλη τήν ἀνθρωπότητα, περίοδο, λόγω τῆς παγκόσμιας οικονομικῆς κρίσης, πού πλήττει καί τήν Κύπρο, ἐπληξε ὁμως περισσότερο τήν Ἑλλάδα, σέ συνδυασμό μέ τήν ἐπί θύραις μεγάλη γιορτή τῶν Χριστουγέννων, μᾶς ἔδωσε τήν εὐκαιρία τοῦ συμπροβληματισμοῦ περί τήν «κρίσιν τοῦ κόσμου τούτου» πού εἶναι κρίση πολιτισμοῦ, κρίση θεσμῶν καί ἀξιών πρωτίστως, καί δευτερευόντως οικονομική.

Καί εἶναι κοινή διαπίστωσή μας ὅτι στά μέτρα μέ τά ὁποῖα μετρᾶ σήμερα ὁ ἀνθρώπος τή ζωή του, τοῦ ξεφεύγει τό μεγάλο νόημα τῆς ἐναθρώπησης τοῦ Θεοῦ. Ἔτσι, παρά τόν ζόφον καί τή σύγχυση πού δημιουργεῖ ἡ πρωτοφανής κρίση, εἶναι καί φέτος ἔκδηλη ἡ προσπάθεια ἀπώθησης, ἀπό τή μνήμη τῶν ἀνθρώπων τῶν οὐσιαστικῶν προβλημάτων τοῦ κόσμου. Μ' ἓνα ψεύτικο διάκοσμο δημιουργεῖ ὁ ἀνθρώπος γύρω του συνθῆκες μύθου, κι ἀρνεῖται νά ἐμβαθύνει στό νόημα τῆς Θεῖας Ἐπιφανείας. Ἡ ἀναφορά του εἶναι στά ὑλικά ἀγαθά, ὁ πολιτισμός του παραμένει καταναλωτικός. Ὡστόσο, μετά τήν κατάρρευση ὅλων τῶν ὑλικῶν μέσων καί στηριγμάτων εἰς τά ὁποῖα εἶχε ἐλπίσει καί στηριχθεῖ ἡ ἀνθρωπότητα, πρέπει νά συνειδητοποιήσουμε ὅλοι ὅτι ὁ Ἐμμανουήλ, τόν ὁποῖον ἐξηγγεῖλε ἡ σημερινή εὐαγγελική περικοπή, καί ὁ ὁποῖος παίρνει ἐκούσια τήν πτωχεία μας καί ἔρχεται νά μᾶς ἀνυψώσει πρὸς τά οὐράνια, ἀποτελεῖ τήν μόνη ἐλπίδα γιά τό παρόν πού μᾶς ἀνησυχεῖ καί γιά τό μέλλον πού μᾶς τρομάζει.

Ἀπομακρυνθέντες οἱ ἄνθρωποι ἀπό «τάς ὁδοὺς Κυρίου τάς εὐθείας», βρίσκονται διαιρεμένοι σέ παρατάξεις μέ βαθιές διαφορές καί συγκρουόμενα συμφέροντα. Αὐτό τούς ὀδήγησε σέ μίαν κατάσταση διαρκοῦς ἀνταγωνισμοῦ καί ὑποβλέψης καί ἔφερε τή σημερινή κρίση σέ ὅλα τὰ ἐπίπεδα, παγκόσμια καί τοπικά, ἀλλά καί σέ ὅλους τούς τομεῖς. Ἡ ἐνανθρώπιση τοῦ Θεοῦ καί τὰ μηνύματά της, συνιστοῦν τόν μίτο τῆς ἐξόδου ἀπό τὰ σημερινά ἀδιέξοδα. Αὐτή διαμηνύει τίς ἀσύλληπτες δυνατότητες τοῦ ἀνθρώπου: Τίς δυνατότητές του πού φτάνουν μέχρι τοῦ σημείου νά χωρέσει μέσα του τόν ἴδιο τόν Θεό, ὅπως καί ἡ Παρθένος Μαρία. Ἡ ἐνανθρώπιση τοῦ Θεοῦ καταλύει κάθε φυλετική, ἢ ταξική, διάκριση, ἀφοῦ ὁ Θεός παίρνει τήν κοινή σέ ὅλους τούς ἀνθρώπους ἀνθρώπινη φύση καί τήν θεώνει καθιστώντας ὅλους τούς ἀνθρώπους ἀδελφούς. Αὐτή φέρει στόν κόσμο τήν εἰρήνη μέ τή σωστή ὑποδομή της, τήν εἰρήνη δηλαδή πού ἐδράζεται στή δικαιοσύνη καί στήν ἐλευθερία. Εἶναι ὄχι μόνον δική μας διαπίστωση, Μακαριώτατε, ἀλλά καί κάθε ἐχέφρονος ἀνθρώπου ὅτι ὁ ἐνανθρωπήσας Θεός εἶναι ἡ μόνη ἐλπίδα ἐξόδου ἀπό τήν κρίση. Ἔχουμε εὐθύνη νά ἐπαναφέρουμε τούς πιστούς μας στήν πίστη τῶν πατέρων τους, νά τούς ὀδηγήσουμε σέ ἐπαναξιολόγηση τῆς ζωῆς τους.

Καί γι' αὐτή τήν εὐκαιρία, τοῦ συμποβληματισμοῦ καί τῆς ἀναζήτησης διεξόδων στά σημερινά, μακράν τοῦ Θεοῦ, ἀδιέξοδα, πού μᾶς δίνει ἡ ἐπίσκεψή σας, σᾶς εὐχαριστοῦμε ιδιαίτερα.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ὅπως καλά γνωρίζετε, Μακαριώτατε, εἶναι ἡ πρώτη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἐπί εὐρωπαϊκοῦ ἐδάφους. Γιά δύο χιλιάδες χρόνια, πολλές φορές μέσα ἀπό δύσκολες καί ἀντίξοες συνθήκες, πρόσφερε καί ἐξακολουθεῖ νά προσφέρει πλούσιους τούς καρπούς τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καί δράσης της.

Ταυτόχρονα, λόγω τῆς γεωγραφικῆς θέσης τῆς νήσου μας καί τῆς ἀπομόνωσης ἀπό τόν ὑπόλοιπο ἑλληνικό κορμό, ἡ Ἐκκλησία μας ἀνέλαβε καί τό ρόλο τῆς περιφρούρησης καί διαφύλαξης τῆς ἐθνικῆς συνείδησης τοῦ ποιμνίου της.

Στούς μακρούς, στούς σκοτεινοὺς καί ἀσέληνους αἰῶνες τῆς δουλείας, ἡ Ἐκκλησία ὑποβάστασε καί περικράτησε, περιέθαλψε καί ἐνίσχυσε τόν Κυπριακό Ἑλληνισμό. Διαρκεῖς ἀγῶνες, ἐκατόμβες θυμάτων, θυσίες τῶν προκαθημένων της καί ἄλλων ἱε-

ραρχῶν καί κληρικῶν, ταύτισαν τήν Ἐκκλησία μέ τόν λαό καί τήν ἱστορική πορεία του.

Ἡ βία καί ἡ κατοχή, οἱ διώξεις καί ἡ προσφυγοποίηση τῶν τελευταίων 37 ἐτῶν εἶναι, Μακαριώτατε, ἀπλῶς σύνοψη τῶν ἀνεκδιήγητων δεινῶν καί συμφορῶν τῶν τελευταίων ὀκτώ αἰῶνων δουλείας σέ διάφορους ἀφέντες. Μόνο, πού τὰ τελευταῖα πλήγματα ἦλθαν τόσον ἀλλεπάλληλα καί σέ τόσο μικρό χρόνο, πού ἔρριξαν στή λήθη τό ἱστορικό ἄλλοσ τῶν παθημάτων τῶν ὀκτώ αἰῶνων τῆς ἐπαχθοῦς δουλείας μας.

Σᾶς δόθηκε ἡ εὐκαιρία, στίς λίγες μέρες τῆς ἐδῶ παραμονῆς σας, νά διαπιστώσετε τό δράμα καί τοῦ λαοῦ καί τῆς πατρίδας μας. Εἶδατε τήν κατοχή καί τό συρματόπλεγμα τοῦ αἴσχους. Ἀφουγκραστήκατε τόν πόνο τῶν προσφύγων, τόν ὀδυρμό τῶν συγγενῶν τῶν ἀγνοουμένων, τόν θρήνο τῶν προγόνων μας. Ταυτόχρονα, ἀκούσατε ἀπό κοντά, καί τόν ἐθνικό παλμό τῆς Κύπρου. Εἶναι ὁ ἴδιος παλμός τόν ὁποῖον ἀκούτε καί στό «κλεινόν ἄστν» καί στά ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι ὁ ἴδιος παλμός γιατί μία εἶναι ἡ καρδιά.

Ἡ Ἐκκλησία μας βρίσκεται καί σήμερα στήν πρωτοπορία τοῦ ἀγῶνα καί προσπαθεῖ νά ἐμπεδώσει στό λαό μας τήν ἀναγκαιότητα τῆς ἐμμονῆς στίς ἀρχές τοῦ δικαίου καί ἐπιδίωξης τῶν ἐθνικῶν στόχων μας. Καί δέν εἶναι, δυστυχῶς, οἱ στόχοι μας ἐκεῖνοι πού ἀξίζουν στό λαό μας, ὅπως καί σέ κάθε ἐλεύθερο ἄνθρωπο. Ἀδήριτοι συμβιβασμοί, λόγω τῶν ἱστορικῶν ἀλλά καί τῶν γεωγραφικῶν συντεταγμένων μας, ἐλαχιστοποιήσαν σήμερα τίς ἐπιδιώξεις μας. Τίς ἔφεραν στό μέτρο τῆς ἀπλῆς ἐξασφάλισης τῆς ἐθνικῆς ἐπιβιώσῆς μας στή γῆ τούτη τῶν πατέρων μας. Πέραν τούτων, ὅμως, δέν μποροῦμε νά ὑποχωρήσουμε. Τέτοια ὑποχώρηση θά σήμαινε ἐθνική αὐτοκτονία.

Κι ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, πού γιά αἰῶνες ἐβάστασε τόν σταυρό τοῦ μαρτυρίου τοῦ πληρώματός της, οὐδέποτε θά συναίνεσει σέ περαιτέρω ὑποχωρήσεις.

Γνωρίζουμε, Μακαριώτατε, τό ἀδιάπτωτο ἐνδιαφέρον σας γιά τό ἐθνικό μας πρόβλημα. Προσδοκοῦμε συνέχιση καί ἐπαύξηση τοῦ ἐνδιαφέροντός σας αὐτοῦ. Κι ἀκόμα θέλουμε νά ζητήσουμε κάτι πού ζητήσαμε, πρὶν τέσσερα χρόνια, καί ἀπό τόν μακαριστό προκάτοχό σας. Νά μεταφέρετε στήν Ἑλλάδα, στό λαό καί στήν ἡγεσία, μίαν ἀξίωσή μας: Δέν εἶμα-

στε απομακρυσμένοι συγγενείς για τούς όποιους πρέπει να δείχνει κάποια συμπάθεια τό Ἐθνικό Κέντρο. Ούτε κι αποτελοῦμε μέρος τῆς ἑλληνικῆς διασποράς, «πάροικοι ἐν γῆ ἄλλοτρία», πού χρειάζομαστε ἀπλῶς στήριξη γιά νά μή χάσουμε τή γλῶσσα καί τά ἔθιμά μας. Εἴμαστε οἱ γηγενεῖς κάτοικοι τοῦ τόπου τούτου, γνήσιοι Ἕλληνες, ἐδῶ καί τρισήμισυ χιλιάδες χρόνια. Καί ἀπαιτοῦμε, δικαιοματικά, τή συμπαράταξη ὁλόκληρου τοῦ Ἔθνους.

Μακαριώτατε,

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου, εἰς ἔνδειξη βαθύτατης ἐκτίμησης πρός τό πρόσωπό σας, διερμηνεύουσα ταυτόχρονα τά αἰσθήματα ὁλόκληρου τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ, γιά τούς ἀγῶνες Σας ὑπέρ τῆς Ἐκκλησίας καθόλου καί τοῦ χειμαζόμενου Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀποφάσισε νά Σᾶς ἀπονεύσει τήν ἀνώτατη τιμητική της διάκριση, πού εἶναι τό «Χρυσοῦν Παράσημον τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα», τό ὁποῖο καί Σᾶς παρακαλοῦμε ὅπως ἀποδεχθεῖτε.

Θά ἠθέλαμε, μέ ὀδύνη ψυχῆς, νά Σᾶς ὑπενθυμίσουμε ὅτι ὁ εἰκονιζόμενος στό παράσημο τάφος τοῦ προστάτη τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας ἀποστόλου Βαρνάβα, μαιίνεται γιά τριανταεπτὰ ὁλόκληρα χρό-

νια ἀπό τούς ἄλλοφύλους. Γι' αὐτό καί ἐπαναλαμβάνουμε, Μακαριώτατε, τή θερμή παράκλησή μας ὅπως προσεύχεσθε πρός τόν Θεό γιά σύντηξη τοῦ χρόνου τῆς δοκιμασίας μας, κι ὅπως ἐξασκεῖτε τῆς ἐπιρροή σας πρός κάθε δυνάμενον, ἐκ τῆς θέσεώς του, νά συμβάλει στήν ἀπελευθέρωση τῆς πατρίδας μας. Τό παράσημο τοῦτο ἄς εἶναι διαρκῆς ὑπόμνηση τῆς παράκλησής μας αὐτῆς.

Ἐμεῖς μέ τή σειρά μας προσευχόμεστε στό Θεό καί καταβάλλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια ὅπως ἡ μητέρα πατρίδα μας κι ὁ ἀδελφός Ἑλληνικός λαός ξεπεράσουν τίς σημερινές δυσκολίες καί ἐπανέλθουν σύντομα στήν κατάσταση ἐκείνη πού θά τούς ἐπιτρέψει νά χωρήσουν σέ νέες πνευματικές κατακτήσεις, ὅπως καί προηγουμένως, πρός ὄφελος ὅλης τῆς ἀνθρωπότητας.

* * *

Καί πάλιν, Μακαριώτατε, σᾶς ἐκφράζουμε τά αἰσθήματα τοῦ σεβασμοῦ καί τῆς ἀγάπης μας καθώς καί τήν εὐγνωμοσύνη μας γιά τή μέχρι σήμερα συμβολή σας στούς ἀγῶνες τῆς δεινῶς δοκιμαζομένης πατρίδας μας καί Σᾶς παρακαλοῦμε, ὅπως εὐλογήσετε τόν λαό μας καί ἀπευθύνετε πρός αὐτόν τούς λόγους τῆς ἀγάπης Σας.

Ὁμιλία στήν Κύπρο κατά τήν Θεία Λειτουργία

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Γερωνύμου

(Γερός Ναός τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Στροβόλου,
18 Δεκεμβρίου 2011)

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Νέας Ἰουστινιανῆς καί πάσης Κύπρου καί ἀγαπητέ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ κύριε Χρυσόστομε,

Ἐκφράζουμε τήν χαρά μας διότι ἤλθαμε μέ τήν Συννοδεία μας στήν ἑλληνικότατη νῆσο Κύπρο, τῆς ὁποίας τό ὄνομα ἀπαντᾶται στήν Ἰλιάδα καί τήν Ὀδύσεια καί σέ ἄλλους ἀρχαίους Ἑλληνες συγγραφεῖς. Ἀπό τήν ἱστορία διδασκόμαστε ὅτι οἱ πρῶτες ἀποικίες στήν Νῆσο ἦταν ἑλληνικές, πού ἰδρύθηκαν ἀπό ἀποίκους πού ἤλθαν ἀπό τήν Ἀρκαδία καί αὐτό ἀποδεικνύεται ἀπό τήν ὁμοιότητα τῆς ἀρχαίας κυπριακῆς διαλέκτου πρὸς τήν ἀρχαία ἀρκαδική διάλεκτο. Ἐκτοτε ἡ Κύπρος ἀκολούθησε ὅλη τήν πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ μέ τίς παραδόσεις καί τήν φιλοσοφία, μέ τήν δόξα καί τίς περιπέτειες, ἀλλά ἐξακολουθεῖ νά σφύζει ἀπό ἑλληνική παράδοση καί ζωή.

Τό σπουδαιότερο γεγονός εἶναι ὅτι ἡ Κύπρος δέχθηκε τό Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ ἀπό τοὺς Ἀποστόλους Βαρνάβα καί Παῦλο, πρὶν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἔλθει στήν Ἑλλάδα. Στό βιβλίο τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων διασώζονται πολλά στοιχεῖα ἀπό τήν ἐκχριστιανοποίηση τῶν Κυπρίων, πού ὑπῆρξε ἡ δόξα τῆς ἀγιοτόκου αὐτῆς Νήσου. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ἀνδρώθηκε θαυμαστῶς ὥστε νά ἀξιωθεῖ νά ἀποκτήσει τήν αὐτοκεφαλία τῆς στήν Γ' Οἰκουμενική Σύνοδο τῆς Ἐφέσου τό ἔτος 431, σύμφωνα μέ τόν ἡ Κανόνα τῆς: «ἔξουσι τό ἀνεπηρέαστον καί ἀβίαστον οἱ τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν, τῶν κατά τήν Κύπρον, προεστώτες, κατά τοὺς κανόνας τῶν ὁσίων Πατέρων, καί τήν ἀρχαίαν συνήθειαν, δι' ἑαυτῶν τάς χειροτονίας τῶν εὐλαβεστάτων Ἐπισκόπων ποιούμενοι».

Εἶναι χαρακτηριστικό ὅτι ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης καταγράφει τήν πληροφορία ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος Ἀμμοχώστου Ἀνθέμιος ἀνακάλυψε δι' ἀποκαλύψεως τό λείψανο τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Βαρνάβα, καί ἄκουσε τόν Ἀπόστολο νά τοῦ λέει: «Ἐάν οἱ

ἐχθροί λέγουσι, ὅτι ὁ θρόνος Ἀντιοχείας εἶναι Ἀποστολικός, εἰπέ καί σύ ὅτι καί ἡ Κύπρος Ἀποστολική, καθ' ὅτι ἔχει Ἀπόστολον εἰς τόν τόπον αὐτῆς».

Ἀποστολική, λοιπόν, ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καί αὐτοκέφαλη, πού δοξάσθηκε μέ πλῆθος ἁγίων, μέ Ναούς, Ἱερές Μονές, σεβάσματα ἅγια καί ἔνδοξη παράδοση, ἡ ὁποία διατηρεῖται μέχρι τίς ἡμέρες μας. Ὑπάρχει δέ καί ἱστορική συνέχεια, ἀφοῦ βρίσκεται μέσα στόν ροῦ τῆς ἀμιάντου ἑλληνορθόδοξου Παραδόσεως, τῆς ἔνδοξης καί πονεμένης Ρωμοσύνης, καί διατηρεῖται μέ ἀγῶνες καί θυσίες, μέ δάκρυα καί αἵματα. Ὅμως, ἀληθινό κριτήριο τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι μόνον ἡ ἀποστολικότητα, ἀλλά καί ἡ πατερικότητα, ἀφοῦ οἱ Πατέρες εἶναι διάδοχοι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καί εἶναι αὐτοί πού ἀποδεικνύουν τήν ἀποστολικότητά της. Ἐτσι, ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ὅπως ὅλες οἱ Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες, δέν ἔχει διαλείψεις στήν ζωή καί τήν θεολογία της, στήν πράξη καί τήν θεωρία καί ἀναδεικνύει ἁγίους διά μέσου τῶν αἰώνων.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἐκτός ἀπό Ἀποστολική καί Πατερική, εἶναι καί Μαρτυρική, πού φέρει ἐπάνω της τίς πληγές τῶν Μαρτύρων, οἱ ὁποιοί εἶναι οἱ «τραυματίες τοῦ θείου Νυμφίου». Ἄλλωστε, ὁ Χριστός μετά τήν Ἀνάστασή Του κράτησε στό ἔνδοξο Σῶμα Του τίς πληγές τοῦ Σταυροῦ, τίς ὁποῖες ἔδειξε στους Μαθητές ὡς τεκμήριο τοῦ σταυρικοῦ θανάτου καί τῆς Ἀναστάσεώς Του. Ἐτσι καί ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, φέρει ἐπάνω της μέ καύχηση τίς πληγές τοῦ μαρτυρίου, τά αἵματα τῶν Μαρτύρων ὡς τεκμήριο γνησιότητος. Ἡ Ἐκκλησία στολίζεται μέ «πορφύραν καί βύσσον», πού εἶναι τά αἵματα τῶν Μαρτύρων.

Τό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα τό ὁποῖο ἀναγνώσθηκε σήμερα, ἀναφέρεται σέ αὐτό τό μαρτυρικό πνεῦμα. Μεταξύ τῶν ἄλλων ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει:

«ἔτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μασιτίγων πείραν ἔλαβον, ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθησαν, ἐπρίσθησαν, ἐπειράσθησαν, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον» (Ἐβρ. ια´, 36-37). Πρόκειται γιὰ τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰ μαρτύρια τῶν ἁγίων τῆς πίστεως, οἱ ὁποῖοι θυσίασαν τὴν ζωὴν τους γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δόξα τοῦ ὀνόματός Του. Ἀλλὰ στὴν κατηγορία αὐτὴ μποροῦμε νὰ συμπεριλάβουμε καὶ τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰ μαρτύρια τῶν Κυπρίων ἀδελφῶν μας γιὰ τὴν ἔνδοξη Ρωμοσύνη, ἡ ὁποία διαφυλάσσει τὸν Ἑλληνισμό πού ἐμβαπτίσθηκε στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Ἐνθυμούμαστε τοὺς Κυπρίους ἀδελφούς μας πού ἀγωνίσθηκαν γιὰ τὴν ἐλευθερία, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἄλλοι «ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον», καὶ ἄλλοι μὲ ἀγχόνῃ τελειώθηκαν. Καὶ κυρίως ἐνθυμούμαστε τοὺς ἐφήβους καὶ τοὺς νέους πού προήλθαν μέσα ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας, τὰ Κατηχητικά Σχολεῖα καὶ ἀγωνίσθηκαν γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος, μὲ ἐνθουσιασμό πολὺ, ἔχοντας ὡς ὄπλα τους τὴν προσευχή, τὴν Ἁγία Γραφή, τὴν Θεία Κοινωνία, καὶ πότισαν τὸ δένδρο τῆς ἐλευθερίας μὲ τὸ νεανικό τους αἷμα, μὲ τὸν ἀπαράμιλλο ἥρωισμό. Ἀλλὰ ἐνθυμούμαστε καὶ τοὺς Κληρικούς ἐκείνους, ἀπλοὺς Ἱερεῖς, Ἐπισκόπους καὶ Ἀρχιεπισκόπους πού ὑπῆρξαν ἀλείπτες τῶν Μαρτύρων, ὅπως ἐπίσης ἐνθυμούμαστε καὶ τοὺς μαχητὲς τῆς ἐλευθερίας πού προέρχονταν ἀπὸ κάθε ἡλικία καὶ κατηγορία ἀγωνιστῶν. Αἰσθανόμαστε βαθυτάτη συγκίνηση πού πατοῦμε σὲ ἱερά χῶματα, ποτισμένα μὲ δάκρυα, ἰδρωτὲς καὶ αἷματα γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Πατρίδος. Καὶ αἰσθανόμαστε πικρία, γιατί διεθνη καὶ ἄλλα συμφέροντα κρατοῦν ἀκόμη τὴν Κύπρο σὲ αἰμάσσουσα κατάσταση καὶ νὰ μὴ γεύεται τὴν ἐλευθερία γιὰ τὴν ὁποία ἀγωνίσθηκαν οἱ ἥρωες τῆς καὶ ὅλος ὁ λαὸς τῆς.

Στὸ βιβλίο τῶν «Πράξεων τῶν Ἀποστόλων» πού γίνεται ἀναφορὰ στὴν πορεία τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἀπὸ τὴν Καισάρεια στὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου καὶ συνελήφθη, ὑπάρχει καὶ ἡ ἐξῆς φράση: «Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπισκευασάμενοι ἀνεβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλήμ· συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἀγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν Μνάσωνι τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ». (Πρ. κα´, 15-16). Φαίνεται ὅτι ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καὶ ἡ συνοδεία του καθ' ὁδὸν πρὸς τὰ Ἱεροσόλυμα συνάντησαν ἕναν Κύπριο πού ὀνομαζόταν Μνάσων, ὁ ὁποῖος τοὺς φι-

λοξένησε, καὶ προσδίδεται σὲ αὐτὸν ὁ τιμητικὸς τίτλος «ἀρχαῖος μαθητῆς». Ὁ Κύπριος Μνάσων ἦταν ἀπὸ τοὺς πρῶτους πού ἐπίστευσαν στὸν Χριστὸ καὶ ἐτιμᾶτο ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ὥστε ἀξιώθηκε νὰ φιλοξενήσει καὶ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο.

Αὐτὸς ὁ χαρακτηρισμὸς, «ἀρχαῖος μαθητῆς», μπορεῖ νὰ δοθεῖ καὶ στὴν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ἡ ὁποία μᾶς φιλοξένησε αὐτὲς τῖς ἡμέρες. Εἶναι ἀρχαία μαθήτρια τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων πού δέχθηκε τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ ὁποῖο, κατὰ τὸν ἅγιο Μάξιμο τὸν Ὁμολογητῆ, εἶναι «πρεσβεία Θεοῦ καὶ παράκλησις πρὸς ἀνθρώπους δι' Υἱοῦ σαρκωθέντος καὶ τῆς πρὸς τὸν Πατέρα καταλλαγῆς, μισθὸν δωρουμένου τοῖς πειθομένοις αὐτῷ τὴν ἀγέννητον θέωσιν». Τὸ πραγματικὸ Εὐαγγέλιο εἶναι ἡ ἐνανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ, διὰ τῆς ὁποίας δόθηκε παράκληση στοὺς ἀνθρώπους, γιατί ὁ Χριστὸς κατήλλαξε τὸν ἄνθρωπο μὲ τὸν Πατέρα, καὶ ὅσοι ὑπακούουν στὸ Εὐαγγέλιό Του λαμβάνουν ὡς μισθὸ τὴν ἀγέννητη θέωση. Δηλαδή, διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως γεννᾶται ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ ὡς ἄνθρωπος καὶ ὅσοι ἐνώνονται μαζί Του ἀποκοτῶν τὴν θέωση. Ἐνανθρώπηση καὶ θέωση εἶναι τὸ μυστήριον πού προετοιμαζόμαστε νὰ ἐορτάσουμε μετὰ ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες. Καί, βέβαια, ἡ ἀγέννητη θέωση, κατὰ τὸν ἴδιο ἅγιο Πατέρα, δηλαδή τὸν ἅγιο Μάξιμο, εἶναι «ἡ κατ' εἶδος ἐνυπόστατος ἔλλαμψις», ἡ ὁποία δὲν ἔχει «γένεσιν, ἀλλ' ἀνεπινόητον ἐν τοῖς ἀξίοις φανερώσιν».

Πάντως, ὁ ἀρχαῖος κύπριος μαθητῆς τοῦ Χριστοῦ Μνάσων ἐτίμησε τὴν νῆσον Κύπρον καὶ μᾶς δίνει τὴν ἀφορμὴ νὰ ἐπιθυμοῦμε καὶ ἐμεῖς νὰ ἀποδεικνύομαστε ἀρχαῖοι Μαθητῆς, δηλαδή νὰ ἐπιθυμοῦμε νὰ ζοῦμε τὴν δόξα καὶ τὸν πλουτισμὸ, τὴν ζωντάνια τοῦ Πνεύματος καὶ τὸν πλατυσμὸ τῆς καρδίας, τὴν φιλοθεΐα καὶ τὴν φιλανθρωπία τῆς πρώτης Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας μαθητῆς ἔνδοξος ἦταν ὁ Κύπριος Μνάσων, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα πέρασε στὴν Καινὴ Διαθήκη καὶ παραμένει στοὺς αἰῶνες γιὰ νὰ φανερώνει τί σημαίνει ἀποστολικὴ καὶ εὐαγγελικὴ ζωὴ, ἀλλὰ καὶ ἐν Χριστῷ φιλοξενία.

Αὐτῆς τῆς φιλοξενίας γευθήκαμε αὐτὲς τῖς ἡμέρες μὲ τὴν συνοδεία μας στὴν ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου. Εἶδαμε τὰ φιλόθεα πρόσωπά σας, ἀκούσαμε τοὺς παλμούς τῆς καρδίας σας, αἰσθανθήκαμε τὸν πόνο καὶ τὴν ἀγωνία σας, ψηλαφήσαμε τῖς πληγές

τοῦ μαρτυρικοῦ σταυροῦ σας, ἐντρυφήσαμε στήν πλοῦσια παράδοση πού σᾶς ἐμπνέει, γευθήκαμε τόν πλοῦτο τῆς ἀγαπώσης καρδίας σας. Πῶς νά μήν ἐπαναλάβουμε καί ἐμεῖς τόν λόγο τοῦ βιβλίου τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων ὅτι φιλοξενηθήκαμε «Μνάσωνί τινι Κυπρίῳ, ἀρχαίῳ μαθητῇ» καί παραφράζοντας τό χωρίο νά ποῦμε φιλοξηνήθαμε στήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, τήν ἀρχαία μαθήτρια τοῦ Χριστοῦ καί τῶν Ἀποστόλων!

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Νέας Ἰουστινιανῆς καί πάσης Κύπρου κ. Χρυσόστομε, ἀγαπητέ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Ἡ ἐπίσκεψή μας στήν ἡρωική καί ἀγιοτόκο αὐτή Μεγαλόνησο καί ἡ Θεία Λειτουργία σέ αὐτόν τόν Ἱερό Ναό γίνεται σέ δύσκολες παγκόσμιες καί τοπικές συνθήκες, ἀφοῦ σήμερα καταρρέουν διάφορες οὐτοπίες πού ἐπικράτησαν τόν τελευταῖο καιρό στόν κόσμο, οὐτοπίες φιλοσοφικές, θρησκευτικές, ἰδεολογικές καί οικονομικές, ἀλλά, κυρίως, καταρρέουν ἀξίες, ἰδεώδη, πιστεύματα καί ἐλπίδες. Ὁ Χριστιανισμός ἔχει ἐπεκταθεῖ σέ ὁλόκληρο τόν κόσμο, ἀλλά δυστυχῶς ἐκκοσμικεῦται ἡ ἀληθινή πίστη τῶν Προφητῶν, τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας. Τά πάντα σήμερα ρυθμίζονται μέ βάση τούς οικονομικούς ὅρους καί τό συμφέρον, καί δυστυχῶς σέ αὐτόν τόν πειρασμό ἔχουμε ὑποπέσει καί ἐμεῖς οἱ Χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι δέν ζοῦμε εὐαγγελικά, ἀλλά διακατεχόμαστε ἀπό τό πνεῦμα τοῦ κόσμου, δηλαδή τήν εὐδαιμονία, τήν εὐμάρεια, ἢ τοῦλάχιστον διακατεχόμαστε ἀπό τήν προσκόλλησή μας στήν ὕλη.

Ἡ κρίση εἶναι πρωτίστως πολιτισμική καί πνευματική, κρίση τῆς χριστιανικῆς καί εὐαγγελικῆς μας ταυτότητος. Παρατηροῦμε ὅτι Κράτη τά ὁποῖα, ἐνῶ ἔχουν ἐπηρεασθεῖ ἀπό τόν Χριστιανισμό μέ τό τόσο ὑψηλό πνευματικό νόημα καί λέγονται χριστιανικά,

ἐν τούτοις ἔχουν ἐκκοσμικευθεῖ καί στηρίζονται σέ οικονομικές βάσεις, ἀποβλέπουν μόνον στήν «μένουσαν πόλιν» καί δέν ἀναζητοῦν τήν «μέλλουσαν» πόλιν (Ἐβρ. ιγ', 14). Δυστυχῶς, παρασυρόμαστε ἀπό τό πνεῦμα τοῦ κόσμου καί ξεφεύγουμε ἀπό τήν εὐαγγελική ὁδό, ὅπως σκιαγραφεῖται στήν ἐπί τοῦ Ὁρους ὁμιλία τοῦ Χριστοῦ, πού εἶναι ὁ καταστατικός Χάρτης τοῦ Χριστιανισμοῦ. Γι' αὐτό καί ἐμεῖς οἱ Ποιμένες ἔχουμε μεγάλη εὐθύνη νά ἀντιμετωπίσουμε τήν ἐκκοσμικεῦση πού ὑπονομεύει τήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας. Προσμένουμε νά ἐορτάσουμε τήν Γέννηση τοῦ Χριστοῦ μέ κοσμική νοοτροπία, προσέχουμε περισσότερο τά «δόγματα» τῆς σύγχρονης ἀπογραφῆς καί τῆς οικονομικῆς φορολογίας, ἄν καί ψάλλουμε μέ τόν ἱερό ὕμνογράφο: «διό Σοι προσφέρομεν καί ἡμεῖς, ὑπέρ τήν χρηματικήν φορολογίαν, ὀρθοδόξου πλουτισμόν θεολογίας τῷ Θεῷ καί σωτηρί τῶν ψυχῶν ἡμῶν». Ἔτσι, οἱ ἐορτές τῆς Θεοφανείας εἶναι ἀφορμή γιά νά προσανατολίσουμε τήν ζωή μας πρός τήν ἀληθινή ὀρθοδοξία καί τήν ἀληθινή ὀρθοζωία.

Εἶσθε, Μακαριώτατε ἀδελφέ, ἐντονη καί χαρισματική προσωπικότητα, διάδοχος Ἐπισκόπων καί Ἀρχιεπισκόπων, οἱ ὁποῖοι ἐργάστηκαν ἀόκνως γιά τήν Ἐκκλησία καί τήν Πατρίδα καί ἔχετε πλουτίσει τήν πείρα σας ἀπό τούς ἀγῶνες καί τίς θυσίες τους, περιβάλλεσθε δέ στό πολυ-υπεύθυνο αὐτό ἔργο σας ἀπό ἀξιούς Ἱεράρχας, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν τήν ἀποστολή τους στήν Ἐκκλησία καί τήν Πατρίδα.

Σᾶς εὐχαριστοῦμε ἐκ καρδίας γιά τήν ἀγάπη σας, εἶμαστε ἀλληλέγγυοι γιά τήν ἐνότητα τῆς πίστεως καί τήν κανονική εὐταξία τῶν Ἐκκλησιῶν καί τήν ποιμαντική διακονία τῶν Χριστιανῶν, τούς ὁποίους μᾶς ἐνεπιστεύθη ὁ Θεός διά τῆς Ἐκκλησίας. Καί εὐχόμαστε ὅπως «Αὐτός ὁ Κύριος τῆς εἰρήνης δώῃ ὑμῖν τήν εἰρήνην διὰ παντός ἐν παντί τρόπῳ. Ὁ Κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν» (Β' Θεσ. γ', 16).

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Μήνυμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου στό διήμερο Συνέδριο τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων

(3 Νοεμβρίου 2011)

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,
Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς
κ. Ἀρχηγέ ΓΕΕΘΑ
κύριοι Ἀξιωματικοί
Σεβαστοὶ Πατέρες

*«Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ...
περιζωσάμενοι τὴν ὀσφύν ὑμῶν... ἐνδυσάμενοι τὸν
θώρακα τῆς δικαιοσύνης... ὑποδησάμενοι τοὺς πό-
δας ἐν ἐτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγγελίου ... καὶ τὴν περικε-
φαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν
τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐστὶ ρῆμα Θεοῦ...» (Ἐφ. Κεφ. 6 στ.
13,15, 16, 17)*

Καθὼς τό πνεῦμα μου καί ἡ σκέψη μου βρίσκεται
μαζί σας στήν εὐλογημένη αὐτή σύναξη καί Συνέδριο
τῶν Κληρικῶν πού ὑπηρετεῖτε στό στρατό, καί ἐνθυ-
μούμενος τά πιό πάνω λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου
θά ἤθελα νά σᾶς χαιρετίσω μέ αὐτά, καί νά σημειώ-
σω σάν συνέχεια τῶν πρώτων σκέψεών μου στήν
Ἡμερίδα πού ἔνα χρόνο περίπου πρὶν τό Ὀκτώβριο
τοῦ 2010 σᾶς εἶχα ἐπισημάνει καί μερικές ἀκόμα ση-
μερινές σκέψεις μου, γνωστές βέβαια σέ ὅλους, ἀλλά
πάντα ἐπίκαιρες γιά τό ἔργο τῆς Εἰδικῆς Ποιμα-
ντικῆς Διακονίας μας στίς Ἑνοπλές Δυνάμεις. Ἡ
ἀλληγορική καί μεταφορική παρομοίωση τοῦ προα-
ναφερθέντος ἀποστολικοῦ λόγου γιά τόν ἀγῶνα,
ἀλλά καί τὴν ἀγωνία τὴν ποιμαντική καί τίς προϋπο-
θέσεις κάτω ἀπό τίς ὁποῖες καταξιώνεται τό ἔργο τῆς
ἀποστολῆς καί ἱεραποστολῆς, προσιδιάζει σήμερα
ἰδιαίτερα, στό ἱερό πολύπλευρο καί ἀντικειμενικά
δύσκολο ποιμαντικό ἔργο τό ὁποῖο ὁμως ἄοκνα καί
συνειδητά ἐπιτελεῖτε.

Ἡ βάση τῆς ὅλης διακονίας εἶναι καταρχήν ἡ ἀγιο-
πνευματική ὑπαρξη καί ἡ τοποθέτηση τῶν ὁποίων
ποιμαντικῶν καί λοιπῶν ἐνεργειῶν μας πάνω στίς
ὀρθές ἐκκλησιολογικές ἀρχές. Ἐμπειρος ἀγωνιστής

τοῦ πνεύματος ὁ Ἀπόστολος Παῦλος καί καλός γνώ-
στης τῆς πνευματικῆς πολεμικῆς τέχνης γνωρίζει τίς
μεθοδεῖς τοῦ Διαβόλου καί τὴν πάλη, ἀφοῦ ὁ
ἀγῶνας μας «...οὐκ ἐστὶ... πρὸς αἷμα καί σάρκα,
ἀλλὰ πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας
τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου...» (Ἐφ. Κεφ. 6 στ.
12). Ἔτσι μᾶς συμβουλεῖ ποιμαντικά γιά τὴν τακτι-
κή καί τοὺς τρόπους τοῦ συνεχοῦς ἀγῶνος καί γιά
τὴν ἀμυντική θωράκιση καί τὴν τελική νικηφόρα
πνευματικά, ἔκβασή του.

Ἡ ἱστορία τῆς διακονίας τῶν χριστιανῶν Ἱερέων
στό στράτευμα εἶναι παλαιά καί ἀνάγεται στά μαρτυ-
ρικά τῆς Ἐκκλησίας χρόνια. Τότε πού οἱ ἅγιοι ἐνδο-
ξοὶ μάρτυρες καί ἱερομάρτυρες, ἄτυπα, ἀναπλήρω-
ναν καί μέ τό δικό τους αἷμα ἐπικύρωναν τὴν πίστη
καί τὴν ὁμολογία τοὺς εἰς Χριστόν. Ἀπό τόν ρωμαϊ-
κό καί στή συνέχεια τό βυζαντινό στρατό πολλές οἱ
μαρτυρίες γιά τὴν ποιμαντική ἐργασία τῶν ἱερέων νά
ζωγήσουν καί σαγηνεύσουν ἀπό τά βάθη τῆς ἀμαρ-
τίας τίς ψυχές τῶν στρατευομένων γιά νά τίς ὀδηγή-
σουν σέ μονές Χριστοῦ σωτήριες διαμορφώνοντας,
ἔτσι, τάγματα ἐνσυνειδήτων ἀγωνιζομένων πιστῶν
στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι καταξίωναν μέ τὴν αὐτοθυσία
καί μέ τόν ἀλτρουισμό τους, τό ἅγιο φρόνημα καί τίς
ἥρωικές ἀποφάσεις τους, τίς στρατιωτικές ἐνέργειες
καί προσπάθειες, δίνοντας καθημερινό μάθημα ὑπο-
δειγμάτων θυσιαστικῆς ἀγάπης. Πρότυπό τους ἡ μέ-
χρι θυσίας καί Σταυροῦ καί θανάτου ἀγάπη τοῦ Κυ-
ρίου μας. Αὐτό τό θυσιαστικό καί ἀγαπητικό πνεῦμα
ἐνσάρκωναν καί στά μαῦρα χρόνια τῆς σκλαβιάς
ἀγωνιστές Ἱεράρχες, Ἱερομάρτυρες τῆς πίστεως καί
Ἑθνομάρτυρες τοῦ Γένους μας. Εἶναι νομίζω περιτ-
τό νά θυμίσω τὴν παρουσία τῶν Κληρικῶν στόν ἀγῶ-
να τοῦ 1821 καί γενικότερα σέ ὅλους τοὺς ἀγῶνες
τοῦ Ἑθνους μας μέχρι ἐσχάτων.

Οί στρατιωτικοί ιερείς και σήμερα, μένοντας συνεπείς στον πνευματικό και αγιαστικό χαρακτήρα του θείου λειτουργήματός σας, δέν χρησιμοποιείτε όπλα κατά των έχθρών. Ἡ αποστολή σας είναι άμιγώς πνευματική. Ἐρουργείτε, έξομολογεíte, κοινωνεíte και έπικοινωνεíte και στηρίζετε τούς άγωνιζόμενους στρατευμένους νέους μας, πού οφείλουν στά πρόσωπά σας νά βλέπουν τήν Ἐκκλησία μας ως στήριγμα τής ψυχής και τοῦ σώματός των. Κυρίως, όμως, προκινδυνεύετε στην πρώτη γραμμή κάθε μορφής μετώπου, μέ τό θυσιαστικό παράδειγμά σας, και συμβάλλετε άποφασιστικά στην ενίσχυση τοῦ ήθικου και πατριωτικού φρονήματος των νέων στρατιωτών και στή νικηφόρα έκβαση κάθε μορφής πολεμικῶν επιχειρήσεων.

Ἀγαπητοί μου έν Χριστῷ άδελφοί,

Εἶστε κομμάτι αναπόσπαστο τής Ἐκκλησίας, «μή έμπλεκόμενοι» ως καλοί στρατιῶτες Ἰησοῦ Χριστοῦ, «ταῖς τοῦ βίου πραγματείας». Χωρίς νά έμπλέκεσθε σέ έφημεριακά ή άλλα καθήκοντα, εἶστε άφιερωμένοι άπό τήν Ἐκκλησία μας στην αναζήτηση και ύποστήριξη των δοκιμαζομένων τέκνων της, εἴτε αυτά βρίσκονται έμπερίστατα στά πεδία των μαχῶν, εἴτε στά πεδία των ασκήσεων, στά στρατόπεδα και στην παραμεθόριο άκόμα και στίς πέραν των συνόρων ειρηνευτικές άποστολές. Ἐχετε σημαντική και μοναδική άποστολή ως στρατιωτικοί ιερείς. Ἐχετε στά χέρια σας τό πίο ευαίσθητο κομμάτι τής κοινωνίας, τούς νέους, οἱ όποιοι έχουν πολλά προβλήματα και έρωτήματα, ειδικά στή δύσκολη αυτή περίοδο τής ζωής τους, μακριά άπό τό οικογενειακό τους περιβάλλον, βιώνοντας τίς δυσκολίες και τίς άπαιτήσεις τής στρατιωτικῆς ζωής, και τόσα άλλα οικονομικά και κοινωνικά άδιέξοδα.

Οφείλουμε μέ τό λόγο μας, αλλά και μέ τό παράδειγμά μας, μέ τήν πίστη μας και τήν έμπιστοσύνη μας στό Θεό νά έμπνέουμε τήν παρηγοριά και τήν έλπίδα, τήν έγκαρτέρηση και τήν ύπομονή στους κόπους και στους μόχθους και στά προβλήματα των ανθρώπων πού μάς έχει έμπιστευθεῖ ό Θεός.

Ἐκλεκτή όμήγουρις,

Ἡ Ἐκκλησία είναι Αὐτή πού και σήμερα σκύβει διακριτικά πάνω στίς άνάγκες τοῦ λαοῦ, πνευματικές και υλικές, και ως άληθινή Μητέρα τόν προστατεύει και εισηγεíta, ιδίως στή στρατευμένη νεολαία, τήν άξία και τήν χαρούμενη και αισιόδοξη πορεία αυτής τής ζωής και τήν φιλότιμη προσπάθεια νά άγωνίζεται κανείς για τά ιδανικά τοῦ Γένους και τοῦ έθνους μας, όπως αυτά διασώθηκαν και εκφράζονται μέσα άπό τήν έλληνορθόδοξη πολιτιστική και πολιτισμική μας παράδοση και τήν εκκλησιαστική μας πίστη.

Θεωρῶ ύποχρέωσή μου νά δοξολογήσω τόν Πανάγιο Θεό και τήν Ἐπερχαχο Στρατηγό τοῦ Γένους μας τήν Κυρία Θεοτόκο πού κατά πρόνοια και ευδοκία συγκέντρωσε όλους μας σέ αυτή τήν πνευματική ευκαιρία.

Ἰδιαίτέρως επιτρέψτε μου, νά επαινέσω όλους τους πολιτικούς και στρατιωτικούς σας Ἠγήτορες για τήν συμπαράσταση και διευκόλυνση τοῦ ποιμαντικού και εκκλησιαστικού, αλλά και κοινωνικοῦ έργου σας, καθώς και τήν παρουσία τούς σήμερα έδῶ.

Ἀξιοχρέως μνημονεύω και τιμῶ τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτην Καισαριανῆς Βύρωνος και Ἰμμητοῦ κ. Δανιήλ τόν νέο Συνοδικό Σύνδεσμο μεταξύ Ἐκκλησίας και Ἐνόπλων Δυνάμεων, τά Μέλη τής Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων και Καταστάσεων, ύπό τήν πεπνυμένη καθοδήγηση τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Ἀγίου Βλασίου και λίαν άγαπητοῦ άδελφοῦ κ. Ἰεροθέου, τοῦ και Προέδρου, και τόν Πανοσιολογιωτάτου Γραμματέως αυτής Ἀρχιμ. κ. Σπυρίδωνος Κατραμάδου, οἱ όποιοι οργανώνουν άποτελεσματικά και διοργανώνουν μέ επιτυχία άνάλογες συνεδριακές ευκαιρίες προάγοντας και αναδεικνύοντας και διά τοῦ τρόπου αὐτοῦ τό έργο και τήν ποιμαντική διακονία τής Ἐκκλησίας σήμερα. Εὔχομαι ευόδωση των εργασιῶν και αὐτοῦ του Συνεδρίου και λυσιτελή και καρποφόρα τά άποτελέσματα τής κάτω άπό τόν φωτισμό τοῦ Ἀγίου Πνεύματος πού συγκροτεῖ τόν θεσμό τής Ἐκκλησίας.

Ἡ ἀποστολή καί τό ἔργο τῶν Κληρικῶν στίς Ἑνοπλες Δυνάμεις σήμερα

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ

(Πανελλήνιο Συνέδριο τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων,
3 Νοεμβρίου 2011)

Χαιρετίζουμε μέ τήν ιδιότητά μας ὡς Συνοδικοῦ Συνδέσμου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέ τίς Ἑνοπλες Δυνάμεις τῆς Πατρίδας μας καί μέ χρηστές ἐλπίδες τήν σύναξη τῶν Ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας μας, πού διακονοῦν στό στράτευμα, ἀφοῦ ἀπό τό συγκαληθέν Συνέδριο θά δεχθοῦν ἐρεθίσματα γιά τήν ἱερατική αὐτοσυνειδησία τους καί τήν ποιμαντική διακονία τους.

Χαιρετίζουμε τήν συμμετοχή καί παρουσία ἀνάμεσα μας τῶν ἀπεσταλμένων ἀντιπροσώπων τῶν Ὀρθοσκευτικῶν Ὑπηρεσιῶν τῶν Ἑνόπλων Δυνάμεων ἀπό τίς ἀδελφές ὁμόδοξες Ἐκκλησίες Κύπρου καί Πολωνίας.

Ἐπιτρέψτε μας μαζί μέ τόν Χαιρετισμό μας νά ἀπευθύνουμε τά συγχαρητήρια μας στούς συντελεστές τοῦ παρόντος Συνεδρίου.

Στήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας μας πού ἀποδέχθηκε τήν πρόταση τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καί Καταστάσεων γιά νά συγκαληθεῖ.

Στό Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Ἀμύνης καί τήν ἀρμόδια Διεύθυνση τῆς Ὀρθοσκευτικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Γ.Ε.-ΕΘ.Α. Τόν Διευθυντή τῆς Ὑπηρεσίας Αἰδεσιμολογώτατο Πρωτοπρεσβύτερο κ. Νικόλαο Γουρδούπη, Συνταγματάρχη.

Στά μέλη τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καί Καταστάσεων καί μάλιστα στόν Πρόεδρό της Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ναυπάκτου καί Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεο.

Στούς ἐλλογιμωτάτους Εἰσηγητές τοῦ Συμποσίου γιά τήν προθυμία τους νά ἀναλάβουν μέ τίς γνώσεις τους καί τήν ἐμπειρία τους καί νά παρουσιάσουν τίς εἰσηγήσεις τους καί νά συμβάλουν ἀποτελεσματικά στόν γόνιμο προβληματισμό

Κάθε φορά πού πραγματοποιεῖται μία τέτοια σύναξη Ποιμένων εἴτε μέ μορφή Συνεδρίου εἴτε μέ μορφή

Συμποσίου ἢ Ἡμερίδας καί λοιπῶν ἄλλων μορφῶν συνεχίζεται ἡ παράδοση πού ἐγκαινίασε ὁ Κύριός μας νά παραλαμβάνει «κατ' ἰδίαν» (Ματθαίου κ' 17) τούς μαθητές Του γιά νά τούς ἐξηγεῖ «τά μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ» (Ματθαίου ιγ' 11).

* * *

Ἡ ἀποστολή καί τό ἔργο τῶν Κληρικῶν στίς Ἑνοπλες Δυνάμεις σήμερα προσδιορίζεται κατά τήν ταπεινή μας γνώμη ἀπό τίς ἐν συνεχείᾳ ἀρχές.

Ἡ πρώτη ἀρχή, εἶναι, ὅτι οἱ Στρατιωτικοί Ἱερεῖς εἶναι Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας μας καί ὅσα ἔχουν λεχθεῖ γιά τούς Ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας καί τήν διακονία τους ἰσχύουν καί γι' αὐτούς καθ' ὀλοκληρίαν.

Ἡ δεύτερη ἀρχή εἶναι, ὅτι τό ποιμνίό τους ἔχει ἰδιαιτέρα χαρακτηριστικά, πού ὀφείλουν νά λαμβάνουν ὑπ ὄψει τους στήν ἄσκηση τῶν καθηκόντων τους.

Ὅταν συνδυασθοῦν αὐτές οἱ δύο ἀρχές φέρουν καρπό πολύ.

Οἱ στρατευμένοι εἶναι οἱ εἰκόνες τοῦ Θεοῦ γιά τίς ὁποῖες οἱ Ποιμένες ὀφείλουν νά ἐργασθοῦν, ὥστε νά ἀποκαλυφθεῖ τό ἀρχέγονο κάλλος τῆς θείας μορφῆς.

Ἡ τρίτη ἀρχή σημαίνεται ἀπό τό «σήμερα» τοῦ θέματος τοῦ Συνεδρίου. Ἡ κατάσταση τοῦ κόσμου, οἱ ἐπικρατοῦσες συνθήκες στήν κοινωνία, οἱ ἰδεολογίες πού διαμορφώνουν τήν στάση ζωῆς τῶν ἀνθρώπων καί πολλά ἄλλα ἐπηρεάζουν τόσο τόν ποιμνίο ὅσο καί τήν διακονία μας. Τό σχῆμα τοῦ κόσμου καί δυναμική του διασπᾶ τήν ἐνότητα τῶν ἀνθρώπων μέ τόν Θεό Πατέρα γιά τήν ὁποία προσευχήθηκε ὁ Κύριός μας στήν ἀρχιερατική προσευχή «οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτούς ἐκ τοῦ κόσμου, ἀλλ' ἵνα τηρήσῃς αὐτούς ἐκ τοῦ πονηροῦ» (Ἰωάννου ιζ' 15).

Μ' αὐτές τίς σκέψεις εὐχόμαι νά εὐδοιωθοῦν οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου εἰς δόξαν τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ἀμήν.

Χαιρετισμός στό Συνέδριο Στρατιωτικῶν Ἱερέων

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου Ἱεροθέου

(Ἀθήνα, Πολεμικό Μουσείο, 3-4 Νοεμ. 2011)

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, ἐκπρόσωπε τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου,

Θεοφιλέστατε Ἐπίσκοπε Σεμιατίστε κ. Γεώργιε, Πανοσιολογιώτατοι, Αἰδεσιμολογιώτατοι Ἑλλογιμώτατοι κ. Καθηγηταί,

Ἡ Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπί Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καί Καταστάσεων, τῆς ὁποίας ἔχω τήν τιμή νά προεδρεύω, μετά τήν πρόσφατη ἐπιτυχημένη Ἡμερίδα, προχώρησε στήν διοργάνωση τοῦ παρόντος Συνεδρίου Στρατιωτικῶν Ἱερέων σέ συνεργασία μέ τό Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Ἀμυνας καί τήν Διεύθυνση τῆς Ὁρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας Γ.Ε.Ε.Θ.Α. Οἱ Κληρικοί πού ὑπηρετοῦν στό Στράτευμα ἀνήκουν στήν Ἐκκλησία, θέλουν νά αἰσθάνονται συνδεδεμένοι μέ αὐτήν, συνεργάζονται ἀρμονικά μέ τούς κατά τόπους Κληρικούς καί ἐργάζονται ποιμαντικά σέ ἓνα σημαντικό καί εὐαίσθητο τμήμα τῶν Νέων μας, οἱ ὅποιοι ζοῦν κάτω ἀπό ἰδιαίτερες συνθήκες καί χρειάζονται τήν ἀγάπη τῆς Ἐκκλησίας.

Τό ἔργο τῶν Κληρικῶν στόν Στρατό εἶναι μεγάλο, επίπονο καί σημαντικό. Καλοῦνται νά προσφέρουν τόν λόγο τῆς Ἐκκλησίας μέ σύγχρονο τρόπο, χωρίς νά τόν ἀλλοιώνουν, χωρίς νά τόν ταυτίζουν μέ τίς ὑπάρχουσες ἰδεολογίες, χωρίς νά τόν περιθωριοποιοῦν χάριν τῆς ἐξυπηρέτησεως ἄλλων σκοπιμοτήτων. Οἱ στρατευμένοι Νέοι διέρχονται μιά κρίσιμη περίοδο τῆς ζωῆς τους, κάτω ἀπό μιά πειθαρχία τήν ὁποία δέν εἶχαν συνηθίσει, τήν αἰσθάνονται ὡς μιά ἀπώλεια τῆς προσωπικῆς τους ἐλευθερίας καί θέλουν νά ἐντάξουν μέσα σέ αὐτήν τήν πραγματικότητα καί τόν λόγο τῶν Κληρικῶν. Δυσανασχετοῦν ὅταν βλέπουν τούς Κληρικούς ὡς ἓνα μέρος τοῦ συστήματος γιά τήν καλλιέργεια ἀπλῶς τοῦ ἐθνικοῦ φρονή-

ματος. Αὐτός εἶναι ὁ λόγος γιά τόν ὁποῖο τό ἔργο τῶν Κληρικῶν εἶναι δύσκολο καί πρέπει νά ὑπερβαίνει κανεῖς νοοτροπίες καί νά δείχνει τόν ἄλλο τρόπο ὕπαρξης, τήν ἄλλη γλῶσσα, τό ἐκκλησιαστικό ἦθος πού ἐκφράζεται στήν Ἐκκλησία. Οἱ Κληρικοί στόν Στρατό σήμερα ἐργάζονται μέσα σέ αὐτό τό πλαίσιο, ἀλλά ἐπειδή τό ἔργο τους εἶναι μεγάλο, χρειάζονται βοήθεια.

Αὐτός εἶναι ὁ σκοπός τοῦ παρόντος Συνεδρίου. Τά μέλη τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καί Καταστάσεων ἀσχολήθηκαν πολλές ὥρες γιά τήν καλή διοργάνωση τοῦ παρόντος Συνεδρίου καί τήν κατάρτιση τοῦ προγράμματος. Ἡ βάση του εἶναι ὅτι δέν πρέπει νά κινηθῆ σέ ἓνα θεωρητικό καί οὐτοπιστικό ἐπίπεδο, γι' αὐτό καί προτίμησε οἱ εισηγητές νά προέρχονται μέσα ἀπό τό Στράτευμα, ἐκτός ἀπό μιά περίπτωση, ὥστε ὁ λόγος τους νά εἶναι προσγειωμένος καί ἐφαρμόσιμος.

Τά θέματα τοῦ Συνεδρίου ἀλλά καί οἱ ἀρμόδιοι εισηγητές θά βοηθήσουν ὅλους μας νά θέσουμε τόν δάκτυλο ἐπί τόν τύπο τῶν ἡλῶν. Ἀναφέρονται σέ ὅλες τίς πτυχές τοῦ ἔργου τῶν Κληρικῶν στίς Ἐνοπλες Δυνάμεις τῆς Πατρίδος μας. «Ὁ μυσταγωγικός χαρακτήρας τῆς ἀποστολῆς τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων», θά ἀναπτυχθῆ ἀπό τόν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Σεμιατίστε κ. Γεώργιο, ὑποστράτηγο διευθυντή Ὁρθοδόξου Ὁρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας τῶν Πολωνικῶν Ε.Δ. «Ψυχολογικά καί κοινωνικά γνωρίσματα τῶν στρατευμένων καί τῶν στελεχῶν τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων», θά ἀναπτυχθῆ ἀπό κ. Δημήτριο Κυριαζῆ, ταξίαρχο ἐ.ἀ., ψυχολόγο. «Μέθοδοι καί τεχνικές ἀσκήσεως μιᾶς συγχρόνου ποιμαντικῆς διακονίας στό Στράτευμα», θά παρουσιασθῆ ἀπό τόν Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερο π. Παντελεήμονα Χανόγλου, ταξίαρχο ἐ.ἀ. Οἱ «Παιδαγωγικές ἀρχές

ἀσκήσεως τοῦ πνευματικοῦ ἔργου τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων σήμερα», θά ἀναπτυχθῆ ἀπό τόν Ἀλέξανδρο Καριώτογλου, δρᾶ Θεολογίας. Τέλος, τό θέμα «Ἡ προσωπικότητα τοῦ Στρατιωτικοῦ Ἱερέως ὡς παράγοντας ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου του σήμερα» θά ἀναπτύξῃ ὁ Αἰδεσιμολ. Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Γουρδούπης, Διευθυντής Σώματος Στρατιωτικῶν Ἱερέων.

Συγχρόνως στό Συνέδριό μας ἐκλήθησαν νά χαιρετίσουν τούς Συνέδρους, ἐκτός ἀπό τούς Ἐπισήμους, ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Ἰωάννης Ἰωάννου, Διευθυντής Θρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας Γ.Ε.Ε.Φ. Κύπρου, καί ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. π. Νεκτάριος Κιοῦλος, Διευθυντής Θρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας ΕΛ.ΑΣ.

Ἡ θεία Λειτουργία πού θά τελεσθῆ τήν δεύτερη ἡμέρα τοῦ Συνεδρίου μας καί ἡ ἐπίσκεψη στό Νέο Μουσεῖο τῆς Ἀκροπόλεως θά βοηθήσουν στήν ἐπικοινωνία μεταξύ μας καί τήν ἐπαφή μας μέ τόν πνευματικό καί πολιτισμικό τρόπο ζωῆς τοῦ τόπου μας.

Θά ἤθελα νά εὐχαριστήσω θερμότατα τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμο καί τήν Ἱερά Σύνοδο πού ἐνέκριναν καί εὐλόγησαν τήν πραγματοποίηση τοῦ παρόντος Συνεδρίου καί ἀνέλαβαν τά ἔξοδα πραγματοποιήσεώς του, τά Μέλη καί τόν Γραμματέα τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀρχιμ. π. Σπυρίδωνα Κατραμάδο γιά τήν ὅλη ὀργάνωση τοῦ Συνεδρίου, τό Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Ἀμυνας καί τήν Διεύθυνση τῆς Θρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας Γ.Γ.Ε.Θ.Α. μέ τούς ὁποίους συνεργασθήκαμε ἄψογα, τούς εἰσηγητές πού προανέφερα γιά τόν κόπο πού κατέβαλαν γιά τήν συγκρότηση τῶν εἰσηγήσεών τους καί ὄλους τους παρόντας Συνέδρους, κυρίως δέ τούς Κληρικούς πού ὑπηρετοῦν στόν Στρατό καί εἶναι ἡ φωνή τῆς Ἐκκλησίας στήν κοινωνία τοῦ Στρατεύματος.

Εὐχόμαι ὁ Θεός νά εὐλογῆσει καί αὐτήν τήν προσπάθεια.

Ἡ προσωπικότητα τοῦ Στρατιωτικοῦ Ἱερέως ὡς παράγοντας ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου του σήμερα

*Τοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρ. Νικολάου Γουρδούπη,
Δ/νοῦ Σώματος Στρατιωτικῶν Ἱερέων Ε.Δ.*

(Εἰσήγηση στό Συνέδριο τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς
Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καί Καταστάσεων, Πολεμικό Μουσείο Ἀθηνῶν, 4.11.2011)

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,
Ἱερώτατε Ἐπίσκοπε Σεμιατίτσε κ. Γεώργιε,
Ἐξοχώτατε κ. Ὑφυπουργέ Ἐθνικῆς Ἀμύνης,
Ἀγαπητοί προσκεκλημένοι,
Ἀγαπητοί πατέρες,

Στήν ἀυγή τῆς δεύτερης χιλιετίας τοῦ 21ου αἰώνα, οἱ προκλήσεις εἶναι πολλές καί ποικίλες, ἴσως περισσότερες ἀπό κάθε ἄλλη φορά.

Ὁ κόσμος μεταβάλλεται μέ ραγδαίους ρυθμούς, οἱ ἄνθρωποι κινοῦνται σέ διαφορετικά ἀπό τά ἔως τώρα παραδοσιακά ἐπίπεδα, ἡ μετανεωτερικότητα ἐπιτάσσει συνεχῆ ἀμφισβήτηση καί ἐπανατοποθέτηση ἀξιῶν, ἰδεῶν καί θεσμῶν.

Μέσα σέ αὐτή τήν φορτισμένη ἀτμόσφαιρα ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας καθίσταται πῶς δύσκολος καθώς πρέπει συνεχῶς νά ἐπαναπροσδιορίζεται καί νά ἀνανεώνεται μέ γνώμονα βέβαια πάντα τή μακροαίωτη παράδοσή της.

Ἡ Ἐκκλησία καλεῖται νά αὐτοαξιολογεῖται συνεχῶς, συμβάλλοντας ἔτσι στήν αὐτοσυνειδησία της, πού εἶναι ταυτόχρονα καί αὐτεπίγνωση τοῦ πληρωματός της.

Οἱ ποιμένες, πού δέν ἔχουν πλέον ἄλλη ἐπιλογή ἀπό τό νά εἶναι ἀνύστακτοι, καλοῦνται νά μεταφράσουν τόν ὀρθόδοξο λόγο τοῦ Θεοῦ στή γλῶσσα τοῦ παρόντος, ὥστε αὐτός νά καταστῆ εὐληπτος ἀπό τό σύγχρονο ἄνθρωπο. Καί ἂν αὐτό γίνει μέ εὐκρίνεια καί πίστη, ὁ ὀρθόδοξος λόγος ὄχι μόνο δέν κινδυνεύει νά ἀπολέσει τά οὐσιώδη του χαρακτηριστικά, ἀλλά ἀντιθέτως ἐπανευρίσκει τό δομικό ἀναφαιρέτο του στοιχείο: τήν ὄντως καί μοναδική ἀλήθεια.

Αὐτή εἶναι μία μεγάλη πρόκληση γιά τούς ποιμένες τοῦ σήμερα. Εἰδικότερα δέ γιά τούς στρατιωτικούς ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀναπτύσσουν –ἐκ τῶν πραγμάτων– μία πῶς προσωπική σχέση μέ τό ποιμνίό τους πού

εἶναι τό στρατιωτικό καί πολιτικό προσωπικό τῆς εὐθύνης τους.

Ἀπ' αὐτή τήν ἄποψη ὁ στρατιωτικός ἱερέας θά λέγαμε πῶς εἶναι προνομιούχος! Γιατί ἔχει τή δυνατότητα μίας ἀμεσότερης ἐπαφῆς μέ τούς ἄνθρώπους πού ἔχει κληθεῖ νά διακονήσει, καθώς αὐτοί δέν εἶναι οἱ δεκάδες χιλιάδες πιστοί μίας ἀχανοῦς ἀστικῆς ἐνορίας, ἀλλά μία κοινωνία προσώπων πού μπορεῖ νά καταστῆ τέτοια μέ τήν πνευματική ἔννοια, δηλαδή μία ἀληθινά προσωπική κοινωνία.

Πῶς ὅμως πρέπει νά εἶναι ὁ στρατιωτικός ἱερέας πού θά σαρκώσει αὐτή τήν ἀληθινή κοινωνία; Δηλαδή πού θά τήν προκαλέσει, θά τήν ἐμπνεύσει, θά τήν πραγματώσει; Ποιά προσωπικότητα πρέπει νά διαθέτει σήμερα πού νά τοῦ ἐπιτρέπει νά στέκεται στό ὕψος τῆς λεπτῆς καί δύσκολης ἀποστολῆς του;

Κατ' ἀρχάς τό ἦθος τοῦ ἱερέως πρέπει ἀνυπερθέτως νά εἶναι σύμφωνο μέ τά ὅσα γράφει γιά τόν ἐπίσκοπο ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στήν πρός Τίτον ἐπιστολή του. Ἄς τό θυμηθοῦμε: «δεῖ γάρ τόν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς Θεοῦ οἰκονόμον, μή αὐθάδη, μή ὀργίλον, μή παροῖνον, μή πλήκτην, μή αἰσχροκερδῆ, ἀλλά φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον, ὄσιον, ἐγκρατῆ, ἀντεχόμενον τοῦ κατά τήν διδασχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατός ᾗ καί παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ καί τούς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν» (Τίτ. 1,7-9).

Σύμφωνα, λοιπόν, μέ τά παραπάνω ὁ ἱερέας πρέπει νά εἶναι ἀμειπτος καί ἀκατηγόρητος, ὄχι αὐθάδης οὔτε εὐερέθιστος καί ὀργίλος, νά μή εἶναι φίλος του κρασιοῦ, νά μή χειροδικεῖ, νά μήν ἐπιδιώκει παράνομα καί αἰσχροῦ κέρδη. Ἀλλά νά εἶναι φιλόξενος, φιλάγαθος, συνετός καί φρόνιμος, δίκαιος, εὐλαβῆς καί σεμνός, ἐγκρατῆς, νά μένει προσηλωμένος στόν λόγο τόν σύμφωνο μέ τήν διδασχὴν τοῦ Κυρίου καί τῶν

Ἀποστόλων, γιά νά εἶναι ἔτσι ἰκανός καί δυνατός νά νουθετεῖ, νά προτρέπει σύμφωνα μέ τήν ὀρθή διδασκαλία, ἀκόμη δέ καί νά ἀποστομώνει τούς ἀντιλέγοντας, ἀποδεικνύοντας τό ἀνυπόστατο τῶν λόγων τους.

Τά ὅσα λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μοιάζουν ἴσως ἀνέφικτα στήν ἐποχή μας, ἀλλά γνωρίζουμε πολύ καλά ὅτι ὁ κόσμος, ἀκόμα καί αὐτοί πού δέν ἔχουν ἄμεση σχέση μέ τήν Ἐκκλησία, ἔτσι θέλουν τόν ἱερέα. Ὁ ἱερέας πρέπει νά στέκεται πιο πάνω ἀπό τούς κοινούς θνητούς, ἀλλά ταυτόχρονα δέν πρέπει νά διαφέρει ἀπ' αὐτούς. Καί ἐδῶ ἀκριβῶς εἶναι πού ὁ ἱερέας πρέπει νά ἐνσαρκώνει τό συναμφότερον, κι αὐτό εἶναι τό δύσκολο.

Ὁ στρατιωτικός ἱερέας, εἰδικότερα, σαφῶς καί θά πρέπει νά διαθέτει ἢ τουλάχιστον νά ἀγωνίζεται νά κατακτήσει τό πρότυπο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Αὐτό θά εἶναι ἤδη ἡ ἐκπλήρωση τῆς μισῆς ἀποστολῆς του. Ἡ ὁμιλία τοῦ παραδείγματός του. Ἡ ἔμφυχος μαρτυρία.

Ἄρα, τό πρῶτο καί κύριο πού πρέπει νά διαθέτει ὁ στρατιωτικός ἱερέας ὡς προσωπικότητα, πρέπει νά εἶναι αὐτός οὗτος ὁ βίος του, ἡ ἴδια ἡ ζωή του, ἡ φανέρωση τοῦ Χριστοῦ στή ζωή του. Κι αὐτό δέν εἶναι κάτι πού κατακτᾶται ἄπαξ, ἀλλά πού ἔχει δυναμική φορᾶ, δηλαδή ἐπιτυγχάνεται συνεχῶς καί ἀδιαλείπτως κάθε φορᾶ, κάθε στιγμή, σέ κάθε περίπτωση καί ἀνάλογα μέ τήν περίπτωση.

Αὕτη ἡ διάσταση τοῦ ἱερέως καί δὴ τοῦ στρατιωτικοῦ εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένη μέ τήν ἀνύστακτη ποιμαντική του μέριμνα. Αὐτό σημαίνει ὅτι ὁ ἱερέας εἶναι λαμπάδα καιομένη, πού ἀναλίσκεται στήν διακονία τοῦ ἄλλου ἄνευ ὀρίων ἄνευ ὄρων. Δέν ὑπάρχουν δηλαδή ὅρια καί ὄροι σ' αὕτη τή διακονία. Ὁ ἱερέας εἶναι ἡ βᾶτος ἡ καιομένη, ἀλλ' οὐ καταφλεγόμενη. Μεταδίδει τή φλόγα τῆς πίστεως, φλέγεται ὁ ἴδιος ἀπό τήν ἀποστολή του, ἀλλά αὐτό πού μεταδίδει στους ἄλλους εἶναι ἀναψυχή καί πνευματική δρόσος καί ἀνάπαυση.

Γιά νά τό ἐπιτύχει αὐτό πρέπει νά εἰσέλθει δυναμικά στόν χώρο τῆς ποιμαντικῆς ψυχολογίας, κάτι πού εἶναι λίαν ἀπαραίτητο στή ζωή μας. Ὁ στρατιωτικός ἱερέας εἶναι ποιμένας. Καλεῖται νά ποιμάνει τά λογικά πρόβατα πού τοῦ ἐμπιστεύτηκε ἡ Ἐκκλησία, καί αὐτό συνεπάγεται τά ἑξῆς:

Λειτουργική ζωή, μυστηριακή ζωή, κήρυγμα, ζωή μετά τήν Εὐχαριστία.

Ὁ στρατιωτικός ἱερέας δέ νοεῖται χωρίς λειτουργική ζωή. Πρέπει νά δίνει ἀκέραιη τή μαρτυρία τῆς λατρείας τῆς Ἐκκλησίας. Δέν πρέπει νά περιορίζεται στά τυπικά λατρευτικά, προβλεπόμενα, καθήκοντά του, ἀλλά νά ἀναλίσκεται στήν λατρευτική ζωή, ἡ ὁποία πρέπει νά εἶναι τό ὄρατό κέντρο γιά τό ποίμνιο. Καί βέβαια ἡ λατρεία στήν κορυφώσή της σημαίνει συμμετοχή στά μυστήρια. Ὁ ἱερέας σέ μία ἐποχή σάν τή σημερινή, ὑλιστική, χρησιμοθηρική, εὐδαιμονιστική, ἀντιπνευματική, καλεῖται νά δώσει στόν λαό τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, ὡς σωτηρία, ὡς πρόγευση τῶν ἐσχάτων, ὡς βίωσης τῆς Βασιλείας ἀπ' αὕτη τή ζωή. Αὐτό δέν εἶναι καθόλου εὐκόλο, ἀλλά εἶναι ἐξαιρετικά ἀπαραίτητο, γιατί ἄλλιῶς θά πέσουμε σέ μία Ἐκκλησία μαγική, ὅπου τελοῦνται πράγματα πού μᾶς ἀφοροῦν ἐθιμικά καί ὄχι ὄντολογικά. Ἄρα, ὁ ἱερέας δέν μπορεῖ νά ὑπηρετεῖ μία ἐθιμοτυπία ἢ μία ἀκατανόητη παράδοση, ἀλλά πρέπει νά μεταδίδει στό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας τήν ἀλήθεια καί ζωή καί Ἀνάσταση πού εἶναι ὁ Χριστός. Ὁχι, δηλαδή, μία ἀφρημένη καί συγκεχυμένη πίστη, ἀλλά μία συγκεκριμένη καί σαρωμένη πίστη τῆς ὁποίας ἡ Ἀρχή καί τό Τέλος εἶναι ὁ Χριστός. Αὕτη τή συνειδητοποίηση τῆς πίστεως ὁ στρατιωτικός ἱερέας καλεῖται νά σπείρει καί νά καλλιεργήσει μέσω τῆς κατήχησης. Στίς μέρες μας πολλοί θεολόγοι μιλοῦν γιά τήν ἀνάγκη ἐπανευαγγελισμοῦ τοῦ λαοῦ μας, ὁ ὁποῖος εἶναι σήμερα ἐν πολλοῖς ἀκατήχητος. Ἄρα καί ὁ στρατιωτικός ἱερέας δέν μπορεῖ νά εἶναι ἔξω ἀπ' αὕτη τήν ἀναγκαῖα πρακτική τῆς κατήχησης. Πού δέ σημαίνει ἄπλως μία στοιχειώδη κατηχητική πράξη, ἀλλά μία συντονισμένη, ἐπίπονη καί ἐπίμονη διαδικασία, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ γνώση, ἦθος καί ἀληθινή πνευματικότητα.

Συνεπῶς, ὁ στρατιωτικός ἱερέας πρέπει νά εἶναι ἕνα λειτουργικό ὄν, τό ὁποῖο παρᾶλληλα κατηχεῖ καί διδάσκει, ὡς πατέρας καί διδάσκαλος, χωρίς οὐσιαστικά νά διαχωρίζει λατρευτική ζωή καί κατήχηση. Αὐτό σαφῶς καί δέν εἶναι τόσο εὐκόλο, ἀλλά αὕτη εἶναι ἡ πρόκληση –καί μάλιστα στόν καιρό μας– στήν ὁποία καλεῖται νά ἀνταποκριθεῖ ὁ στρατιωτικός ἱερέας.

Ἀναπόσπαστο μέρος τῆς κατήχησης εἶναι βέβαια τό κήρυγμα. Ὁ στρατιωτικός ἱερέας ὁμιλεῖ σέ συγκεκριμένο ἀκροατήριο, μέ συγκεκριμένες ἀνάγκες καί μέ δεδομένες –λίγο ὡς πολύ– πραγματικότητες. Αὐτό σημαίνει πῶς τό κήρυγμά του πρέπει νά εἶναι προσαρμοσμένο σ' αὐτές τίς συνθήκες, διαφορετικές,

ἴσως, κάθε φορά. Μέ τό κήρυγμά του πρέπει νά κατηγήσει, νά ἐνισχύσει, νά παρηγορήσει. Πρέπει νά καταστήσει σαφές τό συγκεχυμένο, νά ἀπαντήσει –κατά τό δυνατόν– στά σύγχρονα προβλήματα, νά ἀποτιμᾷ σωστά τήν πραγματικότητα καί νά μήν μιλάει γενικά καί ἀόριστα, ἀπλῶς ρητορικά καί συχνά βερμπαλιστικά.

Τά παραπάνω σημαίνουν ὅτι ὁ στρατιωτικός ἱερέας πρέπει κάθε φορά πού κηρύττει νά ἐξετάζει πού ἀπευθύνεται καί πῶς θά καρποφορήσει ὁ λόγος του.

Στό στράτευμα ὁ ἱερέας καλεῖται καί νά ἐξομολογήσει. Ἐδῶ ἡ ποιμαντική του εὐθύνη προϋποθέτει γνώσεις ψυχολογίας. Πρέπει νά λάβει ὑπ' ὄψιν του ποιόν ἔχει ἀπέναντί του, τί περιμένει αὐτός ἀπό τήν ἐξομολόγηση, πῶς μέσῳ τοῦ μυστηρίου μπορεῖ νά σφυρηλατηθεῖ μία οὐσιαστική σχέση πνευματικῆς πατρότητας, πάντοτε ἐν ἐλευθερίᾳ καί ἀγάπῃ.

Ὁ μέγας θεολόγος π. Ἀλέξανδρος Σμέμαν σημειώνει:

Γιά κάθε εὐσυνείδητο ἱερέα ἡ ἐξομολόγηση εἶναι ἀναμφίβολα ἡ πλέον μαρτυρική πλευρά τῆς ποιμαντικῆς του ἀποστολῆς. Ὁ ἱερέας καλεῖται νά ἔχει ἕνα βαθύ ἐνδιαφέρον πάνω στό θέμα τῆς μοίρας τοῦ ἀνθρώπου καί ὀφείλει νά ἐπιδιώκει τήν μεταστροφή του καί ὄχι τήν ἐφαρμογή ἐναντίον του τῆς ἀντίστοιχης παραγράφου ἀφηρημένου νόμου. Ὁ καλός ποιμένας ἐγκαταλείπει τά 99 πρόβατα γιά χάρι τῆς σωτηρίας ἐνός «ἀπολωλότης» καί αὐτό παρέχει στόν ἱερέα μία ἐσωτερική ποιμαντική ἐλευθερία. Σέ τελευταία ἀνάλυση τήν ἀπόφαση παίρνει ἡ συνειδησή του, πού φωτίζεται ἀπό τό Ἅγιο Πνεῦμα καί δέν μπορεῖ νά ἱκανοποιηθεῖ αὐτός μέ μία ξερῆ ἐφαρμογή κανόνων καί συνταγῶν (π. Ἀλέξανδρος Σμέμαν, Εἰσήγηση πού ἔγινε τόν Ἰούνιο 1961 στό συνέδριο τῶν ἀποφοίτων τῆς Ὁρθόδοξης Ἀκαδημίας τοῦ Ἁγίου Βλαδιμήρου Ν. Ὑόρκης).

Ὁ στρατιωτικός ἱερέας δέν μπορεῖ νά μήν ἔχει διάκριση, χωρίς αὐτό νά σημαίνει ὅτι ἀπλῶς δίνει ἄφεση, κατά τήν ἐξομολόγηση, γιά νά εἶναι ἀρεστός. Νουθετεῖ, παρηγορεῖ, κατευθύνει, χωρίς νά καταπιέζει, μέ ἀπώτερο σκοπό ὁ ἐξομολογούμενος νά βοηθηθεῖ νά συνειδητοποιήσει ὁ ἴδιος τήν κατάστασή του. Ὁ ἱερέας πρέπει νά ἔχει τήν ὑπομονή καί τήν ἱκανότητα νά ἐγκαιεύσει, θά λέγαμε, τόν ἐσωτερικό κόσμο τοῦ προσερχομένου στήν ἐξομολόγηση, νά τόν κάνει νά ἀνοιχτεῖ οὐσιαστικά καί ὄχι νά ἐξωτερικεύσει κάποια ἁμαρτήματα τυπικά.

Νομίζω πῶς εἶναι ἀπαραίτητη στήν ἐποχή μας μία σύγχρονη Ἐξομολογητική, καί μάλιστα γιά τούς στρατιωτικούς ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀπέναντί τους κυρίως νέους ἀνθρώπους πού κουβαλοῦν ὄλο τό ἄχθος τοῦ σύγχρονου σπαρασσόμενου κόσμου μας, ὅπου οἱ σχέσεις μεταξύ τῶν ἀνθρώπων, ἀκόμα καί μέσα στήν οἰκογένεια, κλονίζονται τραγικά. Ἄρα, ἡ ἐξομολόγηση εἶναι μυστήριο, ἀλλά εἶναι καί σχέση. Μία σχέση μεταξύ Θεοῦ καί ἀνθρώπου, πού περνᾷει μέσα ἀπό τόν οἰκονόμο τοῦ μυστηρίου, τόν ἱερέα. Καί ὁ ἱερέας πρέπει νά ὑπηρετήσῃ μέ αὐταπάρηση αὐτή τή σχέση.

Ὁ στρατιωτικός ἱερέας, πρέπει νά ποῦμε, ἔχει μία ἐπιπλέον ἀποστολή. Νά εἶναι παρῶν σέ ἐπιχειρησιακές ἀσκήσεις, σέ εἰρηνευτικές ἀποστολές, σέ κρίσιμες, ἴσως, ἀποστολές. Αὐτή ἡ διάσταση τοῦ ἔργου του εἶναι ἰδιαίτερα δύσκολη. Προϋποθέτει συγκρότηση, γνώση, ὑπευθυνότητα καί ἐτοιμότητα γιά τά δύσκολα. Ὁ ἱερέας εἶναι στήν πρώτη γραμμὴ τῆς ἐμπύκωσης καί στήριξης τοῦ στρατιωτικοῦ δυναμικοῦ. Εἴμαστε ὅλοι μάρτυρες τῆς ἀνάγκης πού ἔχουν οἱ στρατιῶτες μας, κυρίως ἐκτός Ἑλλάδας, γιά τήν οὐσιαστική παρουσία τοῦ στρατιωτικοῦ ἱερέα, ὁ ὁποῖος πρέπει νά ξέρει πῶς νά σταθεῖ σέ ἀνάλογες, δύσκολες ἀποστολές. Καί ἐπειδή ὁ στρατιωτικός ἱερέας μπορεῖ νά κληθεῖ νά ὑπηρετήσῃ στό ἐξωτερικό γιά μικρότερο ἢ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, θά πρέπει νά καλλιεργήσῃ τόσο τόν διορθόδοξο ὅσο καί τόν διαχριστιανικό διάλογο, ἴσως ἀκόμη καί τόν διαθρησκειακό. Μπορεῖ νά ἀκούγεται ὑπερβολικό κάτι τέτοιο, ἀλλά πρέπει νά λάβουμε ὑπ' ὄψιν πῶς καλεῖται συχνά στό ἐξωτερικό ὁ στρατιωτικός ἱερέας, στό πλαίσιο κάποιων ἀποστολῶν, νά ἐκπροσωπήσῃ τήν Ὁρθοδοξία καί τήν Ἑλλάδα, κι αὐτό ἀπαιτεῖ ἰδιαίτερη προσοχή καί φροντίδα.

Ὁ στρατιωτικός ἱερέας, ταυτόχρονα, πρέπει, ἐνῶ ὑπηρετεῖ καί ἐθνική ἀποστολή, νά εἶναι ἐναντίον τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, νά ἴσταται κριτικά ἀπέναντι σέ ἀκραίους ἐθνικιστικούς σπασμούς, νά ὑπηρετεῖ τήν ἐνότητα, τήν εἰρήνη, τήν ἀλληλεγγύη.

Αὐτό, λοιπόν, εἶναι τό ἔργο κάθε ἱερέα.

Νά προωθήσῃ τό ἔργο τῆς βίωσης τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ στόν κόσμο. Λέγοντας κάτι τέτοιο, δέν ἐννοοῦμε νά προωθήσῃ τό... κράτος τοῦ Θεοῦ, μία μορφή ἀκόμα καί χαλαρῆς θεοκρατίας. Δέν ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ «μετά παρατηρήσεως, οὐδέ ἐροῦσιν· ἰδοὺ ὧδε ἢ ἐκεῖ, ἰδοὺ γάρ ἡ Βασιλεία τοῦ

Θεοῦ ἐντός ἡμῶν ἐστίν» (Λουκ. 17,20-21). Δέν προσπαθεῖ λοιπόν νά φτιάξει ἰδανική κοινωνία καί ἄψογο κράτος, ἀλλά νά βοηθήσει ἀνθρώπους νά ἀγαποῦν τό θέλημα τοῦ Θεοῦ “τό τέλειον”, ἔστω καί ἂν δέν κατορθώνουν νά τό ὑλοποιοῦν τέλεια· καί τουλάχιστον νά ἀγαποῦν τήν «ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ» (Β Τίμ. 2,13).

Ἡ προσωπικότητα, συνεπῶς, τοῦ στρατιωτικοῦ ἱερέως, ἐκ τῶν πραγμάτων πρέπει νά εἶναι πολυσχιδής

καί πολύφερνη, χωρίς αὐτό νά σημαίνει κάποιου εἶδους κατακερματισμό. Πάντοτε πρέπει νά ὑπηρετεῖται ἡ ἐνότητα. Ἡ ἐνότητα τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ἡ ἐνότητα τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐνότητα, ἡ καταλλαγή, ἡ διακονία, εἶναι οἱ σκοποί μας. Καί πρέπει νά ἀγωνιζόμαστε γι’ αὐτούς στό μέτρο τῶν δυνάμεών μας, γιά νά δώσουμε τήν καλή μαρτυρία Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι τό μοναδικόν ὄνομα, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς.

Μέθοδοι καί Τεχνικές Άσκήσεως μᾶς συγχρόνου ποιμαντικῆς Διακονίας στό Στράτευμα

Τοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρ. Παντελεήμονος Χανόγλου, Ταξ/χου ἐ.ἀ.

(Εἰσήγηση στό Συνέδριο τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καί Καταστάσεων, Πολεμικό Μουσείο Ἀθηνῶν, 3.11.2011)

Ἄν καί πέρασαν ἤδη 13 καί κάτι χρόνια ἀπό τήν ἡμέρα τῆς ἀποστρατείας μου, σήμερα νιώθω σάν νά ἦταν χθές. Καί ἂν μπορούσα νά γυρίσω πίσω τό χρόνο, πάλι ἡ ἐπιλογή μου θά ἦταν νά ξαναζήσω τίς συγκλονιστικές στιγμές πού ἔζησα 26 περίπου χρόνια διακονώντας τούς στρατευμένους Ἀξιωματικούς Ὑπαξιωματικούς καί ὀπλίτες τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τῆς Πατρίδος μου.

Ὅταν κατετάγην ὡς μόνιμος ἐξ ἀπονομῆς Λοχαγός, πρῶτος μόνιμος ἔγγαμος Ἱερέας στίς Ἐνοπλες Δυνάμεις, ἤξερα ὅτι τό ἔργο πού ἐπωμιζόμουν θά ἦταν βαρῦ γιά τήν ἀπειρία τῆς νεότητάς μου.

Ὅμως ἤμουν βέβαιος ὅτι μέ τή βοήθεια τοῦ Θεοῦ, θά μπορούσα νά ἀνταποκριθῶ σ' αὐτό τό δύσκολο ἔργο τῆς ἱεραποστολῆς πού ἀνελάμβανα ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας. Γιατί ἀπ' ἀρχῆς ἤμουν πεπεισμένος ὅτι αὐτό ἦταν ἔργο ἐσωτερικῆς ἱεραποστολῆς πού ταίριαζε ἀπόλυτα στούς ἱερατικούς μου προσανατολισμούς. Ἔτσι ὅταν μοῦ ἔγινε ἐπίσημα, ἀπό τόν Μακαριστό Μητροπολίτη Ἐνόπλων Δυνάμεων κυρὸ Νικόλαο Ξένο, ἡ πρόταση νά ἐνταχθῶ εἰς τό Σῶμα τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων, δέχθηκα μέ προθυμία τήν ἀποστολή πού μοῦ ἀνέθετε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Οὔτε γιά μία στιγμή δέν λησμόνησα τό ὅτι πρῶτα ἤμουν Ἱερέας καί ἔπειτα στέλεχος καί ὑπῆρτης τῶν στρατευμένων Ἀξιωματικῶν, Ὑπαξιωματικῶν, Ὀπλιτῶν καί Πολιτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων.

Ἴσως μοῦ πεῖτε ὅτι ὅλα αὐτά εἶναι καθαρά προσωπικά θέματα πού δέν ἀφοροῦν στό συνέδριο. Ὅμως ἔκανα τήν ἀναφορά αὐτή γιά νά καταθέσω τήν ἀγνῶνιά μου, τότε, σχετικά μέ τίς μεθόδους καί τεχνικές πού ἔπρεπε νά χρησιμοποιήσω προκειμένου νά ἀποδώσω στό λειτουργικό καί ποιμαντικό μου ἔργο. Ἐνας ἀπειρος χρειάζεται πάντοτε τήν συμβουλή καί

καθοδήγηση τῶν παλαιότερων στό χῶρο. Ἡ βοήθεια τοῦ Ἐπισκόπου, ἡ συνδρομή τῶν ἀδελφῶν, καί ἡ ἀνταλλαγή ἀπόψεων στά συνέδρια συνέβαλαν στό καταρτισμό μου.

Θεωρῶ ὅτι οἱ μέθοδοι καί οἱ τεχνικές τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀνάλογα καί μέ τήν ἔμπνευσή μας, ἀπέδωσαν κατά τόν κόπο καί τόν ἰδρώτα καθενός.

Ἡ λειτουργική καί μυστηριακή προσφορά, τό κήρυγμα, οἱ διαλέξεις, οἱ ὁμιλίες, οἱ προβολές ἢ προσωπική ἐπικοινωνία ἔδωσαν σέ ὅσους στρατευμένους ἐπιθυμοῦσαν τήν εὐκαιρία τοῦ πνευματικοῦ ἀνεφοδιασμοῦ.

Τά ἀποτελέσματα φαίνονται καθημερινά, ὅταν μετά ἀπό χρόνια μᾶς ἀναγνωρίζουν πολλοί καί ἐκφράζουν τή χαρά καί τήν εὐγνωμοσύνη τους γιά τήν στήριξη πού τούς προσφέραμε στήν πίστη καί στή ζωή.

Οἱ παλαιές ὁμως μέθοδοι καί τεχνικές, γιά νά εἶναι σήμερα ἐλκυστικές καί ταυτόχρονα πειστικές, χρειάζονται προσαρμογή στά δεδομένα τῆς ἐξέλιξη τῆς ψυχολογίας, στό ὑψηλό μορφωτικό ἐπίπεδο τῶν ἀκροατῶν, στόν κατακλυσμό τῆς ἐνημέρωσης, στήν ἠλεκτρονική καί ψηφιακή τεχνολογία, στό Διαδίκτυο καί στίς ἄλλες σύγχρονες κατακτήσεις τίς ὁποῖες ἔχει σήμερα ἡ Ἐκκλησία στή διάθεσή της.

Τό θέμα μου κάλλιστα θά μπορούσε νά εἶχε τίτλο «φαντασία καί ἐφαρμογή μέσων κατά τήν ἐνάσκηση τῶν πνευματικῶν καί ποιμαντικῶν καθηκόντων τοῦ Ἱερέα στίς Ἐνοπλες δυνάμεις».

Γιατί, γιά νά χρησιμοποιηθοῦν σύγχρονοι μέθοδοι καί τεχνικές ἐπικοινωνίας στό ποιμαντικό καί πνευματικό ἔργο, χρειάζεται πολλή φαντασία, μυαλό πού νά γεννάει ιδέες, μέ καταδρομικές θά ἔλεγα ἐνέργειες, σέ τομεῖς πού σήμερα ἐμφανίστηκαν, μέ καταγιγασμὸ βολῶν ἀγάπης καί ἀνύστακτο ἐνδιαφέρον γιά τό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας πού ὑπηρετεῖ τήν πατρίδα,

μακριά από την οικογένειά του, τούς φίλους του, την ένορία του και πού οι παλαιές πρακτικές δέν μπορούν να τό προσεγγίσουν.

Αυτό δέν σημαίνει, πώς ὅ,τι προϋπάρχει εἶναι ἄνευ ἀξίας και ἐνδιαφέροντος γιά ἐκμετάλλευση, ἀλλά, σέ ὅ,τι μέχρι τώρα ἦταν ἐργαλεῖα γιά τό ἔργο μας, πρέπει να προστεθοῦν και σύγχρονοι μέθοδοι και τεχνικές.

Μέθοδος σημαίνει, τρόπος ἐνέργειας, σύστημα, τακτική ἀκολουθητέα ἢ ἐνδεδειγμένη. Ἐπίσης σημαίνει προκαθορισμένο τρόπο ἐνέργειας, πρόγραμμα, σχέδιο, δρομολόγιο, πλάνο, ἀγωγή.

Κατά συνέπεια γιά να πετύχουμε στό ἔργο μας ἀπαιτεῖται: 1. *μεθοδικότητα* και 2. *ἐπιστημοσύνη*, ἀναγκαῖα γιά τόν δικό μας καταρτισμό, ἀλλά και τοῦ ποιμνίου πού μᾶς ἐμπιστεύτηκε ἡ Ἐκκλησία και ἡ Πατρίδα.

Μεθοδικότητα εἶναι ἡ εὐρυθμη συγκρότηση, ἡ συστηματική και ὀρθολογιστική ὀργάνωση, ρασιοναλισσιόν (rationalisation), ἡ ὀργάνωση δηλαδή ἐπί νέων βάσεων, ἢ ἄλλως ἡ ἀναδιοργάνωση και ἀνασυγκρότηση.

Ἐπιστημοσύνη ἀπό τήν ἄλλη εἶναι, ὅπως ὀρίζεται, ἡ ἀκριβής και συστηματική γνῶσις τῶν πραγμάτων, ὥστε να ἔχουμε τέλεια γνῶσις τοῦ θέματος πού μᾶς ἀπασχολεῖ. Μέ ἄλλα λόγια εἶναι ἡ ἐμπειρία τοῦ να γίνεται κάτι βάσει τῆς πείρας και μόνον. Ὁ πεπειραμένος, ὅπως λέει ὁ ἀπλός ἄνθρωπος, εἶναι ὁ μαθός ἢ καλύτερα «ὁ γνούς και ποιήσας». Αὐτός και μόνον αὐτός ἔχει τήν δυνατότητα να προσεγγίσει κάποιον γιά να ἐπικοινωνήσει, να διδάξει, και να τόν βοηθήσει πνευματικά.

Ἡ ἐπικοινωνία λοιπόν, ἡ διδασκαλία και ἡ ποικιλόμορφη βοήθεια στήριξης τῶν στρατευμένων, πρέπει να εἶναι οἱ στόχοι τοῦ ἔργου ὄλων τῶν Ἱερέων πού ἡ Ἐκκλησία και ἡ Πατρίδα μᾶς ἐμπιστεύθηκε. Πρώτος στόχος ἡ ἐπικοινωνία.

Οἱ Στόχοι

1. Ἐπικοινωνία

Ἡ ἐπικοινωνία μέ τούς ἀξιωματικούς, μονίμους και ἐφέδρους, τούς ὑπαξιωματικούς, τούς ὀπλίτες, σιμηνῖτες, ναῦτες, ἄνδρες και γυναῖκες, και τό πολιτικό προσωπικό εἶναι ἡ πρώτη και οὐσιαστική ἐνέργεια στό δύσκολο ἔργο μας. Γιατί, ἡ ἐπικοινωνία

στήν Ἐκκλησία εἶναι συνδεδεμένη μέ τήν ἴδια Της τήν ὑπαρξη.

Ἀπό τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ μέχρι σήμερα, ἡ Ἐκκλησία μας δέν κάνει τίποτε ἄλλο ἀπό τό να ἐπικοινωνεῖ μέ τόν κόσμο να διδάσκει και να ἐργάζεται γιά τή σωτηρία του.

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος θεωρεῖται δικαίως και ἀπό τούς κοσμικούς ἄνθρώπους ἀκόμη ὡς ὁ ἰδρυτής τῆς ἐπικοινωνίας και τῆς ἱεραποστολῆς, ἀφοῦ γιά τά μέτρα τῆς ἐποχῆς του ἐπιτέλεσε τό πραγματικό καθήκον να διατρέξει μέ κάθε προσφερόμενο συγκοινωνιακό μέσο χιλιάδες χιλιόμετρα ξηρᾶς και θαλάσσης και ὄχι μόνο ἴδρυσε τοπικές Ἐκκλησίες, ἀλλά ἔως τό μαρτυρικό τέλος τῆς ζωῆς του ἐπικοινωνοῦσε συνεχῶς μαζί τους, ἀπό τό ἐνδιαφέρον και τήν μέριμνα γιά τήν πορεία τους.

Οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ἐπικοινωνοῦσαν μέ τό ποιμνίό τους μέ ἐπιστολές, μέ κηρύγματα, μέ συγγράμματα και μέ κάθε ἄλλο σ' αὐτούς μέσο, πάντα μέ περισσή ἀγάπη και μέ σκοπό τήν διακονία τῶν συνανθρώπων τους και τή βοήθεια πρὸς αὐτούς στό δρόμο τῆς σωτηρίας.

Ἡ ἐπικοινωνία μας μέ τούς στρατευμένους, δέν πρέπει να γίνεται προσαρμόζοντας τό Λόγο τοῦ Θεοῦ στίς ἀντιλήψεις μας, γιά να εἴμαστε εὐχάριστοι στίς ἀπόψεις τῶν ἀκροατῶν μας, ἀλλά να ὑποτάσσουμε τό ἐγώ μας και να προσφέρουμε τόν ἑαυτό μας στήν ὑπηρεσία τῶν συνανθρώπων μας γιά να προσελκύσουμε στό ἔργο τοῦ φωτισμοῦ των τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ. Τό να θεωρεῖ κάποιος ἀπό ἐμᾶς ὅτι τό ἔργο τοῦ ἐπιβάλλεται μέ τήν ἐξουσία πού τοῦ δίνει ἡ Ἱερωσύνη του ἢ ὁ στρατιωτικός του βαθμός, ἀφαιρεῖ τά βιώματα ἀγάπης, διακονίας και θυσίας πού ὀφείλουμε να προσφέρουμε.

Ὅσοι ἐπικοινωνοῦμε μέ τούς στρατευμένους πρέπει να λέμε πάντα τήν ἀλήθεια μέ παρησία, ὅσο κι ἂν αὐτό κοστίζει, μέ διάκριση και ἐπίγνωση τοῦ τί ἐκπροσωποῦμε.

Ἡ ἐπικοινωνία μας πρέπει να ἀποπνέει χριστιανικό ἦθος και συναισθήματα ἐλπίδας και ἐλευθερίας. Καί ἡ ἐλευθερία βρίσκεται στή γνωριμία μας μέ τό Χριστό.

«Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν, και ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς». (Ἰωάν. 8,32) Να τό θεμέλιο πάνω στό ὁποῖο θά μεθοδεύσουμε σήμερα τό ἔργο μας και θά χρησιμοποιήσουμε τίς σύγχρονες τεχνικές. Ὁ Χρι-

στός. Γιατί ὁ Χριστός μένει «*χθές καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τοὺς αἰῶνας*» (Ἐβρ. 13,8).

Ἔτσι θά παραμένουμε ἀπό τήν μία πιστοί στά ὅσα «*ἐμάθομεν καί ἐπιστώθημεν*», (Β΄ Τιμ. 3,14) καί ἀπό τήν ἄλλη σεβόμενοι τίς ἀρχές καί τίς ἀξίες τῆς θρησκευτικῆς μας παράδοσης, θά φροντίσουμε νά μεταλαμπαδεύσουμε στοὺς νεότερους μας τίς ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου μέ νέες Μεθόδους καί τεχνικές.

2. Διδασκαλία

Ἡ διδασκαλία τοῦ Θείου Θελήματος ἀποτελεῖ τόν δεύτερο στόχο μας.

Ἡ Ἐκκλησία πάντοτε χρησιμοποίησε τήν προσφερόμενη τεχνολογία γιά τήν σπορά τοῦ Λόγου Τῆς. Ἡ γραφομηχανή, ὁ πολύγραφος, ἡ φωτοτυπία, τὰ ἐπισκόπεια καί τὰ ἐπιδιασκόπια, οἱ διαφάνειες, τὰ σλάιπς, οἱ μικροφωνικές συσκευές, τὰ κασετόφωνα ὑπῆρξαν τά μέσα τοῦ χθές.

Σήμερα ἡ Ἐκκλησία γιά τή σπορά τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ ἔχει στή διάθεσή της μέσα πού πρῖν ἀπό μία δεκαετία δέν θά μπορούσε νά φαντασθεῖ. Σήμερα ἔχει πρόσβαση στήν ἠλεκτρονική καί ψηφιακή τεχνολογία, ἔχει δικά της τηλεοπτικά κανάλια, ραδιοφωνικούς σταθμούς, ἔντυπα, cd, dvd κ.λ.π, τά ὁποῖα πλέον ἀποτελοῦν προέκταση τοῦ λόγου τῆς Ἐκκλησίας καί μέσα γιά τή διασπορά του σέ ἑκατομμύρια ἀνθρώπους. Καί αὐτό μᾶς δημιουργεῖ τεράστια εὐθύνη γιά ὅ,τι γράφουμε καί λέμε.

Γιά νά βρισκόμαστε μέσα στά πράγματα, ὅπως λέει ὁ κόσμος, ὀφείλουμε νά παρακολουθοῦμε τήν ἐξέλιξη τῆς τεχνολογίας καί νά εἴμαστε πάντοτε στήν πρωτοπορία της, ὥστε νά μὴν ὑστεροῦμε ἀπό τά ἄλλα Μέσα Ἐπικοινωνίας σέ προσφορά πρὸς τοὺς ἀκροατές καί ἀναγνώστες μας. Μέσα σ' αὐτό τό πλαίσιο πρέπει νά κινηθοῦμε μέ ἦθος, κῦρος καί ἀντικειμενικότητα καί ὀφείλουμε νά διδάσκουμε συνεχῶς μέ εὐπρέπεια καί διάκριση.

3. Ποιμαντική διακονία

Ὁ τρίτος στόχος - μέλημά μας, ἡ ποιμαντική διακονία. Πρέπει λοιπόν:

1. Νά νοιαζόμαστε καί νά ἀποδεχόμαστε τό ποιμνίό μας.

2. Νά κατανοοῦμε τίς ἀνάγκες καί τίς προσδοκίες του.

3. Νά σεβόμαστε τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά του ὡς συνόλου καί τοῦ καθενός μεμονωμένα.

4. Νά ἔχουμε οὐσιαστική ἐπικοινωνία γιά νά ἀνταλλάσσονται ἔτσι ἀπόψεις καί νά οἰκοδομεῖται ὁ διάλογος.

5. Νά μεθοδεύουμε τήν ὀργάνωση τῆς συνάντησης μέ τό ἀκροατήριό, ἢ τό πρόσωπο, γιά νά συντονίζουμε τίς δραστηριότητες, ἀλλά παράλληλα νά ἀφήνουμε νά ἀναλαμβάνει καί αὐτό πρωτοβουλίες.

6. Νά ἐφαρμόζουμε εὐέλκτα μεγάλο φάσμα μεθόδων προσέγγισης, καί νά ἐπιλέγουμε τίς πλέον κατάλληλες ἀπό αὐτές, ἔτσι ὥστε νά ἀνταποκρίνονται στίς ἀνάγκες τῶν ἐπιδιώξεών μας καί ἀναζητήσεών τους.

7. Νά προωθοῦμε τήν ἀνάπτυξη τῆς ἐνεργοῦς συμμετοχῆς καί τῆς ἀξιοποίησης τῶν ἐμπειριῶν.

8. Νά συνδέουμε τό περιεχόμενο τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς μέ τήν ἐπικαιρότητα, μέ τίς συνθηκῆς ζωῆς καθώς καί μέ τίς συνθηκῆς τῆς τοπικῆς κοινωνίας.

9. Πρὸ πάντων ὁμοῦ, ὁ Ἱερεῖς στίς Ἱεραποστολές, πρέπει νά ἔχουμε αὐτογνωσία. Δηλαδή νά γνωρίζουμε τίς δυνατότητές μας, τὰ ὄριά μας, καί νά ἀναγνωρίζουμε τό ἀκριβές σημεῖο τῶν παρεμβάσεών μας.

10. Νά αὐτο-αξιολογούμε καί νά ἐπιζητοῦμε τήν ἐπιμόρφωσή μας καί τέλος

11. Νά στεκόμαστε κριτικά ἀπέναντι στήν ποιότητα τοῦ ἔργου μας.

Μέ αὐτούς τοὺς προσανατολισμούς καί τίς ἐπιδιώξεις, θά ἀνακαλύψουμε μεθόδους καί τεχνικές γιά νά ἀσκήσουμε μία σύγχρονη ποιμαντική στό ἀνθρώπινο δυναμικό τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς πατρίδας μας.

Ἐμεῖς οἱ Ἱερεῖς στόν στρατό, δέν λέω οἱ στρατιωτικοὶ ἱερεῖς, γιατί ἀπόλυτα πιστεύω ὅτι τό ὕψιστο ἀξίωμα εἶναι αὐτό τῆς ἱερωσύνης πού πρέπει νά προτάσσεται καί πού δέν ἐπιτρέπεται νά ἀνταλλάσσεται μέ κανένα κοσμικό ἢ στρατιωτικό ἀξίωμα. Ἐμεῖς λοιπόν ὀφείλουμε νά ὀργανώσουμε τήν ἱεραποστολική μας δραστηριότητα σέ συγκεκριμένους τομεῖς, ὅπου καί θά ἐφαρμόσουμε τίς μεθόδους, μέ τεχνικές οἱ ὁποῖες θά μεταφέρουν τὰ μηνύματα καί τήν ἀγάπη τῆς Ἐκκλησίας, γιά νά γίνουν εὐκόλα κατανοητά καί ἀποδεκτά ἀπό τό ἀκροατήριό μας.

1. Τομεῖς Δράσης

Τό ἀνθρώπινο δυναμικό εἶναι τό ποιμνίό μας. Εἶναι τό χωράφι τό ὁποῖο πρέπει νά ὀργώσουμε, νά σπείρουμε τό λόγο τοῦ Θεοῦ γιά νά καρποφορήσει

καί νά δώσει ἑκατονταπλασίονα καρπό. Μόνο πού δέν πρέπει νά λησμονοῦμε ὅτι «ἄλλος ἐστί ὁ σπείρων καί ἄλλος ὁ θερίζων». (Ἰωάν. 4,37) Γιατί ἐμεῖς στίς ἔνοπλες δυνάμεις δέν ἔχουμε τήν πολυτέλεια τοῦ χρόνου νά ἀπολαύσουμε καί τήν συγκομιδή τῶν καρπῶν τῆς σπορᾶς πού κάναμε. Βλέπετε εἶναι πολύ λίγος ὁ χρόνος πού ἔχουμε τό ἴδιο χωράφι στήν εὐθύνη μας. Ἄχαρος ὁ ρόλος μας σέ σχέση μέ τούς ἱερεῖς τῶν ἐνοριῶν οἱ ὁποῖοι ἔχουν τή χαρά νά ἀπολαμβάνουν πότε-πότε τούς καρπούς τῶν κόπων τους.

Ποῖο ὅμως εἶναι τό χωράφι πού πρέπει νά καλλιεργήσουμε;

1. Οἱ ἀξιωματικοί καί ὑπαξιωματικοί μόνιμοι καί ἔφεδροι καί τά μέλη τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.
2. Οἱ μακρᾶς διάρκειας ἐπαγγελματίες καί οἱ κληρωτοί ὀπλίτες, σμηνῖτες, καί ναῦτες καί οἱ οἰκογένειες αὐτῶν καί ἰδιαίτερος οἱ ὑπηρετοῦντες σέ ἀπομακρυσμένα στρατιωτικά φυλάκια.
3. Τό πολιτικό προσωπικό καί οἱ οἰκογένειες αὐτῶν.
4. Οἱ ἐργαζόμενοι καί νοσηλευόμενοι στά νοσοκομεῖα ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοί καί ὀπλίτες καί τά μέλη τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.
5. Οἱ κρατούμενοι σέ στρατιωτικές φυλακές ἢ κρατητήρια τῶν μονάδων καί οἱ ἐξαρτημένοι ἀπό ναρκωτικές οὐσίες.
6. Οἱ ἀπόστρατοι καί τά μέλη τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν.
7. Οἱ παραθεριστές στά ΚΑΑΥ.
8. Οἱ καταπασόμενοι στά Κέντρα νεοσυλλέκτων ἢ στίς παραγωγικές σχολές.
9. Οἱ ὑπηρετοῦντες σέ ἀποστολές τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀξιωματικοί, ὑπαξιωματικοί καί λοιπό προσωπικό.
10. Οἱ ἐργαζόμενοι σέ στρατιωτικά ἐργοστάσια καί συνεργεῖα ἐπισκευῆς καί συντήρησης στρατιωτικοῦ ὕλικου.

2. Χῶροι Δράσης

Καί ποιοί εἶναι οἱ χῶροι ὅπου θά συναντήσουμε τό ποίμνιό μας γιά νά χρησιμοποιήσουμε τά ἐργαλεῖα τῆς χάριτος καί τοῦ λόγου τοῦ Εὐαγγελίου;

1. Τά ἐπιτελικά στρατηγεῖα καί οἱ χῶροι ἐργασίας τῶν ἐπιτελῶν ἑνός σχηματισμοῦ.
2. Τά στρατόπεδα μεγάλων καί μικρῶν σχηματισμῶν.
3. Τά κέντρα νεοσυλλέκτων.
4. Τά γραφεῖα.

5. Τά στρατιωτικά νοσοκομεῖα καί οἱ στρατιωτικές φυλακές.

6. Τά φυλάκια, ἡ σκοπιά, τό παρατηρητήριο, τό πεδίο βολῆς.

7. Οἱ στρατιωτικές λέσχες καί τά κέντρα ψυχαγωγίας τῶν ὀπλιτῶν.

8. Τά πλοῖα στούς ναυστάθμους καί τά ἐν πλῶ εὐρισκόμενα.

9. Οἱ συνεδριακοί χῶροι ἐντός καί ἐκτός τῆς χώρας μας.

10. Οἱ ναοί στά στρατόπεδα καί τά γραφεῖα θρησκευτικοῦ τῶν σχηματισμῶν ὡς κέντρα σχεδιασμοῦ καί συντονισμοῦ τοῦ ὅλου λειτουργικοῦ καί ἱεραποστολικοῦ ἔργου.

3. Μέσα Δράσης

Τά πλέον ἀναγκαῖα καί ἀπαραίτητα μέσα γιά τήν ἐπιτυχία στό ἔργο τῆς ἀποστολῆς μας εἶναι:

1. Ναός γιά τήν προσφορά λειτουργικῶν εὐκαιριῶν στούς στρατευμένους.
2. Ἐπιτελικό γραφεῖο ἐπανδρωμένο μέ κατάλληλο προσωπικό, θεολόγους, γιά τήν ἀποτελεσματική λειτουργικότητα τῶν Γραφείων Θρησκευτικοῦ.
3. Ἐξοπλισμός τοῦ γραφείου μέ μέσα σύγχρονης τεχνολογίας, ὅπως ἠλεκτρονικό ὑπολογιστή μέ σύνδεση στό Διαδίκτυο, ἠλεκτρονική ἀλληλογραφία, σκάνερ, ἐκτυπωτή, κινητό τηλέφωνο sos γιά ἐπικοινωνία μέ τούς στρατευμένους.
4. Κατάλληλο ἀξιοπρεπές ὄχημα γιά τήν μετακίνηση τοῦ ἱερέα καί τοῦ γραφέα θεολόγου στίς μονάδες.
5. Φορητή μεγαφωνική συσκευή γιά τήν ἀναμετάδοση πρὸς τό ἀκροατήριον τῶν ἀκολουθιῶν καί τῶν ὁμιλιῶν.
6. Προβολεῖς εἰκόνων, σλάιντς, dvd, καί φορητή ὀθόνη, μέσα μέ τά ὁποῖα θά ἐμπλουτίζεται τό θέμα τῆς ὁμιλίας.
7. Μηνιαῖος προγραμματισμός ἐπισκέψεων τοῦ ἱερέα στούς σχηματισμούς, τίς μονάδες καί λοιπούς χώρους τῆς εὐθύνης του.
8. Προγραμματισμός ἱερῶν ἀκολουθιῶν, θείων λειτουργιῶν, ἁγιασμῶν, ἐξομολογήσεως, κ.λπ.
9. Ἐκδοση ὁδηγιῶν γιά τήν τήρηση τῆς νηστείας καί τῆ συμμετοχῆ στό μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας.
10. Ἐκδοση ἀντιαιρετικῶν ἐντύπων καί εἰκόνων γιά διανομή.

11. Έκδοση έντυπου για τούς νεοσυλλέκτους με τό καλωσόρισμα τῆς Θρησκευτικῆς Ὑπηρεσίας.

12. Έκδοση καί διανομή στους νεοσυλλέκτους καί εἰσαγομένους πρωτοετείς στίς παραγωγικές σχολές πλαστικοποιημένης εἰκόνας, ἡ ὁποία στήν πίσω πλευρά θά ἔχει μήνυμα μέ τηλέφωνο ἀνάγκης sos καί e-mail μέ τό ὁποῖο θά μποροῦν στά ἀδιέξοδά τους ἐκεῖνοι πού ἔχουν ἀνάγκη στήριξης, νά ἐπικοινωνοῦν μέσω sms ἢ e-mail μέ τήν Διεύθυνση Θρησκευτικοῦ του ΓΕΕΘΑ καί ἡ ὁποία θά ἔχει ὑπεύθυνο χειριστή ἱερέα καί ψυχολόγο γιά νά ἐπιλαμβάνεται τοῦ μηνύματος καί νά φροντίζει νά ἔχει ἀμεση ἐπαφή μέ τόν ἐνδιαφερόμενο.

13. Έκδοση έντυπου πρός διανομή, πού νά ὑποδεικνύονται ἰστοσελίδες τῆς Ἐκκλησίας, μέσα στίς ὁποῖες θά βροῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι πλούσιο ὕλικό καί νά πάρουν ὑπεύθυνες ἀπαντήσεις σέ ὑπαρξιακές καί θρησκευτικές ἀναζητήσεις.

14. Ὁργάνωση προσκηνηματικῶν περιηγήσεων σέ ἱερέες μονές τῆς περιοχῆς, γιά ἐνίσχυση τοῦ θρησκευτικοῦ φρονήματος τῶν ἐπιθυμούντων ἀξιωματικῶν καί ὀπλιτῶν.

15. Ὁργάνωση τμήματος φιλοφροσύνης, γιά τήν ἀνεύρεση μέσω τῶν μονάδων οἰκονομικά ἀπόρων ὀπλιτῶν καί ἐνίσχυσή των, μέ φροντίδα ὥστε ἡ ὑπηρεσία νά ἐπιδεικνύει γι' αὐτούς ἰδιαίτερη μέριμνα.

16. Διεκδίκηση ἀπό τήν Δ.Θ.Ρ. χρόνου ἐπικοινωνίας στήν ἐκπομπή «μέ τόλμη καί ἀρετή τοῦ ΥΕΘΑ», ἐφ' ὅσον θά ἐξακολουθήσει νά προβάλλεται, καθῶς καί χρόνο στό ραδιοφωνικό σταθμό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὥστε νά μεταφέρεται καί τό μήνυμα τῆς Δ.Θ.Ρ. στους στρατευμένους.

17. Περιοδική ἔκδοση ἐνημερωτικοῦ έντυπου μέ τίτλο «Πρός τούς Στρατευμένους», ὅπως μέ ἐπιτυχία ἐκδίδει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τή «Φωνή Κυρίου» καί τό «Πρός τόν Λαό».

Ὅλα αὐτά καί ἄλλα τόσα θά μπορούσαμε νά ἀπαριθμήσουμε σέ ἓνα ἀτέλειωτο κατάλογο ἀναγκαίων μέσων γιά τήν ἀπόλυτη ἐπιτυχία στό δύσκολο ἔργο πού μᾶς ἔχει ἀνατεθεῖ. Ὅμως ὅσα μέσα, μεθόδους καί τεχνικές καί ἂν ἔχουμε στή διάθεσή μας, ἐάν δέν διαθέτουμε ζήλο ἱεραποστολικό δέν θά ἔχουμε κανένα θετικό ἀποτέλεσμα. Οὔτε τόν ἑαυτό μας θά βοηθήσουμε, μά πολύ περισσότερο δέν θά ἐκπληρώσουμε τήν ἱερή ἀποστολή μας. Καί τότε τί λόγο, σκέπτομαι, ἀλήθεια θά δώσουμε στό φοβερό βῆμα τοῦ Κυρίου;

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἔργου μας εἶναι ὑπόθεση κυρίως χάριτος Θεοῦ, γι' αὐτό πρέπει νά ἐπιδιώκεται:

1. Ἐπικοινωνία καί συνεργασία μέ τούς κατά τόπους Μητροπολίτες.

2. Ἐπικοινωνία μέ τούς λοιπούς ἀδελφούς ἱερεῖς.

3. Ἐπικοινωνία μέ τούς διοικητές τῶν σχηματισμῶν καί τῶν μονάδων, μέ τούς ἀξιωματικούς καί ὑπαξιωματικούς.

4. Ἐπικοινωνία μέ τούς σπουδαστές καί μαθητές τῶν παραγωγικῶν σχολῶν.

5. Ἐπικοινωνία μέ τίς οἰκογένειες ἀξιωματικῶν καί ὑπαξιωματικῶν.

6. Ἐπικοινωνία σέ προσωπικό ἐπίπεδο. (σκοπός, τηλεφωνητής, ὁδηγός, γραφέας, ἀσθενεῖς καί φυλακισμένοι, ἄτομα πού παρουσιάζουν ψυχολογικά προβλήματα.)

7. Ἐπικοινωνία σέ ἐπίπεδο μικρῆς ὁμάδας.

8. Ἐπικοινωνία μέ πολυπληθές ἀκροατήριό.

9. Ἐπικοινωνία μέ τούς ἀποστράτους.

10. Ἐπικοινωνία μέ τό πολιτικό προσωπικό.

Ἡ πολύπλευρη ἱερή ἀποστολή μας γιά νά ἀποδώσει καρπούς πρέπει νά καλύπτει ὅλους τούς τομεῖς δραστηριότητας μέσα στό χῶρο ὅπου κινούμεθα, καί ὅλους τούς στρατευμένους καί ὑπηρετοῦντες στίς Ὑποπτες Δυνάμεις τῆς πατρίδας μας. Αὐτό σημαίνει ὅτι:

1. Ὑποχρέωση τοῦ κάθε ἱερέα πού διορίζεται σέ κάποια φρουρά εἶναι νά ἐπισκεφθεῖ τόν Μητροπολίτη τῆς περιοχῆς καί νά ὑποβάλλει τά σέβη του ζητώντας τίς εὐχές του. Τό γεγονός ὅτι ἀνέλαβε καθήκοντα στό στρατό δέν σημαίνει ὅτι πλέον δέν ἔχει ὑποχρέωση ἀπέναντι στήν ἐκκλησιαστική ἀρχή.

Ὁφείλει νά συνεργάζεται ἀρμονικά μέ τήν Ι.Μ γενικά, καί μέ ταπείνωση νά ἀποδέχεται ὑποδείξεις πού δέν παρακωλύουν τήν ἀποστολή του. Νά ἐξυπηρετεῖ, ἂν τοῦ ζητηθεῖ ἀπό τήν Μητρόπολη, λατρευτικές ἀκολουθίες κυρίως σέ περιοχές ὅπου ὑπάρχει ἔλλειψη ἱερέων συνδυάζοντας τόν ἐκκλησιασμό τῶν μονάδων μέ τόν ἐκκλησιασμό τῶν πιστῶν στους ἐνοριακούς ναούς. Ἐτσι ἡ προσφορὰ θά ἔχει διπλό στόχο. Τήν πνευματική ὠφέλεια τῶν πιστῶν ἀλλά καί τῶν στρατευμένων. Τό κήρυγμα θά ἔχει ἀποδέκτες καί τούς ἐνοριτες καί τούς στρατευμένους. Αὐτό καί δεοντολογικά ἐνδείκνυται, γιὰτί οἱ στρατευμένοι θά μάθουν νά ἐκκλησιάζονται σέ ναό καί ὄχι σέ ΚΨΜ ἢ ἀλλαχοῦ, καί ὅταν ἀπολυθοῦν ἀπό τίς τάξεις τῶν

Ἐνόπλων Δυνάμεων πιθανόν νά συνεχίσουν νά ἐκκλησιάζονται καί στήν ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ τους. Ἡ συνεργασία μέ τόν οἰκίῳ Μητροπολίτη πρέπει νά εἶναι ἀρμονική μέσα στά πλαίσια τῆς ἐκκλησιαστικῆς πειθαρχίας. Τό, «πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ἡμῶν καί ὑπέικετε», (Ἐβρ. 13,17) δέν τό γράφει μόνο γιά τούς λαϊκούς, ἀλλά καί γιά τούς κληρικούς. Ἐάν παρ' ἐλπίδα προκύψει πρόβλημα ὑπερβολικῶν ἀπαιτήσεων καί αὐτό ἀποβαίνει εἰς βάρος τοῦ ἔργου του στό στρατό, αὐτό νά ἀναφέρεται ὑπηρεσιακά ὥστε νά διευθετεῖται μέ πνεῦμα καλῆς θελήσεως. Ἡ Δ.ΘΡ. ἐξαρτώμενη πνευματικά ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καί ὁ σύνδεσμος σήμερα τοῦ Σώματος Ἱερέων τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων μέ αὐτή, Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, εἶμαι βέβαιος ὅτι μέ πνεῦμα ἀγάπης μποροῦν νά διευθετήσουν ὁποιαδήποτε τέτοια διαφορά ἀπόψεων. Γενικά πρέπει νά γνωρίζουμε ὅτι στήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ δέν μπορεῖ νά ὑπάρχουν κληρικοί ἀδέσποτοι. Καί κάτι ἀκόμη. Ὅτι ὅλοι κάποια μέρα μετά τήν ἀποστρατεία μας θά παραμείνουμε κληρικοί στήν ὑπηρεσία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Νά μή λησμονοῦμε ὅτι ἡ ποιότητα τοῦ ἔργου μας στό στρατό, τό ἦθος καί ἡ ἐν γένει εἰκόνα μας θά μᾶς συνοδεύουν σέ ὅλη μας τή ζωή καί θά εἶναι ἡ μαρτυρία καί τό μαρτύριο τοῦ καθενός μας.

2. *Ἡ ἐπικοινωνία μέ τούς λοιπούς ἀδελφούς Ἱερεῖς τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων* πρέπει νά εἶναι ἐπιδίωξη ὅλων. Εὐκαιρίες σάν αὐτή πού εἶχαμε πέρυσι καί ἐφέτος μέ τά συνέδρια πού διοργάνωσε ἡ Δ.ΘΡ., εἶναι ἀναγκαῖες καί ἀπαραίτητες, γιά νά γνωριστοῦμε μεταξύ μας, νά ἀνταλλάξουμε γνώσεις καί ἐμπειρίες ἀπό τήν ἀποστολή μας στή ζώνη εὐθύνης μας. Γιά νά ἀναπτύξουμε σχέσεις ἀγάπης, καί νά στηριχθοῦμε ὁ ἕνας στόν ἄλλο, στό δύσκολο καί ἀνηφορικό στρατί τῆς πορείας μας γιά τήν κατάκτηση τοῦ στόχου πού βάλαμε, νά ὑπηρετήσουμε, τούς ὑψηλούς καί εὐγενικούς ὑπέρ τῆς πατρίδας σκοπούς, δηλ. τούς στρατευμένους ἀξιωματικούς καί ὀπλίτες. Θά ἔλεγα πῶς εἶναι ἴσως καί πολύ λίγο, αὐτή ἡ συνάντηση νά γίνεται μία φορά τό χρόνο. Ἔστω ὅμως καί ἔτσι, τό ὅτι ἡ ἡγεσία κατανοεῖ τήν ἀναγκαιότητα καί ἐγκρίνει καί παρέχει τά μέσα καί τίς διευκολύνσεις εἶναι θετικό. Γιατί μέ τό ἐνδιαφέρον πού ἐπιδεικνύει βεβαιώνει ὅτι ἀναγνωρίζει τήν παρουσία μας ὡς ἀναγκαῖα καί ἀπαραίτητη. Ἀρκεῖ ὅλοι σεῖς οἱ ἐν ἐνεργείᾳ μαζί μέ

μᾶς τούς ἀποστράτους Ἱερεῖς τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, νά ἀναπτύξουμε τόν σύνδεσμο τῆς ἐν Χριστῷ Ἀγάπης.

Καί μία πρόταση πού ἴσως θά διευκόλυνε αὐτή τήν ἐπικοινωνία. Θά ἦταν πολύ χρήσιμο, ἐάν κοινοποιεῖτο κάθε χρόνο σέ ὅλους τούς ἱερεῖς πού ὑπηρετοῦν στίς Ἱεραρχίες Δυνάμεις, ὀνομαστικές καταστάσεις πού θά περιελάμβαναν τίς φρουρές ὅπου ὑπηρετεῖ ὁ καθένας, καί τά τηλέφωνα τους, ὑπηρεσιακά καί προσωπικά.

3. *Τό προσωπικό τῶν ἐπιτελείων καί σχηματισμῶν*, οἱ διοικητές τῶν μονάδων καί οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοὶ καί ὑπαξιωματικοί, ἀποτελοῦν τό ἀνθρώπινο δυναμικό πού βρίσκεται πολύ κοντά σέ μᾶς καί γι' αὐτό πρέπει νά τό προσεγγίσουμε μέ ἰδιαίτερο ζήλο καί ἐνδιαφέρον. Ἡ πόρτα τοῦ γραφείου μας πάντα ἀνοιχτή γιά ὅλους, καθώς καί ἡ προσωπική ἐπίσκεψη στά δικά τους γραφεῖα, σέ ὥρες πού δέν δημιουργοῦμε πρόβλημα στήν ἐνάσκηση τοῦ ἔργου τους, εἶναι εὐκαιρία προσέγγισης καί πνευματικοῦ διαλόγου. Ἐδῶ θά γνωρισθοῦμε καλλίτερα, θά ἀνοίξουν οἱ καρδιές, θά μᾶς ἐμπιστευθοῦν προβλήματα τῆς καθημερινῆς προσωπικῆς καί οἰκογενειακῆς τους ζωῆς. Ἔτσι θά μᾶς δοθεῖ ἡ εὐκαιρία νά γνωρίσουμε καί τίς οἰκογενεῖς τους, πού πολλές φορές ἔχουν ἀπόλυτη ἀνάγκη στήριξης.

4. Σπουδαῖοι ὀρίζοντες πνευματικοῦ ἔργου μποροῦν νά ἀνοιχθοῦν στό τομέα αὐτό. *Ἡ συμμετοχή μας σέ οἰκογενειακά γεγονότα*, ὅπως γέννηση, βάπτισμα, γάμος τέκνου, ἡ τέλεση ἀγιαστικῶν πράξεων κατ' οἶκον, εἶναι τομεῖς ἐνδιαφέροντος μέ ἐξαιρετικά θετικά ἀποτελέσματα. Μέ τήν ἐμπιστοσύνη πού θά ἐξασφαλίσουμε στό πρόσωπο καί στήν Ἱερωσύνη μας, θά γίνει πιό εὐκόλο τό ἔργο μας στίς μονάδες.

Στό τέλος τῆς θητείας μας δέν εἶναι ὅτι θά μείνουν μόνον οἱ ἀναμνήσεις πού θά ἔχουμε, ἀλλά κυρίως ὅλες αὐτές οἱ ὁμορφες σχέσεις πού θά καλλιεργήσουμε ὅσο θά βρισκόμαστε ἐν ἐνεργείᾳ, καί οἱ ὁποῖες θά δημιουργήσουν ἀκατάλυτους πνευματικούς δεσμούς.

5. *Οἱ σπουδαστές καί οἱ μαθητές τῶν παραγωγικῶν σχολῶν τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων* πρέπει νά ἀποτελέσουν εἰδικό στόχο στό ἔργο μας, γιατί αὐτοὶ οὐσιαστικά θά στελεχώσουν ὡς ἀξιωματικοὶ καί ὑπαξιωματικοὶ τίς μονάδες, στίς ὁποῖες ἐμεῖς θά ἐπεκτείνουμε τό ἔργο μας. Τό ἔργο μας στίς παραγωγικές σχολές παρουσιάζει ἰδιαίτερες δυσκολίες.

Πρῶτα πρέπει νά λάβουμε ὑπ' ὄψη μας τό μορφωτικό ἐπίπεδό τους.

Τό παρουσιαστικό μας πρέπει νά ἐμπνέει σεβασμό. Οἱ ἀκολουθίες νά εἶναι χρονικά μέσα στό πλαίσιο τῆς ἀντοχῆς τους. Νά μή λησμονοῦμε ὅτι κάθε μέρα ἔχουν κουραστικό πρόγραμμα ἐκπαίδευσης καί ἡ δική μας παρουσία πρέπει νά εἶναι εὐχάριστη καί ἐποικοδομητική.

Ἐπειτα ἡ μεστή νοημάτων ὁμιλία μας, νά φροντίζουμε ὥστε νά μή ξεπερνᾷ τά ἀνεκτά ὅρια τῶν ἀκροατῶν μας. Δέν χρειάζεται νά ἐξελιχθεῖ σέ διάλεξη. Νά μή διαφεύγει τῆς προσοχῆς μας ὅτι πολύ λίγα γνωρίζουν οἱ περισσότεροι γιά τά θέματα τῆς πίστεως. Τό ἴδιο ἰσχύει καί γιά τή γνώση τῆς ἱστορίας. Αὐτό δέν σημαίνει ὅτι ἀπουσιάζει ἀπό τούς σπουδαστές καί ἡ διάθεση γιά μάθηση. Καί ἐκεῖ ἀκριβῶς πρέπει νά στοχεύσουμε. Ὅμως γιά νά πετύχουμε τόν στόχο μας, χρειάζεται ἐπιμελημένη καί ὑπεύθυνη προετοιμασία.

Μία πιά ἀποτελεσματική προσέγγιση τῶν μαθητῶν, εἶναι ἡ δημιουργία μικρῶν ομάδων - πυρήνων μέ μαθητές, οἱ ὅποιοι ἐπιθυμοῦν κάτι παραπάνω ἀπό τήν παρουσία τοῦ ἱερέα στή σχολή. Ἡ συμμετοχή στήν ἐκκλησιαστική χορωδία, ἡ συγκρότηση τμήματος διδασκαλίας βυζαντινῆς μουσικῆς, ἡ εὐκαιρία γιά ἐκείνους πού ἐπιζητοῦν συστηματικότερη προσευχή μέ τήν τέλεση στό νάό τῆς σχολῆς τοῦ ἀποδείπνου, ἡ δυνατότητα λειτουργίας σέ ἐλεύθερο χρόνο συναντήσεων νεανικοῦ προβληματισμοῦ, εἶναι δοκιμασμένες μέθοδοι καί τεχνικές χριστιανικῆς ἀγωγῆς τοῦ στρατεύματος.

6. *Στόχος μας δέν πρέπει νά εἶναι οἱ πολλοί.* Γιατί τό οὐσιαστικό ἔργο ἀποδίδει περισσότερο ὅταν γίνεται σέ προσωπικό ἐπίπεδο.

Μία χαρούμενη καλημέρα μέ πλατύ χαμόγελο στόν σκοπό τῆς πύλης τοῦ στρατοπέδου, τό ὅποιο θά ἐπισκεφθοῦμε, μπορεῖ νά εἶναι πιά ζωντανό μήνυμα ἀπό τό κήρυγμα πού θά κάνουμε σέ πολυπληθές ἀκροατήριο.

Ἡ εὐχάριστη ἐπικοινωνία μέ τόν ὁδηγό πού μᾶς μεταφέρει στίς ἱερές ἀποστολές μας, τό ἐνδιαφέρον, εἴτε εἶναι πολιτικό εἴτε στρατιωτικό προσωπικό, γιά τόν ἴδιο καί τήν οἰκογένειά του δέν πρέπει νά βρῖσκεται ἔξω ἀπό τό βεληνεκές μας.

Ἐάν δέν μιλήσουμε γιά τόν Θεό πρῶτα στό Θεολόγο πού ἔχουμε στό γραφεῖο μας, τότε δέν κάναμε τί-

ποτα. Ἀπό τό στενό περιβάλλον μας ὀφείλουμε νά ἀρχίσουμε τό θεάρεστο ἔργο μας.

Ὁ τρόπος τῆς ἐπικοινωνίας μας μέ τόν τηλεφωνητή πού μᾶς ἐξυπηρετεῖ, τό πρᾶο τῆς φωνῆς μας καί ἡ ὑπομονή στήν πιθανή καθυστέρηση τῆς κλήσης, χωρίς νά ποῦμε τίποτα, μπορεῖ νά πεί πολύ περισσότερα, ἀπό ὅ,τι ἓνα θεολογικό κήρυγμα.

7. *Τά στρατιωτικά νοσοκομεῖα* εἶναι ἓνας σημαντικότερος τομέας ποιμαντικῆς διακονίας. Ἐκτός ἀπό τίς προγραμματισμένες ἀγιαστικές πράξεις καί ὁμιλίες, ἡ προσωπική ἐπίσκεψη σέ κάποιον ἀσθενῆ μέ σοβαρό πρόβλημα ὑγείας, ὁ παρηγορητικός λόγος στόν ἀσθενῆ καί τούς οἰκείους του μποροῦν νά ἀποτελέσουν γέφυρα ἐπικοινωνίας καί εὐκαιρία ἐλπίδας καί πίστεως στό Θεό. Δέν πρέπει ποτέ νά λησμονοῦμε ὅτι πολλές φορές *«Τό ἀδιέξοδο τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ εὐκαιρία τοῦ Θεοῦ»*. Ὁ τομέας αὐτός τῆς ποιμαντικῆς διακονίας εἶναι ἀπαραίτητος, γιατί ἔτσι ἐκφράζεται ἐμπράκτως ἡ προσφορά τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ κατά τό *«ἠσθένησα καί ἐπεσκέψασθε μέ»*. (Ματ. 25,36) Θά ἦταν πολύ χρήσιμο ἐάν σέ κάθε στρατιωτικό νοσοκομεῖο ἦταν τοποθετημένος καί ἓνας ἱερέας.

8. Στίς στρατιωτικές φυλακές ἡ ἐπικοινωνία μας μέ τούς κρατουμένους ἀπαιτεῖ ξεχωριστή μέθοδο καί τεχνική. Ὅποιο καί ἂν εἶναι τό παράπτωμα γιά τό ὅποιο κρατοῦνται προσωρινά, ἐμεῖς πρέπει νά σταθοῦμε δίπλα τους χωρίς προκαταλήψεις καί ἀρνητικές σχέσεις. Νά δείξουμε σ' αὐτούς ἓνα ἄλλο δρόμο ζωῆς, τό δρόμο τῆς πραγματικῆς ἐλευθερίας, τό δρόμο τοῦ Χριστοῦ. Νά κρατήσουμε ἀνοιχτή γραμμή προσωπικῆς ἐπικοινωνίας γιά νά γίνει ἀντιληπτό ἀπό τούς κρατουμένους, ὅτι ἐμεῖς δέν βρισκόμαστε στό χῶρο τους ἀπό ὑπηρεσιακή ὑποχρέωση ἀλλά ἀπό ἐνδιαφέρον χριστιανικῆς καί μόνον ἀγάπης καί γιά ἐκπλήρωση τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου μας *«ἐν φυλακῇ ἤμην καί ἤλθετε πρός μέ»*. (Ματ. 25,36) Στό χῶρο τῶν στρατιωτικῶν φυλακῶν μποροῦμε, ἐάν ὑπάρχει λόγος, νά διδάξουμε γραφή καί ἀνάγνωση σέ ἀναλφαβήτους κρατουμένους, ὅπως ἐπίσης νά μερμνήσουμε γιά τήν οἰκονομική ἐνίσχυση ἀποδεδειγμένα ἀπόρων. Ὁ χῶρος τῶν φυλακῶν προσφέρεται γιά τήν χρησιμοποίηση μέσων τῆς τεχνολογίας, (προβολή dvd,) γιά τήν προβολή ὑλικῶν μέ χριστιανικό καί ἐθνικό περιεχόμενο, κι αὐτό γιατί ὑπάρχει ἀρκετός χρόνος γιά ἀξιοποίηση.

9. Στήν ποιμαντική μας δραστηριότητα πρέπει νά συμπεριλάβουμε τό *πολιτικό προσωπικό* πού ἐργάζεται στίς ὑπηρεσίες τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, καί πού εἶναι τό δεξιό χέρι τῶν ἐπιτελῶν καί τῶν τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν.

* * *

Τό πολύπλευρο καί σπουδαῖο ἔργο πού ἀποδίδουν εἶναι, θά ἔλεγα, τό στήριγμα τῆς διοίκησης. Τό δικό μας ἐνδιαφέρον γι' αὐτούς καί τίς οἰκογένειές τους πρέπει νά εἶναι οὐσιαστικό. Νά βροῦμε τό κλειδί ν' ἀνοίξουμε τίς καρδιές τους, ν' ἀκούσουμε τά προβλήματά τους, νά τούς στηρίξουμε στήν πίστη. Εἶναι τό προσωπικό μέ τό ὅποιο συνυπάρχουμε περισσότερο χρόνο στούς σχηματισμούς πού ὑπηρετοῦμε. Μποροῦμε, ἂν χειριστοῦμε σωστά τίς ἀναζητήσεις τους καί δώσουμε ἀπάντηση στά ἐρωτήματά τους, νά προσφέρουμε θετικό ἔργο πνευματικῆς οἰκοδομῆς.

10. Τέλος δέν πρέπει νά ξεχάσουμε *τούς ἀποστράτους ἀξιωματικούς* καί *ὑπαξιωματικούς*, οἱ ὁποῖοι ἔδωσαν τά καλύτερα χρόνια τῆς ζωῆς τους στήν πατρίδα. Αὐτούς πού ὑπηρετήσαν τηρώντας τόν ὄρκο πού ἔδωσαν στήν πατρίδα καί πού ἄφησαν γιά τήν ἀγάπη σ' αὐτήν ἓνα κομμάτι ἀπό τήν ψυχή τους, καί πιθανόν στούς ἀγῶνες γιά τήν ἐλευθερία καί ἀνεξαρτησία τῆς, ἓνα ἢ περισσότερα μέλη τοῦ σώματος. Σ' αὐτούς ὀφείλουμε ἀπόλυτο σεβασμό γιά τήν προσφορά τους, καί ἡ ἐπαφή μαζί τους εἶναι περισσότερο ἀπό ἐπιβεβλημένη.

Τώρα θά μᾶς ἀκούσουνε μέ μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον. Τώρα πού τά πνευματικά τους ἐνδιαφέροντα εἶναι πιό ἔντονα, ἄς τούς δώσουμε τήν εὐκαιρία νά μάθουν ὅσα μέχρι πρῖν ἀπό λίγα χρόνια ἀγνοοῦσαν. Τό ἔδαφος εἶναι πρόσφορο. Μία ἰδιαίτερη συνάντηση μαζί τους μέ ἀφορμή κάποια πρόσκληση γιά τήν τέλεση ἑνός ἀγιασμοῦ ἢ εὐχελαίου στό σπίτι τους, ἡ συμμετοχή μας στό γάμο τοῦ παιδιοῦ τους, ἢ στά βαφτίσια τοῦ ἐγγονοῦ τους εἶναι ἡ εὐκαιρία νά μιλήσουμε σ' αὐτούς, νά τούς καλέσουμε στήν ἐκκλησία πού λειτουργοῦμε, νά ὀργανώσουμε συναντήσεις ὀρθοδόξου προβληματισμοῦ γι' αὐτούς καί τίς συζύγους τους, καί γενικά νά κρατήσουμε τήν ἐπαφή τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Στή χαρά καί στόν πόνο κοντά τους. Καί κάτι πού θεωρῶ ἀπαραίτητο. Νά ἐκδοθεῖ διαταγή πρός τά φρουραρχεῖα καί στά γραφεῖα προσωπικοῦ τῶν σχηματισμῶν γιά νά ὑποχρεωθοῦν νά

ἐνημερώνουν τά Γραφεῖα Θρησκευτικοῦ γιά τήν ἐκδημία τῶν ἀποστράτων ὥστε νά ὑπάρχει συμμετοχή τοῦ Ἱερέα στήν ἐξόδιο ἀκολουθία.

Θεωρῶ ὅτι εἶναι μεγάλη παράλειψη ἡ ἀπουσία τοῦ Ἱερέα ἀπό ἓνα τέτοιο γεγονός.

Σέ κάθε περίπτωση πρέπει νά δείξουμε:

1. Τήν ἀνάλογη σοβαρότητα,
2. Τόν ἐνδεδειγμένο σεβασμό,
3. Τό ἀδιάπτωτο ἐνδιαφέρον,
4. Τήν ἀπαιτούμενη ἀγάπη,
5. Τήν ἀνάλογη προετοιμασία,
6. Τό κατάλληλο ὕψος,
7. Τό χαρούμενο παρουσιαστικό,
8. Τήν καλή μας πρόθεση καί διάθεση,
9. καί τήν αὐτοθυσία θά ἔλεγα.

Μόνο ἔτσι θά μπορέσουμε νά ἐκπληρώσουμε τήν ἱερή ἀποστολή μας, ἀφοῦ πρῶτα ζητήσουμε τή Χάρη τοῦ Θεοῦ πού εἶναι ἡ μετάφραση τῆς Θείας του δυνάμεως. Διότι κάθε ἐπιτυχία δέν εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν δικῶν μας ἐνεργειῶν ἀλλά κυρίως τῆς παρεχομένης χάριτος τοῦ Θεοῦ. «*Χάριτι Θεοῦ εἰμί, ὃ εἰμί*» λέει ὁ μέγας τῶν ἐθνῶν Ἀπόστολος Παῦλος. Καί συνιστᾷ στόν μαθητή του Τιμόθεο «*ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ Χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ*» (Τιμ. Β' 2,1). Αὐτά γιά νά μή περάσει ποτέ ἀπό τή σκέψη μας, ὅτι ἡ ἐπιτυχία τῆς ἀποστολῆς μας εἶναι ἀποκλειστικά δικό μας κατόρθωμα. «*Διά Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐλάβομεν χάριν καί ἀποστολήν εἰς ὑπακοήν πίστεως*» (Ρωμ. 1,5).

Πρῶτα Ἱερέας καί Λειτουργός

Τό ἔργο τοῦ ἱερέα εἰδικά στίς ἐνοπλες δυνάμεις δέν εἶναι τόσο εὐκόλο καί πρόχειρο ὥστε νά ἀρκεῖται σέ δύο μονολεκτικές ἀπαντήσεις, τοῦ τί ἐπιτρέπεται καί τοῦ τί ἀπαγορεύεται. Ὁ Θεός μᾶς ἔδωσε τό μεγάλο δῶρο τοῦ λόγου, ἀλλά φοβοῦμαι πώς δέν εἴμαστε πρόθυμοι νά κάνουμε διάλογο καί νά συνομιλήσουμε μέ τούς χριστιανούς. Ὅχι γιά νά τούς ἐπιτιμήσουμε, ἀλλά γιά νά τούς διδάξουμε καί γιά νά τούς οἰκοδομήσουμε. Καί ὅσοι μᾶς κακοφαίνεται πώς οἱ χριστιανοί μας καί κυρίως οἱ νέοι ἀγνοοῦν πολλά καί παρερμηνεύουν ἄλλα. Δέν πρέπει νά ἀγνοοῦμε πώς ἐμεῖς εἴμαστε ὅπως προανέφερα ἀπ' ὅλα λειτουργοί. Αὐτό πρέπει πολύ νά τό προσέξουμε καί νά τό ἐκτιμήσουμε. Μέ ὅσα ὄλοι φωνάζουν πᾶμε κι ἐμεῖς οἱ Ἱερεῖς νά πιστέψουμε πώς τό κύριο ἔργο

μᾶς εἶναι κάτι ἄλλο, παρά νά βρισκόμαστε μέσα στό Ἅγιο Βῆμα καί νά λειτουργοῦμε μπροστά στήν Ἁγία Τράπεζα. Στή συνείδηση τοῦ ποιμνίου μᾶς πρῶτα πρέπει νά καθιερωθοῦμε ὡς λειτουργοί καί ὕστερα ὅλα τά ἄλλα. Πολλοί ἀπό ἐμᾶς ἐξαντλούμαστε πρῶτα σέ ἄλλες δραστηριότητες καί τελευταία μόλις θυμόμαστε πῶς εἴμαστε καί λειτουργοί. Ἔτσι εἴμαστε κακοί Ἱερεῖς καί μάλιστα γιά τόν καιρό μας, καί γιά τήν ἀποστολή πού μᾶς ἔχει ἀναθέσει ἡ Ἐκκλησία, δηλ. νά διαφυλάξουμε τό ποιμνιό της ὅσο αὐτό θά βρίσκεται στήν ὑπηρεσία τῆς ἁμνας τῆς πατρίδας καί χρειάζεται νά ἔχει παπάδες πού μυρίζουν λιβάνι. Ἐπομένως ἀπαραίτητο εἶναι νά ζοῦμε τήν Ἱερωσύνη μας καί τό πετροαῆλι μέ τήν ἱερή καύχηση ὅτι δέν ὑπάρχει ἄλλο τίποτε ἱερότερο καί τιμιότερο στόν κόσμο. Αὐτή ἡ βαθειά συνείδηση τοῦ ἱερατικοῦ χαρίσματός μας εἶναι, πού μπορεῖ νά μᾶς κρατήσει κόσμιους καί ἱεροπρεπεῖς μέσα στό χῶρο πού κινούμαστε, καί γενικότερα μέσα σ' ἕνα κόσμο, πού τόν πνίγει ἡ πρόκληση καί ἡ ἀσχημοσύνη. Αὐτή ἡ συνείδηση εἶναι μόνο, πού μᾶς δίνει δύναμη γιά νά σηκώσουμε τόν ὀνειδισμό τοῦ Χριστοῦ, πού τόν καλλιεργεῖ καί τόν ἐντείνει μέ ὅλα τά μέσα ἡ ἀθεΐα.

Ὅσο μᾶς τιμοῦν καί μᾶς φιλοῦν τό χέρι, τόσο χρεωνόμαστε στό Θεό. Κι ὅσο μᾶς χλευάζουν καί μᾶς ὀνειδίζουν, κι ἐμεῖς μέ πραότητα κι ἀνεξικακία σηκώνουμε τόν ὀνειδισμό, τόσο ἔχουμε χάρη καί παρηγορία στό Θεό. Τά λόγια του Ἀποστόλου πρέπει νά εἶναι ὁ κανόνας τῆς συμπεριφορᾶς μας. «Λοιδοροῦμενοι εὐλογοῦμεν, βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα» (Α΄ Κορινθ. 4,12).

Φτάσαμε καί ζοῦμε σ' ἕνα καιρό, πού καθώς ἔλεγε ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης γιά τήν εἰκονομαχία, ἐπιχειρεῖται μία «ἀθεωπάτη μεταστοιχείωσις τῶν ἀπάντων». (Θεοδ. Στουδίτου ἐπιστολή 276, στ. 77). μέ ἀπλά λόγια, ὅλα πᾶνε νά γυρίσουν ἄνω κάτω. Δέν ἐπιχειρῶ νά περιγράψω τήν παρούσα κοινωνική κατάσταση, γιατί αὐτό εἶναι πράγμα ἀδύνατο.

Ζοῦμε τή κατάσταση αὐτή καί μέσα στά σπίτια μας καί στό χῶρο τῆς ἐργασίας μας καί στήν ἀναστροφή μας. Ἡ Ἐκκλησία καί ἡ πίστη στήν οὐσία διώκεται, κι ἄς μή φαίνεται καθαρά. Ἐμεῖς εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά δώσουμε μαρτυρία ὄχι τόσο μέ τό λόγο, ὅσο μέ τό παράδειγμά μας. Νά σταθοῦμε ἀμετακίνητοι στήν παράδοση καί τήν πίστη τῆς Ἐκκλησίας καί νά σηκώσουμε τή πρόκληση τοῦ κόσμου.

Εἶναι καιρός πού θά ξεχάσουμε νά ὀμιλοῦμε γιά τό δικαίωμά μας καί θά ζοῦμε διαρκῶς μέσα μας τό χρέος. Τόσο περισσότερο, ὅσο ὁ κόσμος μᾶς προκαλεῖ γιά νά μᾶς δοκιμάσει. Ζητῶ συγγνώμη. Δέν ἐπιθυμῶ καί δέν τολμῶ νά σᾶς κάνω μάθημα, καί μόνο, γιατί αὐτά ἀφοροῦν καί σέ μένα. Βλέπετε, δέν ξεκοψα ἀπό τόν χῶρο, ὅπου ἀφιέρωσα ἕνα μεγάλο κομμάτι τῆς ἱερατικῆς μου ἀποστολῆς. Ὅ,τι ἀναφέρω στήν εἰσήγησή μου ἀφοροῦν σ' ἐμένα προσωπικά καί ἀποτελοῦν ἐμπειρίες πού προσπαθῶ νά τίς μεταφέρω στήν ἀγάπη σας.

Οἱ ἄνθρωποι δέν ξέρουν τί ζητοῦν καί εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νά τοῦς ἀκούσουμε ἀκόμη καί ἂν αὐτά πού μᾶς ζητοῦν εἶναι παράλογα καί δέν μπορούμε νά τοῦς ἱκανοποιήσουμε. Ἄς τοῦς ἀκούσουμε κι ἄς ἐπιδείξουμε ὑπομονή καί ἀνεκτικότητα. Τά παρῆρα θά τά ἀναπληρώσει ὁ Θεός. Ἐνα πράγμα μόνο μέ τρομάζει. Ὅτι ὕστερα ἀπό μία γενιά ἂν συνεχιστεῖ τό κακό πού γίνεται, τά παιδιά μας, οἱ νέοι μας, θά εἶναι στά χέρια τῶν ἀθέων. Ὅταν ἡ ὑπαίθρος θά ἐρημώσει ἀπό τήν ἀπουσία τοῦ Ἱερέα στό χωριό, ἀφοῦ μία μόνο χειροτονία κληρικοῦ πλέον θά γίνεται σέ ἀποχώρηση δέκα, ἀντιλαμβάνεστε πόσο κρίσιμη εἶναι ἡ κατάσταση γιά τό μέλλον τῆς θρησκευτικῆς ἀγωγῆς καί πόσο ὑπεύθυνα πρέπει ἐμεῖς σήμερα καί ὄχι αὔριο, νά ἐργαστοῦμε προκειμένου νά διαφυλάξουμε τήν ἑλληνική κοινωνία καί κυρίως τοῦς νέους πού μᾶς ἐμπιστεύθηκε ἡ ἐκκλησία καί ἡ πατρίδα. Γιατί τότε δέν ξέρω ἂν θά ὑπάρχει καί Θρησκευτική Ἱπηρεσία στίς Ἑνοπλες Δυνάμεις. Ἦδη στήν Ἑλληνική Βουλὴ πρὶν ἀπό λίγες μέρες ἀκούστηκαν φωνές γιά τήν κατάργηση τῶν ἱερέων στό στρατό. Ὁ βουλευτής τοῦ ΣΥΡΙΖΑ Γρηγόρης Ψαριανός μετά τήν ἐρώτηση γιά κατάργηση τῶν ἁγιασμῶν στά σχολεῖα πού ζήτησε, ἔκανε ἐρώτηση τήν 13η Σεπτεμβρίου τοῦ 2011 στή Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων πρὸς τόν κ' Ὑπουργό Ἐθνικῆς Ἁμυνας γιά τήν κατάργηση τοῦ Σώματος τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων.

Ἀναρωτιέται ὁ κ. Ψαριανός:

«Γιά ποιό λόγο πρέπει ὁ Ἕλληνας πολίτης νά διαπαιδαγωγηθεῖ γιά μία ἀκόμα φορὰ χριστιανικά, τή στιγμή πού ἐπὶ 12 χρόνια, σέ Δημοτικό καί Γυμνάσιο-Λύκειο, ἡ χριστιανική κατῆχηση εἶναι ἀδιάλειπτη. Ἐξάλλου, στά δεκαοκτώ του κάποιος εἶναι ἐνηλικίας καί μπορεῖ νά ἀποφασίζει αὐτοβούλως ὄχι μόνο γιά τήν ψῆφο του ἀλλά καί γιά τίς πεποιθήσεις

του. Έπομένως, γιατί πρέπει να του επιβάλλονται όλες αυτές οι μέθοδοι χριστιανικής κατήχησης; Από τη άλλη πώς εξασφαλίζεται το δικαίωμα ὅσων δέν εἶναι χριστιανοί ὀρθόδοξοι να μή συμμετέχουν σέ αὐτήν τή χριστιανική διαπαιδαγώγηση χωρίς να ἀποκαλύπτονται οἱ θρησκευτικές τους πεποιθήσεις;

Ἄν ἡ χριστιανική καί ἠθική διαπαιδαγώγηση τοῦ στρατεύματος ἀπό τήν Ἐκκλησία εἶχε κάποιο νόημα γιά τούς συνταγματάρχες τῆς δικτατορίας, ὅποτε καί θεσμοθετήθηκαν οἱ Στρατιωτικοί Ἱερεῖς, στή σύγχρονη κοινωνία ἐρχεται σέ ἀντίθεση μέ τίς ἀρχές τῆς ἐλευθερίας σκέψης καί βούλησης καί, συνακόλουθα, τῆς δημοκρατίας.

Μέ βάση τά προαναφερόμενα, ἐρωτᾶται ὁ ἀροῦδιος κ. Ὑπουργός:

Προτίθεστε να καταργήσετε τή Διεύθυνση Στρατιωτικῶν Ἱερέων ἀπό τίς Ἐνοπλες Δυνάμεις, ἡ ὑπαρξη τῆς ὁποίας προσιδιάζει σέ θεοκρατικό καθεστῶς καί ὄχι σέ ἓνα σύγχρονο δημοκρατικό κράτος; Ὁ ἐρωτῶν βουλευτής Γρηγόρης Ψαριανός».

Δέν διερεύνησα τί ἀπάντηση ἔδωσε στόν ἐπερωτώμενα βουλευτή ὁ κ. Ὑπουργός. Τό γεγονός καί μόνον ὅτι σήμερα μέ δική του ἔγκριση γίνεται αὐτό τό συνέδριο, δίδει ἀπό μόνο του τήν ἀπάντηση. Γιατί ἡ ἡγεσία τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Ἀμύνης γνωρίζει πολύ καλά τό ἔργο τῶν Ἱερέων στίς Ἐνοπλες Δυνάμεις καί γι' αὐτό τό λόγο ἐνισχύει τήν Διεύθυνση μέ κάθε τρόπο καί μέσο. Γιατί ὅσοι μελετοῦν τήν ἱστορία αὐτοῦ τοῦ Ἐθνους γνωρίζουν πολύ καλά, ὅτι τό Σῶμα τῶν Στρατιωτικῶν Ἱερέων ἔχει μακρά ἱστορία καί δέν εἶναι πρόσφατο δημιούργημα τῆς δικτατορίας. Κι ἀκόμη γνωρίζει ὅτι τό αἷμα πού ἔχυσαν οἱ Ἱερεῖς καί μάλιστα οἱ στρατιωτικοί, στούς ἀγῶνες γιά τήν Ἐλευθερία αὐτοῦ τοῦ αἱματοβαμμένου τόπου εἶναι ποτάμι καί ἀποτελεῖ καύχημα τῆς Ἐκκλησίας

Ἐπειτα Ἱερέας - Κατηχητής

Τήν ἐκπαίδευση καί τήν παιδεία τοῦ Ἐθνους μας θά τήν ἀφήσουμε στά χέρια τῶν ἀθέων; Στό σχολεῖο τά παιδιά δέν ἀκοῦνε πιά γιά Θεό καί γιά πίστη. Κάποια μαθήματα, τά λεγόμενα θρησκευτικά, διδάσκονται κατά κανόνα μέ πνεῦμα ἀνιεκκλησιαστικό καί ἀπό ἀκατάλληλους πολλές φορές ἐκπαιδευτικούς ὥσπου να καταργηθοῦν. Μή μοῦ πεῖτε ὅτι δέν εἶναι τόσο τραγικά τά πράγματα. Ἔχω τήν δυνατότητα να παρακολουθῶ τήν ὑπόθεση ἀπό πολύ κοντά.

Ἡ χριστιανική διαπαιδαγώγηση τῶν παιδιῶν καί τῶν νέων πέφτει στήν οἰκογένεια καί στήν Ἐκκλησία.

Ἡ οἰκογένεια πού δέν ἔχει Ἐκκλησιαστική ζωή, δέν εἶναι σέ θέση να προσφέρει πολλά ἢ καί τίποτε. Πολλές φορές μάλιστα ἐπιδοῦ ἀρνητικά καί ἐπιζήμια στήν ἀνατροφή καί τήν θρησκευτική διαπαιδαγώγηση τῶν παιδιῶν.

Θά θρηνήσουμε πολύ καί θά πληρώσουμε ἀκριβὰ τήν ἀδιαφορία μας γιά τήν θρησκευτική ἀγωγή τῶν νέων μας. Πρέπει να ντρεπόμαστε ὅτι μείναμε οἱ τελευταῖοι τῶν ἀνθρώπων ἐνῶ πρέπει να εἶμαστε οἱ πρῶτοι καθώς τό λέγει ὁ Ἰησοῦς Χριστός στό Εὐαγγέλιο, ὅτι ὁ καλός ποιμένας «ἐμπροσθεν πορεύεται». (Ἰω. 10,4). Τό βάρος πέφτει ὅλο σέ ἐμᾶς, τούς ἱερεῖς. Ἀλλά δέν βλέπω ὅτι εἶμαστε σέ θέση να προσφέρουμε καί πολλά πράγματα. Τά λεγόμενα κατηχητικά σχολεῖα βρίσκονται σέ μεγάλη παρακμή. Οἱ λόγοι εἶναι πολλοί ἀλλά ὁ κυριότερος εἶναι ὅτι αὐτά ὑπῆρξαν μᾶλλον θρησκευτικά παρά ἐκκλησιαστικά.

Ὅ,τι εἶναι ἔξω ἀπό τήν Ἐκκλησία καί τή λατρεία τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι προορισμένα να ἀποτύχουν. Προσπάθεια χωρίς Χάρη Θεοῦ εἶναι κινούμενο ὄχημα χωρίς ὀδηγό στό τιμόνι. *Τί λοιπόν θά κάνουμε ἐμεῖς, ὡς ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας στίς Ἐνοπλες Δυνάμεις τῆς πατρίδας μας, ὅταν ἡ κατήχηση τῶν νέων εἶναι ποιμαντικό ἔργο καί ἱερατικό μας καθήκον; Νά ἐργασθοῦμε μέ ζήλο καί πίστη στήν ἀλήθεια καί τήν ἀξιοπιστία τοῦ θείου λόγου. «Ἡμεῖς τῇ προσευχῇ καί τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν» (Πράξ. 6,4). Τό ὄπλο τῆς Ἐκκλησίας, ὄπλο εἰρηνικό καί ἀπροσμάχητο, εἶναι τό θεῖο κήρυγμα.*

Νά μή κηρύττουμε ὁμως γιά να πεισθοῦν ἀπλῶς οἱ ἀκροατές μας, ἀλλά γιά να πιστέψουν. Γιά να συμβεῖ αὐτό πρέπει να ἔχουμε πίστη στό Θεό καί ἀγάπη πρὸς τούς ἀνθρώπους. Ἄς μή μᾶς βασανίζει κάθε φορά τί θά κηρύξουμε. Ἐνα πρέπει πάντα να εἶναι τό θέμα τοῦ κηρύγματός μας, μάλιστα σήμερα. *Ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ.* Αὐτό κυρίως λείπει στούς ἀνθρώπους σήμερα, γι' αὐτό κι ὁ κόσμος ὅλος εἶναι ἄνω κάτω. Ὁ ὁμολογητής τῆς Ἐκκλησίας Ἀλέξ. Σολτζενίτιν τό διεκήρυξε στόν ἐλεύθερο κόσμο ὅτι «οἱ ἄνθρωποι λησμόνησαν τόν Θεό καί ἀπό ἐκεῖ ἐρχονται ὅλα τά κακά». Ἡ ἀθεΐα εἶναι ἡ συμφορά τοῦ κόσμου. Γι' αὐτό, ἄν πρόκειται καί κάτι μπορούμε να κάνουμε, πρὸς τά ἐκεῖ πρέπει να στρέψουμε τήν προ-

σοχή και την προσπάθειά μας. 'Ο λαός μέ' όλα τά μέ-
σα χτυπιέται για νά λησμονήσει τό Θεό. "Υστερα θά
εἶναι εὐκόλη λεία και τυφλό ὄργανο στή διάθεση κά-
θε ἐπαναστάτη και ἀνατροπέα.

Ἡ Τελευταία εὐκαιρία

'Ο ρόλος ειδικά ὁ δικός μας στίς "Ενοπλες Δυνά-
μεις εἶναι ἡ τελευταία εὐκαιρία τῆς Ἐκκλησίας για
νά μιλήσει στους νέους. Ἀπό τό σπῆτι δέν πήραν τίπο-
τε ἴσως. Ἀπό τό σχολεῖο τό ἴδιο. Τώρα σ' ἐμᾶς ἐμπι-
στεύθηκε ἡ Ἐκκλησία αὐτό τό ὕψιστο ἔργο και τήν
ἱεραποστολή. Κυρίως για νά διδάξουμε στους νέους
τῆς πατρίδας μας, τί εἶναι Ἐκκλησία και ὅτι Χριστια-
νός εἶναι ἐκεῖνος πού σέβεται και ἀγαπάει τά πρό-
σωπα και τά πράγματα τῆς Ἐκκλησίας. "Ομως πρέ-
πει νά ὁμολογήσουμε ὅτι «ὁ μέν θερισμός πολὺς, οἱ
δέ ἐργάται ὀλίγοι, δεηθῆτε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερι-
σμοῦ ὅπως ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τόν θερισμόν
αὐτοῦ. Ὑπάγετε, ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλω ὑμᾶς ὡς ἄρνας
ἐν μέσῳ λύκων...» (Λουκ. 10,2,3). Ξεχάσατε ποιό
πνεῦμα κατευθύνει τῆ ζωή σας, λέγει ὁ Κύριος.

'Ο Υἱός τοῦ Ἀνθρώπου δέν ἤρθε νά καταστρέψει
ἀνθρώπους ἀλλά νά τούς σώσει. Παρακινούμενος
ἀπό αὐτούς τούς λόγους τοῦ Κυρίου μας ὁ Φρίτς Χόχ
Βέλντερ γράφει στό θεατρικό του ἔργο τό «Κράτος
τοῦ Θεοῦ» ὅτι, «πολὺς ὁ θερισμός, μά λίγοι οἱ θερι-
στάδες». "Ημασταν πάντοτε λίγοι σέ ἀριθμό. "Ισως
πολλές φορές και λίγοι σέ προσόντα και ἰκανότητες.
Τουλάχιστον ἄς γίνεῖ αὐτό ἀντιληπτό και ἄς πλαισιω-
θεῖ τό Σῶμα μέ περισσοτέρους και ἀξιότερους ἀπό
ἐμᾶς Ἱερεῖς. Ἀναλογιστεῖτε πόσοι στρατευμένοι
ἀντιστοιχοῦν σέ κάθε Ἱερέα και τότε θά διαπιστώσε-
τε τήν ἀνατροπή κάθε λογικῆς.

"Οσοι κι ἄν εἴμαστε, μποροῦμε, ἄν ἀκούσουμε τήν
προτροπή ἐντολή τοῦ Ἀπ. Παύλου: «Βλέπετε οὖν
πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε, μή ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σο-
φοί, ἐξαγοραζόμενοι τόν καιρόν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονη-
ραὶ εἰσι» (Ἐφεσ. ε' 15,16) και νά πετύχουμε στήν
ἀποστολή μας.

'Εδῶ θά κλεισω τήν εἰσηγήσή μου, ἀφοῦ σᾶς εὐχα-
ριστήσω για τήν προσοχή σας, μέ ἓνα συγκλονιστικό
μήνυμα πού κατέβασα ἀπό τό Διαδίκτυο. "Εχει τίτλο:
«'Ο Ἄθεος» "Ενας ἄθεος ἔκανε τῆ βόλτα του στό δά-
σος, θαυμάζοντας ὅλα αὐτά πού ἐκεῖνο τό «ἀτύχημα
τῆς ἐξέλιξης» εἶχε δημιουργήσει.

Τί καταπληκτικά δέντρα; Τί ὁμορφα ποτάμια! Τί
ἀπίστευτα ζῶα!...

Ἄναφωνοῦσε συνέχεια.

'Ενῶ περπατοῦσε κατά μήκος τοῦ ποταμοῦ ἄκουγε
πίσω του ἓνα θόρυβο στους θάμνους.

Γύρισε για νά δεῖ τί συμβαίνει. Εἶδε μία τεράστια
ἀρκούδα νά πηγαίνει πρὸς τό μέρος του.

Τρομοκρατημένος, ἄρχισε νά τρέχει ὅσο πῶ γρή-
γορα μποροῦσε.

Κοίταξε πίσω ξανά και εἶδε ὅτι ἡ ἀρκούδα ἦταν
πολύ κοντά. Ἄρχισε νά τρέχει πῶ γρήγορα.

"Ἦταν τόσος ὁ φόβος του πού τοῦ ἤρθαν δάκρυα
στά μάτια. Ἐκείνη τῆ στιγμή σκόνταψε και ἔπεσε κά-
τω ἀβοήθητος.

Κύλησε στό ἔδαφος και προσπάθησε νά σηκωθεῖ.

Μόνο πού ἡ ἀρκούδα ἦταν ἤδη πάνω του, προσπα-
θώντας νά τόν ἀκινητοποιήσει μέ τό ἓνα πόδι ἐνῶ μέ
τό ἄλλο προσπαθοῦσε νά τόν χτυπήσει μέ δύναμη.

Ἀκριβῶς ἐκείνη τῆ στιγμή ὁ ἄθεος φώναξε. Θεέ
μου! ...

Τότε ὁ χρόνος σταμάτησε.

'Ἡ ἀρκούδα δέν ἀντιδρούσε.

Τό δάσος ἔπεσε σέ σιωπή.

Μέχρι και τό ποτάμι σταμάτησε νά κυλά.

"Ενα καθαρὸ φῶς ἐφανίστηκε στόν οὐρανὸ και
μία φωνὴ ἀκούστηκε νά λέει:

'Εσύ για χρόνια ἀρνιόσουν τήν ὕπαρξή μου. "Ελε-
γες στους ἄλλους, ὅτι ΕΓΩ δέν ὑπῆρχα, και ἀπέδιδες
τήν δημιουργία τοῦ κόσμου σέ «κάποιο κοσμικὸ ἀτύ-
χημα».

Περιμένεις τώρα νά σέ βοηθήσω ἐγὼ νά βγεῖς ἀπό
αὐτή τήν κατάσταση;

Πρέπει νά περιμένω ὅτι θά μου ἔχεις πίστη;

'Ο ἄθεος κοίταξε κατευθεῖαν στό φῶς και εἶπε:

Θά ἦταν πράγματι, ὑποκρισία ἀπό μέρους μου νά
ζητήσω ξαφνικά νά μου συμπεριφερθεῖς σά νά ἦμουν
Χριστιανός. "Ισως ὁμως νά μποροῦσες νά κάνεις χρι-
στιανὴ τήν ἀρκούδα.

Πολύ καλά! Εἶπε ἡ φωνή.

Τό φῶς ἐξαφανίστηκε. Τό ποτάμι ἄρχισε πάλι νά
κυλάει τά νερά του και ἐπέστρεψαν ὅλοι οἱ ἦχοι τοῦ
δάσους.

Και τότε ἡ ἀρκούδα σήκωσε τά πόδια της, ἔκανε
μία παύση, κατέβασε τό κεφάλι και μίλησε.

Κύριε εὐλόγησε αὐτό τό γεῦμα πού πρόκειται νά
φάω τώρα. Ἀμήν.

Βιβλιογραφία

1. *Η αποστολή της Έκκλησίας στο σύγχρονο κόσμο*, Άλεξάνδρου Σμέμαν, 1983
2. *Μορφές ποιμαντικής Διακονίας*, Άλεξ. Σταυροπούλου 1986.
3. *Ποιμαντική*, Ίωάννου Κορναράκη 1972.
4. *Έκκλησία και σύγχρονα προβλήματα*, Μητροπολίτου Δημητριάδος Χριστοδούλου Παρασκευαΐδη.
5. *Η επικοινωνία στην Έκκλησία*, όμιλία του Μακαριωπάτου Αρχιεπισκόπου Άθηνών και πάσης Ελλάδος κυρού Χριστοδούλου 6.5.2006.
6. *Ποιμαντικά κείμενα*, Μητροπολίτου Σερβίων και Κοζάνης κυρού Διονυσίου Ψαριανού 2001.
7. *Άγωνιστικά Δημοσιεύματα*, Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Άνθιμου Δ. Ρούσσα.
8. *Ο ιερέυς ως ποιμήν της Νεότητος*, Μητροπολίτου Καλαβρύτων κ. Άμβροσίου.
9. *Έκπαίδευση Ένηλίκων Δασκάλου Ειδικής Άγωγής*, Φρειδερίκου Κωνσταντίνου.
10. *Τό Ύλικό της Κατήχησης*, περιοδικό Έφημέριος Δρος Θεολογίας Άλεξάνδρου Σ. Καριώτογλου
11. *Τό Διαδίκτυο στην υπηρετική αποστολή της Έκκλησίας*, Άρχιμ. Συμεών Βενετσιάνου.
12. *Θέσεις και αντιθέσεις του Άθεϊσμοϋ*, Καθηγητού Α.Π.Θ. Βασιλείου Τ. Γιούλση.
13. *Θέματα Έκκλησιολογίας και Ποιμαντικής*, Άρχιμ. Γεωργίου 1975.
14. *Η άγωνία ενός Ίερέως*, Άρχιμ. Νικοδήμου Γκατζιρούλη 1968.
15. *Γίνε Ίερέυς μου*, Άρχιμ. Λέβ Ζιλλέ 1968.
16. *Ο Ίερέυς πρό του Ίεροϋ θυσιαστηρίου*, Άρχιμ. Σεβαστιανού Στεφανοπούλου.
17. *Θεολογία και Ψυχιατρική*, Άποστολική Διακονία 1999.
18. *Οί Άγιοι Στρατιώτες*, Γιάννη Σουλιώτη.
19. *Πρός τά νειάτα της Ελλάδος*, Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Άνθιμου 2009.
20. *Ο πιστός οικονόμος*, Μητροπολίτου Τρίκης και Σταγών Διονυσίου 2007.
21. *Είσαγωγή στην Κατηχητική και Χριστιανική Παιδαγωγική*, Καθηγητού Α.Π.Θ Κωνσταντίνου Δ. Φράγκου.
22. *Σκέψεις και προτάσεις για μία νέα ποιμαντική*, Μητροπολίτου Έδέσσης, Πέλλης και Άλμωπίας κυρού Χρυσοστόμου.
23. *Άπόψεις*.
24. *Τό μέλλον σου νέε μου*, Λεωνίδου Διαμαντοπούλου 1975.
25. *Στρατιωτικοί Ίερείς*, έρώτηση στή Βουλή τών Έλλήνων Βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ Προσωπική Ίστοσελίδα Γρηγόρης Ψαριανός 3.9.2011.
26. *Η αποστολή του στρατιωτικού ιερέα, σήμερα στά στρατευμένα νειάτα της πατρίδος μας*, Εισήγηση στό συνέδριο τών Ίερέων τών Ένόπλων Δυνάμεων Πρωθιερέυς Παντελεήμων Χανόγλου, ταξίαρχος έ.ά 1992.
27. *Άντιλεξικόν ή όνομαστικόν της νεοελληνικής*, Θεολ. Βοσταντζόγλου 1962.
28. *Διαδίκτυο*.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Κανονισμός Λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπό τήν ἔπωνυμίαν: «Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου»

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπόψη:

1. Τάς διατάξεις τῶν ἄρθρων 29 παράγρ.2 καί 59 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 "Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος".

2. Τάς ὑποχρεώσεις τῆς Ποιμανιούσης Ἐκκλησίας, οἱ ὁποῖες ἀπορρέουν ἀπό τίς Εὐαγγελικές Ἐπιταγές, τοὺς Ἱερούς Κανόνες καί τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους πρὸς τὸ Χριστεπώνυμον τῆς Ἐκκλησίας πλήρωμα.

3. Τίς ὑφιστάμενες κοινωνικές, ποιμαντικές καί πνευματικές ἀνάγκες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν

4. Τήν ἀπό 30.11.2011 Πράξιν καί τήν ὑπ' ἀριθμ. 668/19/30.11.2011 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν κ. Μάρκου.

Ἀποφασίζει

Συνιστᾶ εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν Ἐκκλησιαστικόν Ἰδρυμα, ὑπό τήν ἔπωνυμίαν: Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἐξηρητημένη Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, θά ἐδρεύη εἰς τήν πόλιν τῆς Χίου καί θά λειτουργῇ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ:

Κανονισμός

Λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπό τήν ἔπωνυμίαν: «Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον (Γ.Φ.Τ.) τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

ΓΕΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ

Ἄρθρον 1

Συνιστᾶται εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν Κοινωφελές Ἐκκλησιαστικόν Ἰδρυμα, ὑπό τήν ἔπωνυμίαν: Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν», τὸ

ὁποῖον θά λειτουργῇ ὡς ἐξηρητημένη Ὑπηρεσία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν αὐτοτελοῦς διαχειρίσεως καί μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρος, ὑπό τήν ἐποπτείαν καί τόν ἔλεγχον αὐτῆς.

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ ἀντίληψις, προσασία καί ἀνακούφισις τῶν ἐνδεῶν καί ἀναξιοπαθούτων συνανθρώπων, ἰδίᾳ κατοίκων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, διὰ τῆς παροχῆς παντοειδοῦς ὑλικῆς ἢ οικονομικῆς βοηθείας.

Εἰδικώτερον

α) Ἡ οικονομικὴ συνδρομὴ καί ἡ περίθαλψις ἐνδεῶν καί ἀπόρων οἰκογενειῶν καί ἀτόμων.

β) Ἡ ἰατροφαρμακευτικὴ περίθαλψις ἀσθενῶν, παρεχομένη τόσο εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὅσον καί εἰς ἐξωτερικόν, καί εἰς δημόσια Νοσοκομεῖα ἢ Κλινικάς.

γ) Ἡ οικονομικὴ ἐνίσχυσις ἀπόρων, ἀλλῆ καί ἀριστῶν μαθητῶν καί σπουδαστῶν καί παιδιῶν πολυτέκνων.

δ) Ἡ ἐνίσχυσις φιλανθρωπικῶν καί εὐαγῶν Ἰδρυμάτων, τὰ ὁποῖα, ἤδη, ὑφίστανται ἢ πρόκειται νὰ συσταθοῦν εἰς τὸ μέλλον.

ε) Ἡ ἐνίσχυσις Συλλόγων καί ἀτόμων, τὰ ὁποῖα πάσχουν ἢ ἔχουν ἀνάγκην ἀνθρωπιστικῆς συνδρομῆς (ἐνδεικτικῶς: Σύλλογοι ἀτόμων μέ κινητικὰ προβλήματα, καρκινοπαθῶν, καρδιοαγγειοπαθῶν, νεφροπαθῶν, κωφῶν κ.τ.λ.).

στ) Ἡ παροχὴ «Γευμάτων Ἀγάπης» εἰς ἀναξιοπαθούνας.

ζ) Ἡ καταβολὴ ἐξόδων διὰ τήν ἀποφυλάκισιν ἀτόμων εὐρισκομένων ἐν ταῖς φυλακαῖς, ὡς καί ἡ οικονομικὴ ἐνίσχυσις ἀποφυλακιζομένων δι' ἐνδυσιν καί διὰ μετάβασιν αὐτῶν εἰς τὸν τόπον κατοικίας των.

η) Ἡ παντοειδῆς συνδρομὴ πηλεγέντων ἐξ ἐκτάκτων φυσικῶν φαινομένων (πλημμυροπαθεῖς, σεισμὸπληκτοί, κ.ἄ.).

θ) Ἡ ἐκδοσις ἐντύπων καί περιοδικῶν, θρησκευτικοῦ περιεχομένου, πρὸς διανομὴν εἰς τοὺς Χριστιανούς.

ι) Ἡ μισθοδοσίᾳ τῶν ἀπαραιτῶν συνεργατῶν, οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται διὰ τήν ὑλοποίησιν τῶν σκοπῶν.

Ἄρθρον 3

Ἔδρα τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ Χίος καί συγκεκριμένως τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰ-

νουσών. Παραρτήματα του Ίδρυματος τούτου δύνανται να ιδρύονται και να λειτουργούν εις έκαστην Ένοριαν της Ίερās Μητροπόλεως Χίου, Ψαρών και Οίνουσσών, έδρευόντα και στεγαζόμενα εις τούς οικείους Ένοριακούς Ίερούς Ναούς.

Άρθρον 4

1. Τό Γενικόν Φιλοπτώχων Ταμείον (έφεξις Γ.Φ.Τ.) διοικείται υπό έννεαμελούς Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.), άποτελουμένου: α) Έκ του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χίου, Ψαρών και Οίνουσσών, ως Προέδρου, β) Του Γραμματέως - Λογιστού και γ) έτέρων έπτά (7) προσώπων Κληρικών και λαϊκών, όριζομένων υπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, μετά των άναπηρωτών αυτών.

2. Τό Συμβούλιον του Ίδρυματος διορίζεται επί τριετείς θτεία. Παραιτούμενα ή έκλείοντα δι' οιονδήποτε λόγον μέλη του Δ.Σ., ως και μέλη τά όποια άπουσιάζουν άδικαιοηγήτως επί τρείς (3) συνεχείς συνεδριάσεις του Δ.Σ. ή παραβαίνουν τό καθήκον έχεμυθείας και της άρχής προστασίας προσωπικών δεδομένων των εύρισκομένων εις ένδειαν, νόσον ή πενίαν κ.ά., αντικαθίστανται υπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

3. Εισηγήσει του Προέδρου και έγκρίσει του Δ.Σ., δύναται να αντικαθίσταται μέλος αυτού και πρό της λήξεως της θτείας του, έφόσον συντρέχουν λόγοι σοβαροί ως άνωτέρω. Όσαύτως, τά μέλη του Δ.Σ. δύναται να έπαναδιορισθούν.

Άρθρον 5

1. Καθήκοντα Άντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου αναλαμβάνει Κληρικός έκ των Μελών του Δ.Σ. ό όριζόμενος υπό του Σεβ. Μητροπολίτου και καθήκοντα Γραμματέως - Λογιστού ό όριζόμενος υπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Υπάλληλος της Ίερās Μητροπόλεως.

2. Τό Δ.Σ. συνεδριάζει προσκλήσει του Προέδρου ή αιτήσει τριών (3) τουλάχιστον μελών αυτού, άναγραφόντων έν τη αιτήσει των τό θέμα συγκλήσεως.

3. Αί άποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται κατά πλειονοψηφίαν και έν περιπτώσει ίσοψηφίας ύπερισχύει ή ψηφος του Προέδρου.

Άρθρον 6

Τό Δ.Σ. του Ίδρυματος άποφασίζει περί παντός θέματος άφορώντος εις την όργάνωσιν και λειτουργίαν αυτού και των παραρτημάτων του. Ειδικώτερον:

α) Άσκει διά του Προέδρου αυτού την έποπτείαν επί της καθόλου λειτουργίας του Γενικού Φιλοπτώχου Ταμείου και των κατά Ένορίας παραρτημάτων αυτού.

β) Άναθέτει τον έλεγχον των παραρτημάτων εις επί τούτω όριζόμενα πρόσωπα.

γ) Μελετά και άποφασίζει περί των ληπτέων μέτρων διά την ύλικήν ένίσχυσιν και ευόδωσιν των σκοπών του Ίδρυματος.

δ) Καταρτίζει και ψηφίζει τον έτήσιον προϋπολογισμόν και άπολογισμόν του Γ.Φ.Τ. και των παραρτημάτων αυτού, τούς όποιους ύποβάλλει προς έγκρισιν εις τό Μητροπολιτικόν Συμβούλιον.

Άρθρον 7

1. Ό έκάστοτε Μητροπολίτης Χίου, Ψαρών και Οίνουσσών, ως Πρόεδρος του Ίδρυματος, έχει την άνωτάτην κανονικήν και διοικητικήν έποπτείαν του Ίδρυματος. Είται δέ άρμόδιος να άποφασίζει περί πάσης ύποθέσεως άφορώσης εις την όργάνωσιν και λειτουργίαν του Γενικού και των Ένοριακών Φιλοπτώχων Ταμείων, πλήν των περιπτώσεων, περί των όποιων όρίζει άλλήως ό νόμος ή ό παρών Κανονισμός.

2. Ό Πρόεδρος ή ό άναπηρωτής αυτού έκπροσωπεί τό Ίδρυμα και τά παραρτήματα αυτού ένώπιον πάσης δικαστικής, διοικητικής ή εκκλησιαστικής Άρχής, και συμβάλλεται έξ όνόματος αυτών.

3. Ούτος ή σεπτή έντολή αυτού, ό Άντιπρόεδρος ή ό Γραμματέυς του Δ.Σ. καθορίζει τάς έργασίας του Δ.Σ. του Ίδρυματος, καταρτίζει την Ήμερησίαν Διάταξιν των θεμάτων και ύπογράφει την έν γενεί άλληλογραφίαν αυτού.

4. Τόν Πρόεδρον, άπόντα ή κωλυόμενον, άναπληροΐ ό Άντιπρόεδρος του Ίδρυματος, έξουσιοδοτούμενος έγγράφως έκάστοτε επί τούτω.

Άρθρον 8

1. Τόν Ταμίαν και τον Γραμματέα - Λογιστήν του Ίδρυματος όρίζει δι' Άποφάσεως αυτού ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης. Τά καθήκοντα ταύτα άνατίθενται εις Υπάλληλους της Ίερās Μητροπόλεως (έπί άποζημιώσει καθοριζόμενη υπό του Σεβασμιωτάτου Προέδρου).

2. Ό Ταμίας εισπράττει τά πάσης φύσεως έσοδα του Ίδρυματος και ένεργεί όμοίως τάς πληρωμάς, συμφώνως προς τάς άποφάσεις του Δ.Σ. και κατοπιν έντολής του Σεβ. Προέδρου ή του άναπληρωτού αυτού. Καταθέτει εις Τραπεζικόν λογαριασμόν, άνελληπώς, τάς ένεργουμένας εισπράξεις, κρατών εις χείρας αυτού μέχρι του ποσού των 1.000,00 € διά την κάλυψιν των τρεχουσών άναγκών του Ίδρυματος.

3. Ό Λογιστής εκδίδει, έντολή του Σεβασμιωτάτου Προέδρου, τά Γραμμάτια Εισπράξεως και τά Έντάληματα πληρωμών, καταχωρών ταύτα εις τό οικείον Βιβλίον Ταμείου.

Τά έσοδα και έξοδα προσδιορίζονται έκ του καταρτισθέντος έτησίου Προϋπολογισμού και Άπολογισμού και ύποβάλλονται προς έλεγχον εις τό Διοικητικόν Συμβούλιον.

Άρθρον 9

1. Καθήκοντα Γραμματέως του Ίδρυματος άνατίθενται εις τον Γραμματέα - Λογιστήν, όστις τηρεί τά Πρακτικά των Συνεδριάσεων αυτού. Διεξάγει την άλληλογραφίαν και φυλάσσει τό Άρχεϊον και την σφραγίδα του Ίδρυματος.

2. Ό Γραμματέυς τηρεί τό Άρχεϊον του Ίδρυματος, τό όποϊον άποτελείται από τά ως κάτωθι βιβλία:

- α) Βιβλίον Πράξεων Διοικητικού Συμβουλίου.
- β) Βιβλίον Πρωτοκόλλου Εισερχομένων και Έξερχομένων Έγγράφων.
- γ) Βιβλίον Ταμείου και Γενικού Καθολικού.
- δ) Βιβλίον κινητής και ακινήτου περιουσίας.
- ε) Γραμμάτια Εισπράξεων και Έντάλματα πληρωμών.

3. Η σφραγίς του Ίδρύματος είναι στρογγύλη φέρουσα εις τό μέσον αυτής τό μονόγραμμα Χ Ρ εις σύμπληγμα και περίξ αυτού κυκλικώς θά αναγράφεται ό τίτλος του Ίδρύματος ως εξής. Εις μέν τόν έξωτερικόν κύκλον: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ», εις δέ τόν έσωτερικόν κύκλον: «ΓΕΝΙΚΟΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟΝ ΤΑΜΕΙΟΝ», αι δέ διαστάσεις αυτής θά είναι 4Χ4 εκατοστά.

Άρθρον 10

1. Πόροι του Ίδρύματος είναι:

- α) Η έτησία αναγραφή, εις τούς προϋπολογισμούς τών Ένοριακών Ί. Ναών, τών Ί. Προσκυνημάτων και τών Ί. Μονών, εισφοράς, υπέρ του Γενικού Φιλοπτώχου Ταμείου.
- β) Ποσοστόν δέκα επί τοίς εκατό (10%) έκ τών μνησιαύων εισπράξεων τών Ένοριακών Φιλοπτώχων Ταμείων, παραρτημάτων του Ίδρύματος.
- γ) Ποσοστόν 40% έκ τών εισπράξεων του Έτησιου Έράνου της Άγάπης.

δ) Προαιρετικά προσφοραί, δωρεά και τυχόν κληροδοσία Φυσικών και Νομικών Προσώπων του Δημοσίου, ως και τών Υπουργείων, τών Δήμων και της Περιφέρειας.

ε) Τό προϊόν έκ περιφοράς Δίσκου εις τούς Ίερούς Ναούς της Ίεράς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρών και Οίνουσσών, δυνάμει Έγκυκλίου αυτής.

στ) Οί τυχόν τόκοι έκ καταθέσεων, ως και πάσα πρόσδος αποβλήπουσα εις τόν σκοπόν του Ίδρύματος, μή κατονομαζόμενη ρητώς εις τόν παρόντα Κανονισμόν, αλλή συνάδουσα τῷ εκκλησιαστικῷ ἤθει.

2. Οί πόροι του Ίδρύματος διατίθενται άποκλειστικώς προς έκπλήρωσιν του διά του παρόντος τασσομένου σκοπού του Ίδρύματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄ ΕΝΟΡΙΑΚΑ ΦΙΛΟΠΤΩΧΑ ΤΑΜΕΙΑ

Άρθρον 11

Πρός καλύτεραν έκπλήρωσιν τών σκοπών του Ίδρύματος, συνιστάται παρ' έκάστη Ένορία της Ίεράς Μητροπόλεως Χίου παράρτημα του Γ.Φ.Τ. υπό τήν έπωνυμίαν: «Ένοριακόν Φιλόπτωχον Ταμείον (Ε.Φ.Τ.)».

Άρθρον 12

α) Τά Ε.Φ.Τ. υπάγονται εις τό Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμείον (Γ.Φ.Τ.). Έκαστον Ε.Φ.Τ. διοικείται υπό έπταμελούς Διοικούσης Έπιτροπής (Δ.Ε.), διοριζομένης ανά τριετίαν και άποτελουμένης έξ ενός Έφημερίου, ως Προέδρου, ενός (1) μέλους του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου του

Ένοριακού Ίερού Ναού, ως συνδέσμου, και πέντε (5) κυριών κατοίκων της Ένορίας.

β) Τόν Έφημέριον - Πρόεδρον του Ε.Φ.Τ. και τά λοιπά μέλη της Δ.Ε., διορίζει ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης (μέ τήν ιδιότητα του Προέδρου του Γενικού Φιλοπτώχου Ταμείου), μετά τών αναπληρωτών αυτών, τόν δέ Έκκλησιαστικόν Σύμβουλον μετά του αναπληρωτού αυτού προτείνει ό Πρόεδρος του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου έκάστης Ένορίας και διορίζει ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης.

γ) Ο Πρόεδρος και τά μέλη του Ε.Φ.Τ. δύνανται νά αντικατασταθούν και πρό της λήξεως της θτείας των, έφ' όσον συντρέχουν άποχρώντες προς τούτο λόγοι. Μέλη της Δ.Ε. του Ε.Φ.Τ., τά όποία μετοικούν ἢ άπουσιάζουν άδικαιοιογήτως έκ τών έργασιών αυτού επί δίμνηνον, θεωρούνται αυτοδικαίως παραιτηθέντα.

Άρθρον 13

1. Η Δ.Ε. του Ε.Φ.Τ. συνεδριάζει προσκλήσει του Έφημερίου - Προέδρου ἢ προτάσει δύο (2) τουλάχιστον έκ τών μελών αυτής και εύρίσκειται ένο άπαρτίγ έφ' όσον παρίστανται ό Πρόεδρος και τρία (3) μέλη αυτής.

2. Η Δ.Ε. του Ε.Φ.Τ. κατά τήν πρώτην συνεδριάν αυτής εκλέγει Ταμίαν και Γραμματέα.

Άρθρον 14

1. Πόροι τών Ένοριακών Φιλοπτώχων Ταμείων (Ε.Φ.Τ.) είναι οί κάτωθι:

- α) Αί εισπράξεις έξ ειδικού κυτίου, τοποθετουμένου εις έκαστον Ένοριακόν Ί. Ναόν, μέ σχετικήν έπιγραφήν, ως και αι τοιαύται έκ περιφοράς εκτάκτων ἢ τακτικών δισκοφοριών κατά τās έορτάς και άλλας ευκαιρίας, τῇ έγκρίσει του Σεβ. Μητροπολίτου εις έκάστην περίπτωση.
- β) Αί προαιρετικά προσφοραί, δωρεά και τυχόν κληροδοσία τών πιστών.
- γ) Αί εισπράξεις έκ ποσοστού 60% έκ του Έράνου Άγάπης.
- δ) Αί έπιχορηγήσεις του Δημοσίου, Δήμων ἢ Όργανισμών ἢ Συλλόγων και πάσα έτέρα προσφορά άποβλήπουσα εις τόν σκοπόν των, μή κατονομαζόμενη εις τόν παρόντα Κανονισμόν, αλλή συνάδουσα τῷ εκκλησιαστικῷ ἤθει.
- ε) Τόκοι έκ καταθέσεων.

2. Οί πόροι τών Ε.Φ.Τ. διατίθενται προς άνακούφισιν τών ένδεών και άναξιοπαθούντων Ένοριτών έκάστου τούτων και δή:

- α) Ός τακτικόν ἢ έκτακτον οικονομικόν βοήθημα εις χρήμα ἢ εις είδη ρουχισμού και ιματισμού.
- β) Δι' ιατρικήν, φαρμακευτικήν ἢ νοσοκομειακήν περίθαλψιν και δι' εισαγωγήν εις διάφορα Ίδρύματα.
- γ) Δι' ένίσχυσιν τών φιλανθρωπικών σκοπών της Ίεράς Μητροπόλεως.
- δ) Δι' ύποτροφίας και σπουδαστικά έπιδόματα, και

ε) Διά πάντα ἕτερον φιλανθρωπικόν σκοπόν, μή κατονομαζόμενον ἐν τῷ παρόντι.

ἄρθρον 15

Αἱ πάσης φύσεως εἰσπράξεις εἰσάγονται εἰς τό Ταμεῖον τοῦ Ε.Φ.Τ. διά τῆς ἐκδόσεως Γραμματίου Εἰσπράξεως, ὑπογραφομένου πάντοτε ὑπό τοῦ προσφέροντος, τοῦ Προέδρου τῆς Δ.Ε. καί τοῦ Ταμίου τοῦ Ε.Φ.Τ. καί θεωρουμένου ὑπό τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Τοῦτο γίνεται καί προκειμένου περὶ τῶν εἰσπράξεων ἐκ δίσκων, κυτίων κ.λπ., αἰτίνες καταμετροῦνται ἐπί παρουσίᾳ τοῦ Προέδρου καί τουλάχιστον τριῶν (3) ἐκ τῶν μελῶν τῆς Δ.Ε., ἅπαντα δέ καταχωροῦνται εἰς τό βιβλίον Ταμείου. Πέραν τοῦ Βιβλίου Ταμείου, δεόν νά ὑπάρχουν καί τά κάτωθι ἀπαραίτητα διαχειριστικά βιβλία: Βιβλίον Πράξεων Δ.Ε. καί Πρωτόκολλον Ἀλληλογραφίας. Τόσον τά Γραμμάτια εἰσπράξεων, ὅσον καί τά Ἐντάλματα Πληρωμῶν καί τά διαχειριστικά βιβλία δεόν ὅπως ἔχουν τήν θεώρησιν καί σφράγισιν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

ἄρθρον 16

Μερίμνη ἐκάστου Ε.Φ.Τ. συντάσσεται κατάλογος τῶν ἀπόρων τῆς Ἐνορίας, προστατευομένων τῶν προσωπικῶν δεδομένων ἐκάστου.

ἄρθρον 17

Αἱ πάσης φύσεως δαπάναι τῶν Ε.Φ.Τ. ἐνεργοῦνται κατόπιν ἀποφάσεως τῆς οἰκείας Διοικούσης Ἐπιτροπῆς καί δι' ἐκδόσεως Ἐντάλματος πληρωμῆς. Εἰς χεῖρας τοῦ Ταμίου δέν ἐπιτρέπεται νά ὑπάρχη ποσόν πέραν τῶν 300,00 € διά τās τρεχούσας ἀνάγκας.

ἄρθρον 18

Ἐκάστη Διοικοῦσα Ἐπιτροπή τῶν Ε.Φ.Τ. συντάσσει καθ' ἕκαστον ἔτος τόν ἐτήσιον προϋπολογισμόν καί ἀπολογισμόν αὐτοῦ. Ὑποβάλλει δέ τούτους, ἐντός τοῦ πρώτου δεκαπενθημέρου τοῦ μηνός Ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους, εἰς τό Δ.Σ. τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου πρὸς ἔγκρισιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ' ΤΕΛΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ἄρθρον 19

1. Κατά μῆνα Μάρτιον ἐκάστου ἡμερολογιακοῦ ἔτους καί εἰς τόπον ἐκάστοτε καθοριζόμενον συγκαλεῖται ἡ Γενική Συνέλευσις τοῦ Ἰδρύματος, εἰς τήν ὁποίαν μετέχουν τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου καί οἱ Πρόεδροι μετὰ τῶν μελῶν τῶν Διοικουσῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Ε.Φ.Τ..

2. Ἀπαρτία τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως ῥογίζεται ὅταν παρίσταται τό ἡμισυ πλεόν ἑνός τῶν μελῶν. Εἰς περίπτωσιν μή ὑπάρξεως ἀπαρτίας ἡ Γενική Συνέλευσις ἐπαναλαμβάνεται μετὰ τρεῖς (3) ἡμέρας εἰς τόν αὐτόν τόπον, ἄνευ ἐτέρας προσκλήσεως, θεωρουμένης ἀπαρτίας ὁσωνδήποτε παρόντων μελῶν.

3. Τήν Ἡμερησίαν Διάταξιν τῶν θεμάτων τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως καταρτίζει ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος καί εἰς τήν ὁποίαν συμπεριλαμβάνεται ἔκθεσις τῶν πεπραγμένων τοῦ Δ.Σ. τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου, περὶ τοῦ συνόλου φιλανθρωπικοῦ ἔργου τοῦ τε Γενικοῦ καί τῶν Ἐνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων.

ἄρθρον 20

1. Τό Ἰδρυμα καταργεῖται δι' Ἐγκρίσεως καί Ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ., ἐπί σχετικῆς προτάσεως - ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου. Τυχόν ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. διά κατάργησιν τοῦ Ἰδρύματος δύναται νά ὑποκαταστήσῃ τήν πρότασιν - ἀπόφασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ἐφόσον λαμβάνεται προεδρεύοντος τοῦ Μητροπολίτου, καί μέ θετικὴν ὑπέρ τῆς διαλύσεως ψῆφον αὐτοῦ.

Ἡ ἀπόφασιν τῆς Δ.Ι.Σ. δημοσιεύεται διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καί διά τοῦ Δελτίου «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

2. Εἰς περίπτωσιν καταργήσεως τοῦ Ἰδρύματος ἅπανα ἡ κινητὴ καί ἀκίνητος περιουσία αὐτοῦ περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν.

ἄρθρον 21

Ὁ Κανονισμός λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος τροποποιεῖται δι' ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ. ἐπί τῆς σχετικῆς προτάσεως - ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου. Τυχόν ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος δύναται νά ὑποκαταστήσῃ τήν πρότασιν - ἀπόφασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἐφόσον λαμβάνεται προεδρεύοντος τοῦ Μητροπολίτου, καί μέ θετικὴν ὑπέρ τῆς τροποποιήσεως ψῆφον αὐτοῦ. Ἡ ἀπόφασιν τῆς Δ.Ι.Σ. δημοσιεύεται διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καί διά τοῦ Δελτίου «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

ἄρθρον 22

Πάν θέμα ἀνακύπτον κατά τήν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καί μὴ ρητῶς προβλεπόμενον ὑπ' αὐτοῦ, ρυθμίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Προέδρου.

ἄρθρον 23

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἄρχει ἀπό τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ διά τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως καί τοῦ Ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

ἄρθρον 24

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ δέν προκληθεῖται δαπάνη, εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν.

Ἀθῆναι, 9 Δεκεμβρίου 2011

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ὁ Διαυθείας Γαβριήλ

**Κανονισμός περί Τροποποίησης και αντικατάστασης
 άρθρων και διατάξεων Κανονισμού
 Περί Διοικήσεως, Διαχειρίσεως και Λειτουργίας
 του Έκκλησιαστικού Γηροκομείου «Ἡ Ἀνάστασις»
 τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς**

Ἡ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Ἡ ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα υπόψη:

1. Τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 29 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 "Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος".

2. Τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ἀπό 6.7.2011 Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπό τὴν ἐπωνυμίαν: «Ἐκκλησιαστικὸν Γηροκομεῖον «Ἡ Ἀνάστασις» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς (Φ.Ε.Κ. 1761/Β'/4.8.2011)».

3. Τὸ ὑπ' ἀριθμ. 5/2011 Πρακτικὸν τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Γηροκομείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς «Ἡ Ἀνάστασις».

4. Τὴν ἀπό 27.7.2011 Ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς.

5. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 1007/538/19.9.2011 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς κ. Νικολάου.

Ἀποφασίζει

Τὴν τροποποίησιν καί ἀντικατάστασιν ἄρθρων καί διατάξεων τοῦ ἀπό 6.7.2011 Κανονισμοῦ «Περί Διοικήσεως, Διαχειρίσεως καί Λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Γηροκομείου «Ἡ Ἀνάστασις» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς» (Φ.Ε.Κ. 1761/Β'/4.8.2011), ὡς ἀκοιούθως:

Α' Τὸ ἄρθρον 3 ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς:
 «Ἄρθρον 3

Σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος, πού εἶναι ΝΠΙΔ καί ἔχει ἐσωτερικὸν Κανονισμόν, εἶναι ἡ περίθαλψις ἀτόμων, καί τῶν δύο φύλων, χρονίως ἢ μὴ πασχόντων, δυναμένων ἢ μὴ νὰ αὐτοεξυπηρετηθοῦν».

Β' Ἡ παράγρ.

1 τοῦ ἄρθρου 9 ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς:

«1. Προκειμένου νὰ γίνῃ δεκτὴ πρὸς συζήτησιν παρὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αἰτήσεις ἐνδιαφερομένου διὰ τὴν εἰσαγωγήν του εἰς τὸ Ἰδρυμα, δέον ν' ἀναφέρονται εἰς αὐτὴν τὰ στοιχεῖα τῆς ταυτότητος καί ἐν περιλήψει τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ. Ἐπίσης νὰ εἶναι ὑπογεγραμμένη παρὰ τοῦ ἴδιου ἢ οἰκείου τοῦ ἐνδιαφερομένου καί νὰ ἀναφέρονται οἱ λόγοι, οἱ ὁποῖοι συνιστοῦν τὴν ἀνάγκην τῆς παρὰ τοῦ Ἰδρύματος περιθάλψεώς του».

Γ' Το ἄρθρον 11 ἀντικαθίσταται ὡς ἐξῆς:
 «Ἄρθρον 11

Αἱ θέσεις τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἰδρύματος εἶναι αἰ ὑπὸ τῶν κειμένων ἐκάστοτε διατάξεων, Νόμων καί Διαταγμάτων προβλεπόμεναι διὰ τὰ λειτουργοῦντα μὴ κερδοσκοπικοῦ χαρακτῆρος Νομικά Πρόσωπα Ἰδιωτικοῦ Δικαίου».

Δ'. Ἡ παροῦσα Ἀπόφασις, οὐδεμία δαπάνη προκαλοῦσα εἰς τὸ Νομικὸν Πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ἢ εἰς βᾶρος τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀθῆναι 8.12.2011

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
 ὁ Διαυθείας Γαβριήλ

Κανονισμός περί Τροποποίησης διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 καί 6 τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Κέντρου Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καί Ἰθάκης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα ὑπόψη:

1. Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 29 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 "Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος".

2. Τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10 παράγρ. 1 τοῦ ἀπό 19.11.2008 Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπό τήν ἐπωνυμίαν: «Κέντρον Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καί Ἰθάκης» (Φ.Ε.Κ. 61/τ. Β'/21.1.2009).

3. Τό ὑπ' ἀριθμ. 8/2.9.2011 Πρακτικόν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κέντρου Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καί Ἰθάκης.

4. Τήν ὑπ' ἀριθμ. 260/28.9.2011 Ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καί Ἰθάκης.

5. Τήν ὑπ' ἀριθμ. πρωτ. 1631/17.11.2011 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λευκάδος καί Ἰθάκης κ. Θεοφίλου.

Ἀποφασίζει

Τήν τροποποίησιν διατάξεων τῶν ἄρθρων 3 καί 6 τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ «Κέντρου Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καί Ἰθάκης» (Φ.Ε.Κ. 61/τ. Β'/21.1.2009), ὡς ἀκολουθῶς:

Α'. Ἡ ὑπό στοιχεῖον θ' διάταξις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Κέντρου Νεότητος ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς: «θ. Μέ τή διανομή βιβλίων καί ἐντύπων, καταλλήλων γιά τήν ψυχαγωγία καί τήν ὑγιή πνευματική ἀνάπτυξη τῶν νέων, καθὼς καί τήν ἐπιμόρφωση τῶν στελεχῶν».

Β'. Ἡ ὑπό στοιχεῖον σ' διάταξις τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Κέντρου Νεότητος καταργεῖται καί ἡ ὑπό στοιχεῖον ζ' διάταξις ἐφεξῆς ἀριθμεῖται ὡς σ'.

Γ'. Ἡ παροῦσα Ἀπόφασις, οὐδεμία δαπάνη προκαλοῦσα εἰς τό Νομικόν Πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λευκάδος καί Ἰθάκης ἢ εἰς βάρος τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἰσχύει ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί τό Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀθῆναι 9.12.2011

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
ὁ Διαυλείας Γαβριήλ

**Κανονισμός περί συμπλήρωσεως του άρθρου 3
του Κανονισμού λειτουργίας του Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος
ὑπό τήν ἐπωνυμίαν: «Πνευματικόν Κέντρον “Ὁ Ἅγιος Φώτιος”
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κίτρους καί Κατερίνης**

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐχουσα υπόψη:

1. Τάς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 29 παράγρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 “Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος”.

2. Τάς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 16 τοῦ ἀπό 10.5.2000 Κανονισμοῦ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου περί λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπό τήν ἐπωνυμίαν: «Πνευματικόν Κέντρον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κίτρους καί Κατερίνης “Ὁ Ἅγιος Φώτιος”» (Φ.Ε.Κ. 990/τ. Β’/9.8.2000).

3. Τό ὑπ’ ἀριθμ. 3/2010 Πρακτικόν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος «Ὁ Ἅγιος Φώτιος».

4. Τήν ὑπ’ ἀριθμ. 71/13.1.2011 Πρότασιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κίτρους καί Κατερίνης κ. Ἀγαθονίκου.

Ἀποφασίζει

Τήν συμπλήρωσιν τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ Κανονισμοῦ λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπό τήν ἐπωνυμίαν: «Πνευματικόν Κέντρον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κίτρους καί Κατερίνης “Ὁ Ἅγιος Φώτιος”» (Φ.Ε.Κ. 990/τ. Β’/9.8.2000), ὡς ἀκολουθῶς:

Α’ Μετά τήν παράγραφον ιγ’ τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ Ἰδρύματος προστίθεται παράγραφος ιδ’ ἔχουσα ὡς ἀκολουθῶς:

«ιδ. Ἡ παραγωγή κινηματογραφικῶν ταινιῶν, μικροῦ ἢ μεγάλου μήκους, ντοκυμαντέρ ἢ μυθοπλασίας».

Β’. Ἡ ὑφισταμένη εἰς τό αὐτό ἀρθρον τοῦ Κανονισμοῦ ιδ’ παράγραφος εἰς τό ἐξῆς ἀριθμεῖται ὡς παράγραφος ιε’.

Γ’. Ἡ παρούσα Ἀπόφασις, οὐδεμία δαπάνη προκαλοῦσα εἰς τό Νομικόν Πρόσωπον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κίτρους καί Κατερίνης ἢ εἰς βάρος τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἰσχύει ἀπό τῆς δημοσιεύσεώς της εἰς τήν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καί τό Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἀθῆναι 8.12.2011

† Ὁ Ἀθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
ὁ Διαυθείας Γαβριήλ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ

Ἱερά Συνόδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Προκήρυξις Ὑποτροφιῶν

Ἡ Ὑποεπιτροπὴ Ὑποτροφιῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 191/2009 Κανονισμοῦ τῆς Δ.Ι.Σ., προκηρύσσει, μὲ πᾶσαν ἐπιφύλαξιν, διὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 2012-2013, τὰς ὡς κάτωθι ὑποτροφίας:

Α. α) Εἴκοσι (20) ὑποτροφίας εἰς Ἑλληνας διὰ μεταπτυχιακὰς Θεολογικὰς σπουδὰς εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

β) Δέκα (10) ὑποτροφίας εἰς Ἑλληνας πτυχιούχους Α.Ε.Ι. ἢ Τ.Ε.Ι. διὰ μεταπτυχιακὰς σπουδὰς εἰς τὸ ἐξωτερικόν εἰς τοὺς τομεῖς: α) οἰκονομίας, β) πληροφορικῆς, γ) βιβλιοθηκονομίας, δ) ἀγιογραφίας, ε) δημοσιογραφίας, στ) κοινωνιολογίας, ζ) ψυχιατρικῆς - ποιμαντικῆς ψυχολογίας, η) οἰκονομολογίας, θ) ραδιοτηλεοράσεως, ι) ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ια) μεταφράσεων, ιβ) πολιτικῶν ἐπιστημῶν, ιγ) κανονικοῦ, ἐκκλησιαστικοῦ, διοικητικοῦ καὶ ἀστικοῦ δικαίου κ.λπ.

Β. Ἀπαραίτητοι προϋποθέσεις διὰ τὴν χορήγησιν τῶν ὡς ἄνω ὑποτροφιῶν ἀριθμοῦνται εἰς τὸν ὑπ' ἀριθμ. 191/2009 Κανονισμόν Περί Ἐκκλησιαστικῶν Ὑποτροφιῶν, ὁ ὁποῖος δημοσιεύεται εἰς τὴν διεύθυνσιν: http://www.ecclesia.gr/greek/holysynod/committees/relations/kanonismos_ypotrofion.pdf

Γ. Ἡ διάρκεια ἐκάστης χορηγουμένης ὑποτροφίας ὀρίζεται διὰ ἓν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, ἥτοι διὰ δέκα μῆνας ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου ἕως 31ης Ἰουλίου μὲ δυνατότητα ἀνανεώσεως.

Δ. Χρόνος ὑποβολῆς δικαιολογητικῶν, τὸ ἀργότερον ἕως τὴν 30ὴν Ἀπριλίου 2012.

Πληροφορίαι εἰς τὸ τηλέφωνον 210- 7272263.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Δεκεμβρίου 2011

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων

Ἱερά Μητρόπολις Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίου Ἀνδρέου Δ.Δ. Ἀγίου Ἀνδρέου Πτέρης
Δήμου Αἰγιαλείας,
Ἀγίου Χαραλάμπους Δ.Δ. Βουσίμου

Δήμου Αἰγιαλείας,
Ἀγίου Νικολάου Δ.Δ. Ἐξοχῆς Δήμου Αἰγιαλείας,
Κοιμήσεως Θεοτόκου Δ.Δ. Πεύκου
Δήμου Καλαβρυτῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 5ῃ Δεκεμβρίου 2011

† Ὁ Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἀγίου Βασιλείου Μουριάς,
Μεταμορφώσεως Σωτήρος Ὑψηλοῦ,
Ἀγίου Ἡλίας Πηνείας,
Ἁγίας Κυριακῆς (Κερτίζας),
Ἀγίου Φωκᾶ Καθαῖα,
Μεταμορφώσεως Σωτήρος Κάμπου,
Ἀγίου Ἀθανασίου Σκληῖβα,
Ἀγίου Δημητρίου Μποροσίου,
Ἀγίου Νικολάου Σιμίτζης,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πύργῳ τῇ 19ῃ Δεκεμβρίου 2011

† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυροπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακλήρῳσιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἀγίου Γεωργίου Νεαπόλεως,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθμ.

2/1969 Κανονισμού «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως εντός μηνός από της δημοσίευσής της παρούσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Έν Νεαπόλει τῆ 19ῃ Δεκεμβρίου 2012

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΒΑΡΝΑΒΑΣ

**Ίερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν
καὶ Οἰνουσῶν**

Έχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών καὶ Έφημερίων», προκειμένου νά πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ίερών Ναῶν

Ἁγίων Ἀποστόλων Φιλασίων,

Ἁγίου Γεωργίου Πατρικῶν,

Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἐρειθιανῆς Βροντάδου,
Μεταμορφώσεως Σωτῆρος Χριστοῦ Λειβαδίων,
πόλεως Χίου,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσής της παρούσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Έν Χίῳ τῆ 29ῃ Δεκεμβρίου 2011

† Ὁ Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσῶν ΜΑΡΚΟΣ

**Ίερά Μητρόπολις Ποθιανῆς
καὶ Κιθκισίου**

Έχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973,

Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Κιθκίς,

Ἁγίου Δημητρίου Κιθκίς,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών καὶ Έφημερίων», προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσής της παρούσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Έν Κιθκίς τῆ 30ῃ ἰοῦ 2012

† Ὁ Ποθιανῆς καὶ Κιθκισίου ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

**Ίερά Μητρόπολις Κίτρους, Κατερίνης
καὶ Πλαταμῶνος**

Έχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίου Γεωργίου Κοιλινδροῦ Πιερίας,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περί Ίερών Ναών, Ένοριών καὶ Έφημερίων», προβλεπόμενα κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπὸ τῆς δημοσίευσής της παρούσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Έν Κατερίνῃ τῆ 20ῃ Ἰανουαρίου 2012

† Ὁ Κίτρους, Κατερίνης καὶ Πλαταμῶνος
ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 7.12.2011

Συνήλθε τὴν Τετάρτη, 7 Δεκεμβρίου 2011, στὴν πρώτη Συνεδρία Της ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινή Συνεδρία:

Ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ὄρισε τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες καὶ τὰ ἐκκλησιαστικά πρόσωπα πού θά συνοδεύσουν τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο κατὰ τὴν Εἰρηνική του Ἐπίσκεψη στὴν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, ἀπὸ 14 ἕως 18 Δεκεμβρίου 2011 καὶ ἀσχολήθηκε μὲ ὑπηρεσιακά θέματα.

Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 8.12.2011

Συνήλθε τὴν Πέμπτη, 8 Δεκεμβρίου 2011, στὴν δευτέρα Συνεδρία Της ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινή Συνεδρία ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ἐδέχθη τὸν Ἀξιότιμο κ. Πάνο Καρβούνη, Διευθυντή τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς στὴν Ἑλλάδα, ὁ ὁποῖος μετέφερε τὴν ἀπαντητικὴ ἐπιστολὴ τοῦ Ἐξοχωτάτου κ. José Manuel Barosso. Ἀκολούθησε συζήτηση μεταξύ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, τοῦ κ. Καρβούνη καὶ τῶν Σεβασμιωτῶν Μελῶν γιὰ διάφορα θέματα πού ἀπασχο-

λοῦν τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν σχέση της μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση. Τέλος ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ζήτησε ἀπὸ τὸν κ. Καρβούνη νὰ μεταφέρει στὰ θεσμικά ὄργανα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως τὴν ἐπιθυμία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὥστε νὰ υπάρξει θεσμικὴ σχέση Ἐκκλησίας καὶ Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, νὰ τονισθεῖ ἡ δυσκολία ὑλοποίησης τῶν προγραμμάτων ΕΣΠΑ, νὰ ἀναπτυχθοῦν τὰ προγράμματα τῆς μεταναστευτικῆς πολιτικῆς γιὰ τὴν ὠφέλεια τῶν μεταναστῶν καὶ τῶν πολιτῶν τῶν Κρατῶν - μελῶν. Ἐπίσης ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμία της, οἱ ἐπισκέπτες ἐκπρόσωποι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, πέραν τῶν ἄλλων ἀρμοδίων φορέων τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας, νὰ ἐπισκέπτονται καὶ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Barosso ἀνηρτήθη στὴν ἴσοσελίδα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (<http://www.ecclesia.gr/greeknews>).

Τέλος ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακά ζητήματα.

Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου

Οἱ ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 9.12.2011

Συνήλθε τὴν Παρασκευή, 9 Δεκεμβρίου 2011, στὴν τρίτη Συνεδρία Της ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινή Συνεδρία ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ἐπίσης ἐνέκρινε ἀποσπάσεις Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σὲ Ἱερές Μητροπόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακά ζητήματα.

Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου

Οί ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 10.1.2012

Συνῆλθε σήμερα Τρίτη, 10 Ἰανουαρίου 2012, στήν πρώτη Συνεδρία Της γιά τό μήνα Ἰανουάριο ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Στήν ἀρχή ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμος ἐδῆκθη ἐγκαρδίως στούς Σεβασμιωτάτους Συνοδικούς Συνέδρους νά εἶναι εὐλογημένη ἡ Νέα Χρονιά, νά εἶναι ὑγιεῖς ὥστε μέ δύναμη καί ἐπιτυχία νά ἐπιτελοῦν τά πολυεύθυνα καθήκοντά τους. Στίς εὐχές τοῦ Μακαριωτάτου ἀπάντησε ἀντευχόμενος, ἐκ μέρους καί τῶν Συνοδικῶν Συνέδρων, ὁ Σεβασμιώτατος Ἀντιπρόεδρος, Μητροπολίτης Κερκύρας καί Παξῶν κ. Νεκτάριος.

Κατά τήν σημερινή Συνεδρία ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τά Πρακτικά τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος κ. Ἱερωνύμος ἐνμέρωσε τούς Σεβασμιωτάτους Συνοδικούς :

1. Γιά τήν συνάντηση πού εἶχε μετά τοῦ Ἐξοχωτάτου Πρωθυπουργοῦ κ. Λουκά Παπαδήμου κατά τήν 24η Δεκεμβρίου 2011.

2. Γιά τήν σύσκεψη πού πραγματοποιήθηκε στό Μέγαρο Μαξίμου, τήν 28 Δεκεμβρίου 2011 μετά τοῦ Ἐξοχωτάτου Πρωθυπουργοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως κ. Λουκά Παπαδήμου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Χρυσόστομου, Ὑπουργῶν καί ἄλλων ὑπηρεσιακῶν προσώπων τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτείας. Στή σύσκεψη μέ θέμα «Δράσεις Κοινωνικῆς Προστασίας καί Ἀλληλεγγύης», ἀποφασίσθηκε νά ληφθοῦν μέτρα σχετικά μέ τήν ἀνάπτυξη κοινωνικῶν καί προνοιακῶν δομῶν γιά τήν ἀντιμετώπιση τῆς φτώχειας πού πλήττει μεγάλο μέρος τῶν Ἑλλήνων Πολιτῶν.

3. Γιά ἐπικείμενη συνάντησή του καί Συνοδικῶν Ἀρχιερέων μετά τοῦ Πρωθυπουργοῦ. Κατά τήν συνάντηση αὐτή θά συζητηθοῦν θέματα πού ἀφοροῦν στήν Ἐκκλησία καί τήν Πολιτεία, τό κοινωνικό καί φιλανθρωπικό ἔργο καί στίς προνοιακές δομές τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καθώς καί προτάσεις γιά τήν οὐσιαστική βοήθεια τῶν οικονομικῶς πληγέντων οικογενειῶν καί ἀτόμων. Στήν συνάντηση αὐτή ἡ Ἐκκλησία θά ἐκφράσει τόν ἔντονο προβληματισμό της γιά τήν οικονομική κατάσταση τῆς ἑλληνικῆς οἰκογένειας, ὅπως αὐτή διαμορφώνεται μέ τίς

μειώσεις τῶν ἐσόδων της κατ' ἀναλογία μέ τίς συνεχεῖς ἀυξήσεις τῶν φόρων.

Ἐπίσης ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἐνημερώθηκε ἀπό τήν Ἐκθεση πού ὑπέβαλε ἡ Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή Εἰδικῶν Ποιμαντικῶν Θεμάτων καί Καταστάσεων, σχετικά μέ τό Πανελλήνιο Συνέδριο πού πραγματοποιήθηκε γιά τοῦς Κληρικούς πού διακονοῦν στίς Ἐνοπλες Δυνάμεις, μέ κεντρικό θέμα: «Ἡ ἀποστολή καί τό ἔργο τῶν Κληρικῶν στίς Ἐνοπλες Δυνάμεις» καί ἐνέκρινε τά Πορίσματα τοῦ Συνεδρίου.

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἐνέκρινε Ἱερές Ἀκολουθίες κατόπιν σχετικῆς προτάσεως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Θείας Λατρείας καί Ποιμαντικοῦ Ἔργου καθώς καί θέματα πού ὑπεβλήθησαν ἀπό τήν Συνοδική Ἐπιτροπή Δογματικῶν καί Νομοκανονικῶν Ζητημάτων, καί ἀσχολήθηκε καί μέ ἄλλα ὑπηρεσιακά θέματα.

Ἐκ τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου.

Οί ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 11.1.2012

Συνῆλθε τήν Τετάρτη, 11 Ἰανουαρίου 2012, στήν δεύτερη Συνεδρία Της γιά τό μήνα Ἰανουάριο ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τήν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατά τήν σημερινή Συνεδρία ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τά Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἐνημερώθηκε περὶ τῆς διοργανώσεως τριμηνιαίου ἐπιμορφωτικοῦ σεμιναρίου γιά τοῦς Κληρικούς, ἀπό τό τμήμα Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Ἡ Διαρκής Ἱερά Σύνοδος ἐνέκρινε:

1. Τριάντα (30) νέες ὑποτροφίες γιά τό ἀκαδημαϊκό ἔτος 2012-2013, οἱ ὁποῖες θά δοθοῦν σέ ἔλληνες φοιτητές πού σπουδάζουν σέ Πανεπιστήμια τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Ἀπό τίς νέες αὐτές ὑποτροφίες, 20 θά δοθοῦν σέ φοιτητές τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης καί 10 σέ φοιτητές ἄλλων Ἐπιστημῶν.

2. Τόν κατάλογο τῶν δικαιούχων τοῦ ἐπιδόματος γιά τό τρίτο τέκνο στή Θράκη, γιά τό δίμηνο Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 2011. Οἱ οἰκογένειες πού θά λάβουν τό ἐπίδομα εἶναι 878 καί τό ποσό ἀνέρχεται στά 176.008,00 €.

Ἐπίσης ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

Οἱ ἐργασίες τῆς ΔΙΣ τῆς 12.1.2012

Συνῆλθε τὴν Πέμπτη, 12 Ἰανουαρίου 2012, στὴν τρίτη Συνεδρία Της γιὰ τὸ μῆνα Ἰανουάριο ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινή Συνεδρία ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἀσχολήθηκε μὲ τὸ θέμα τῆς προφυλακίσεως τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἐφραίμ, Καθηγουμένου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βατοπαιδίου τοῦ Ἁγίου Ὁρους, μάλιστα ὡς πρὸς τὸν χρόνο ἀνακοινώσεως καὶ ἐκτελέσεώς της ἐν ἡμέραις μεγάλων ἑορτῶν τῆς Χριστιανοσύνης καὶ ὡς πρὸς τὴν παραβίαση τῶν ἱερῶν θεσμῶν καὶ μὴ τήρηση τῶν ἐκ τοῦ αὐτοδιοικητοῦ τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀπορρεόντων καταστατικῶν ὄρων.

Τὸ γεγονός τοῦτο, τὸ ὁποῖο ἔχει καίρια πλήξει τὸ κῦρος τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ δικαιολογημένως ἔχει βαθύτατα λυπήσει τὸ ὀρθόδοξο χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἑλλάδος καὶ πέραν τῶν ὁρίων αὐτῆς, ταυτοχρόνως ἔχει προκαλέσει καὶ σοβαρὸ προβληματισμὸ καὶ αὐστηρὰ κριτικὴ διακεκριμένων ἐπιστημόνων τοῦ νομικοῦ κόσμου.

Ἡ Ἐκκλησία μας σέβεται τίς ἀποφάσεις τῆς Δικαιοσύνης καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν θὰ ἐπεθύμει κατὰ κανένα τρόπο νὰ περὲμβει στίς ἀρμοδιότητες αὐτῆς, μολοντί κατὰ καιροὺς ὑπῆρξαν ρωγμὲς ὡς πρὸς τὴν ὀρθότητα αὐτῶν.

Ὡστόσο, μαζί μὲ τὸ πλῆθος τῶν πιστῶν, ἐκφράζει τὴν συμπάθεια ἀπάντων τῶν μελῶν Αὐτῆς πρὸς τὸν δοκιμαζόμενον Καθηγούμενο, ἐκφράζουσα ἅμα καὶ τὴν εὐχὴ καὶ τὴν ἐλπίδα, ὅπως σύντομα ἐπανεξετασθεῖ ψυχραιμότερα τὸ ἐνδεχόμενο ἀποφυλακίσεώς του.

Κατ' αὐτὰς θὰ τὸν ἐπισκεφθεῖ εἰς τὰς φυλακὰς Κορυδαλλοῦ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, ἔνεκεν τῆς οἰκονομικῆς κρίσεως, ἀποφάσισε μετὰ ἀπό πρόταση τῆς

Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν, τὴν μείωση τοῦ χορηγουμένου «Συνοδικοῦ ἐπιδόματος» στοὺς Κληρικούς καὶ Λαϊκοὺς Ὑπαλλήλους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καθὼς καὶ στοὺς Ἀρχιερεῖς.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἐνέκρινε τὸν Προκαταρκτικὸ Πίνακα τῶν Ὑποψηφίων Κληρικῶν, πρὸς ἐγγραφὴν στὸν Κατάλογο τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν Ἐκλογίμων, κατόπιν προτάσεως τῆς Ἀρχιερατείας.

Συνεζητήθη τὸ θέμα τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἀποφάσισε νὰ συγκροτηθεῖ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ Συνοδικοὺς Ἀρχιερεῖς καὶ Ὑπαλλήλους τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ, γιὰ νὰ μελετηθεῖ διεξοδικὰ τὸ θέμα καὶ νὰ ὑποβληθοῦν προτάσεις στὴν Διαρκὴ Ἱερά Σύνοδο.

Ἐπίσης ἐνέκρινε ἀποσπάσεις Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος σὲ Ἱερές Μητροπόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

*Ὁ Ρῶσος Μητροπολίτης τοῦ Βολοκολάμσκ
Ἰλαρίων στὴν Ἀθήνα*

Στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου τελέστηκε στίς 11.12.2011 Πολυαρχιερατικὸ Συλλεῖτουργο προεξάρχοντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Βολοκολάμσκ κ. Ἰλαρίωνος, συλλειτουργούντων τῶν Θεοφ. Ἐπισκόπων Χριστιανουπολεως καὶ Ναζιανζοῦ, ἐνῶ παρευρέθηκε, συμπροσευχόμενος, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος.

Κατὰ τὴ σύντομη ὁμιλία του ὁ Μακαριώτατος ἀφοῦ καλωσόρισε τὸν κ. Ἰλαρίωνα στὴν Ἑλλάδα, ἀναφέρθηκε στίς ἀδελφικὲς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

“Θέλω νὰ εὐχαριστήσω τὸν Μητροπολίτη Βολοκολάμσκ κ. Ἰλαρίωνα γιὰ τὴν χαρὰ πού μᾶς ἔδωσε, νὰ εἶναι ἐδῶ κοντὰ μας σήμερα καὶ νὰ προσεξάρχει τῆς Θείας Λειτουργίας”, εἶπε χαρακτηριστικὰ. “Ὁ λαὸς μας, οἱ πιστοὶ μας ὄχι μόνο αὐτοὶ πού βρῖσκονται σήμερα ἐδῶ, ἀλλὰ γενικότερα ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἀγαπᾷ πολὺ τὸν λαὸ τῆς Ρωσίας.

Καί πῶς θά μπορούσε νά εἶναι διαφορετικά, ἀφοῦ τόσοι δεσμοί μᾶς συνδέουν», εἶπε χαρακτηριστικά.

Ἐπίσης, ἀπό τήν πλευρά του ὁ κ. Ἰλαρίωνος ἐπισήμανε ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας πάντα ἦταν καί θά εἶναι στό πλευρό τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καί τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. «Ἐνημερωνόμαστε», πρόσθεσε, «γιά τίς δυσκολίες πού ἀντιμετωπίζει σήμερα ἡ Ἐκκλησία σας καί ὁ ἑλληνικός λαός καί ἐυελπιστοῦμε ὅτι, τοῦ Θεοῦ συνεργοῦντος, αὐτές θά ξεπεραστοῦν στό προσεχές μέλλον».

*Ἐπίσκεψη τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν
στόν Μακαριώτατο*

Ἐθιμοτυπική συνάντηση διαρκείας σαράντα λεπτῶν εἶχε τό μεσημέρι τῆς 19ης Δεκεμβρίου 2011 ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος μέ τόν Ὑπουργό Ἐξωτερικῶν κ. Σταῦρο Δήμα.

Μετά τό πέρας τῆς συνάντησης δήλωσαν στούς ἐκπροσώπους τῶν Μ.Μ.Ε. τά ἀκόλουθα:

κ. Σταῦρος Δήμας:

«Ἀναλλάξαμε μέ τόν Μακαριώτατο ἀπόψεις γιά τίς σχέσεις τῆς Ἐκκλησίας σέ ὅλη τήν Ἀνατολική Μεσόγειο, δεδομένης καί τῆς ἀστάθειας πού παρουσιάζει καί τῶν προβλημάτων πού ἀντιμετωπίζουν οἱ Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίες στήν περιοχή. Ἐπίσης γιά τά θέματα πού ἀντιμετωπίζει ἡ ἑλληνική κοινωνία, τόν ρόλο τῆς Ἐκκλησίας καί τήν συμβολή της στήν ἀντιμετώπιση τῆς κρίσης. Διαβεβαίωσα τόν Ἀρχιεπίσκοπο ὅτι ἡ κυβέρνηση καί τό Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν στά θέματα τῆς ἀρμοδιότητός του θά εἶναι ἀρωγοί».

Μακαριώτατος:

«Εἶμαι ἰδιαίτερα χαρούμενος γιά τή συνάντησή μου μέ τόν Ὑπουργό, μέ τόν ὁποῖο εἶχαμε μία οὐσιαστική συζήτηση. Μόλις ἐπέστρεψα ἀπό τήν Κύπρο καί συζητήσαμε γιά τά θέματα τῶν Χριστιανῶν στή λεκάνη τῆς Μεσογείου ἀλλά καί γιά τά θέματα τῶν προβλημάτων λόγω τῆς κρίσης καί τῆς ὑποχρέωσης νά συνεργαστοῦμε Ἐκκλησία καί Πολιτεία, ὥστε νά ἀνακουφίσουμε τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, ἰδιαίτερα τίς εὐπαθεῖς ὁμάδες».

Ἱερά Μητρόπολις Χαλκίδος

*Πραγματοποιήθηκαν
τρεῖς κληρικολαϊκές συνάξεις*

Τρεῖς Κληρικολαϊκές Συνάξεις γιά τόν συντονισμό τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Χαλκίδος, στίς ὁποῖες συμμετείχαν ὅλοι οἱ Ἱερεῖς καί ἐθελοντές στό φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας, πραγματοποίησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, τήν Τετάρτη 30 Νοεμβρίου, στή Χαλκίδα, τήν Πέμπτη 1 Δεκεμβρίου στήν Αἰδηψό καί τήν Παρασκευή 2 Δεκεμβρίου στό Προκόπι.

Στίς Συνάξεις αὐτές ὁ Σεβασμιώτατος κ. Χρυσόστομος ἔδωσε τόν καθιερωμένο οἰκονομικό ἀπολογισμό τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου καί τίς ἀπαραίτητες κατευθύνσεις γιά τήν διεξαγωγή τοῦ Ἑράνου Ἀγάπης. Μιλώντας στούς συμμετέχοντες, ἐξήγησε ὅτι τά μέλη τῆς Ἐκκλησίας καταθέτουν πάντα τίς θλίψεις καί τίς δυσκολίες τους στό Θεό. Ἀκόμη, διευκρίνισε ὅτι ὁ Ἑρως τῆς Ἀγάπης καί γενικότερα ἡ φιλανθρωπική πρόσκληση τῆς Ἐκκλησίας δέν θέλει νά προσθέσει ἕνα ἀκόμη βάρος στούς, οὕτως ἢ ἄλλως δυσκολευόμενους οἰκονομικά ἀνθρώπους, ἀλλά ν' ἀποτελέσει εὐκαιρία πραγματική γιά τοὺς πτωχοὺς καί τοὺς πάσχοντες συνανθρώπους μας, οἱ ὁποῖοι διαρκῶς αὐξάνονται καί προστρέχουν, ὅλο καί περισσότερο στήν Ἐκκλησία. Συνέχισε δέ λέγοντας ὅτι ἡ Ἐκκλησία πιστεύει διαρκῶς στό θαῦμα, γιατί ἔχει γεύση αὐτῆς τῆς ἐμπειρίας, ὅπου τό «λίγο» πού μοιράζεται πολλαπλασιάζεται.

Ἱερά Μητρόπολις Πειραιῶς

*Στόν Πειραιᾶ ὁ Μακαριώτατος
γιά τὰ Θεοφάνεια (6.1.2012)*

Στόν Ἱερό Ναό Ἁγίας Τριάδας Πειραιῶς προεξῆρχε τῆς Θ. Λειτουργίας τῶν Θεοφανείων ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος, συγχοροστατοῦντος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ. Στή συνέχεια ὁ Μακαριώτατος τέλεσε τόν Ἁγιασμό τῶν ὑδάτων στό λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ, παρουσία ἐκπροσώπων τῆς πολιτικῆς καί πολιτικῆς ἡγεσίας, τοῦ κλήρου τῆς Μητροπόλεως καί ἐκατοντάδων πιστῶν.

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ

Οικουμενικόν Πατριαρχεῖον

*Ἀνακοινωθέν
τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου*

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 10.1.2012

Συνῆλθε, σήμερον, 10 Ἰανουαρίου 2012, ὑπό τὴν προεδρίαν τῆς Α.Θ.Παναγιόττος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος εἰς τακτικὴν συνεδρίαν αὐτῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν, μεταξύ ἄλλων, συνεζήτησε καὶ τὸ ἀνακύψαν θέμα τῆς προφυλακίσεως τοῦ Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Βατοπαιδίου Ἐφραίμ. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀνακοινοῦνται τὰ ἑξῆς:

1. Ἡ Α.Θ. Παναγιότης καὶ ἡ περὶ Αὐτὴν Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος ἐκφράζουν τὴν λύπην αὐτῶν διὰ τὴν οὕτως διαμορφωθεῖσαν κατάστασιν ὡς πρὸς τὴν ἐν λόγῳ ὑπόθεσιν.

2. Τὸ Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, κατὰ παγίαν τακτικὴν αὐτοῦ, σεβόμενον τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Δικαιοσύνης, ἀποφεύγει πάντοτε πᾶσαν ἀνάμειξιν εἰς ἐκκρεμούσας δικαστικὰς ὑποθέσεις, δοθέντος, ἄλλωστε, ὅτι ἀγνοεῖ τὸ περιεχόμενον τῆς σχετικῆς δικογραφίας.

3. Τὸ Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, ἐξ ἀφορμῆς γενομένων δηλώσεων ἐκ μέρους ἀδελφῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω θέματος, ὑπενθυμίζει ὅτι τὸ Ἅγιον Ὅρος, κανονικόν ἔδαφος

αὐτοῦ, ἀποτελεῖται μὲν ἀπὸ Ὁρθοδόξους μοναχούς διαφόρων ἐθνοτήτων, τοῦτο ὅμως οὐδόλως προσδίδει εἰς αὐτὸ πανορθόδοξον χαρακτῆρα ἐπιτρέποντα τὴν οἰασδήποτε μορφῆς ἐπέμβασιν εἰς αὐτὸ ἄλλων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Ἐκ τῆς Ἀρχιεραρχίας
τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου

Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας

Χειροτονία νέου Ἐπισκόπου

Στὶς 21 Ἰανουαρίου τ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος χειροτόνησε ὡς νέο Ἐπίσκοπο Ἀμαντίας τὸν Ἀρχιμανδρίτη κ. Ναθαναὴλ Λαυριώτη. Ἡ χειροτονία ἔλαβε χώραν στὸν ἱερό Ναὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ Τιράνων. Ὁ Θεοφιλέστατος κ. Ναθαναὴλ κατάγεται ἀπὸ τὰ Τρικάλα καὶ διακόνησε ὡς μοναχὸς τὴν Ἱερά Μονὴ Μεγίστης Λαύρας Τρικάλων. Τὰ τελευταῖα χρόνια ὑπηρέτησε ὡς ἱεροκήρυξ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀργυροκάστρου, διεκρίθη γιὰ τὸ πλούσιο πνευματικὸ καὶ ποιμαντικὸ ἔργο του καὶ παραλλήλως ἔμαθε τὴν Ἀλβανικὴν γλῶσσα.

Ἡ ἐκλογή του ὡς Ἐπισκόπου ἔγινε στὶς 19.1.2011 μαζί μὲ τὴν ἐκλογή τοῦ νέου Ἐπισκόπου Βύλιδος Ἀστειος.